

2018

RAPORTI VJETOR

Përmbajtja

Mesazhi nga Kryeshefi Ekzekutiv	4
Struktura organizative e bankës	8
Vizioni	10
Misioni	11
Vlerat tona	11
Banka Ekonomike – Një rrëfim suksesi	12
Mjedisi makroekonomik	14
Spektori bankar	15
Pozicionimi i Bankës Ekonomike në tregun bankar të Kosovës	16
Pjesëmarrja në kredi	17
Pjesëmarrja në depozita	17
Pasqyra e pozicionit financiar	18
Pasqyra e fitimit ose humbjes dhe të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse.....	19
Performanca e Bankës Ekonomike	20
Asetet e bankës	20
Ecuria e kredive	21
Ecuria e depozitave	21
Zhvillimi i biznesit	23
Gjithsej kreditë	23
Mikro bizneset	24
Ndërmarrjet e vogla dhe të mesme	25
Klientët individualë	25
Përgjegjësia shoqërore e korporatës	26
Mbështetje për sportin	26
Mbështetja për gratë ndërmarrëse	27
Marketingu	27
Kanalet e distribuimit	28
Rrjeti i degëve	28
Kanalet alternative të distribuimit	29
Kujdesi ndaj klientëve	31
Menaxhimi i rrezikut	32

Reziku kreditor	32
Reziku operacional	33
Menaxhimi i rrezikut të tregut dhe likuiditetit.....	34
Mbikëqyrja e bazuar në rrezik	34
Operacionet	34
Transferet kombëtare	34
Transferet ndërkombëtare	35
Kartelat bankare	36
Teknologjia informative	36
Menaxhimi dhe trajnimi i personelit	37
Rrugëtimi vazhdon	39

Fatos Krasniqi

Kryeshef Ekzekutiv

Mesazhi nga Kryeshefi Ekzekutiv

Të nderuar kolegë, klientë dhe aksionarë të Bankës Ekonomike,

Viti 2018 jo vetëm se ishte një vit shumë pozitiv për Bankën Ekonomike, por njëkohësisht shënohet si viti më i suksesshëm i bankës tonë që nga themelimi. Kjo na jep një kënaqësi të veçantë kur e përjeton realizimin e suksesit bazuar në kontributin e shumë kolegëve ndër vite, të cilët kanë besuar në misionin dhe vizionin e bankës tonë dhe kanë dhënë secili maksimumin në arritjen e këtij sukcesi.

Për mua si drejtor ekzekutiv ky vit është edhe më i veçantë, sepse është viti i parë në krye të këtij institucioni dhe dua të falënderoj të gjithë kolegët që më kanë bërë të ndihem si pjesë e familjes së Bankës Ekonomike që nga dita e parë.

Ne gjatë vitit 2018 kemi operuar në një mjedis makro ekonomik i cili ishte më i mirë se në shumë vende të tjera në Evropën Juglindore me një rritje të Bruto Produktit Vendor rreth 4 përqind, duke kontribuar kështu në një vit tjetër shumë të mirë për bankën, me fitim para tatimit prej 5,249 milionë euro.

Edhe gjatë vitit 2018, Banka Ekonomike rriti numrin e kredive në të gjitha segmentet gjithmonë me një qasje të matur dhe të arsyeshme duke rritur portfolion tonë për 12 milionë euro, në 178,158 milionë në fund të vitit, duke shënuar një rritje prej 7.30 përqind.

Si rezultat i qasjes tonë të kujdesshme dhe një shërbim të nivelit më të lartë ndaj klientëve, kemi arritur të mbajmë nivelin më të ulët të kredive joperformuese që nga ekzistimi i Bankës Ekonomike. Viti 2018 u përmbyll me 3.3 përqind të nivelit të kredive joperformuese. Njëkohësisht edhe sistemi bankar i Kosovës ka raportin më të ulët të kredive joperformuese në Evropën Juglindore.

Depozitat tona arritën nivelin më të lartë ndonjëherë në 250,272 milionë euro, duke shënuar një rritje prej 18 përqind. Kjo rritje në depozita është një shembull i qartë i besimit që klientët kanë në Bankën Ekonomike dhe kënaqshmërinë e tyre me shërbimin tonë.

Rreziku ndaj likuiditetit është trajtuar me kujdes të shtuar, ku raporti në mes ekspozimeve kreditore dhe depozitave është në nivelin 71 përqind. Krahas performancës së suksesshme, duke qenë e vetmja bankë me kapital 100 përqind vendor, edhe këtë vit si gjithmonë shërbimi për klientë ishte prioriteti ynë ku fokus të veçantë i kemi dhënë përmirësimit të mëtejshëm të kënaqshmërisë së klientëve me të gjitha produktet dhe shërbimet tona. Kemi bërë investime të konsiderueshme në teknologji dhe trajnimin e punonjësve për të plotësuar dhe tejkaluar pritjet e klientëve tanë për të siguruar ofrimin e një përvoje të veçantë në çdo raport me klientin.

Gjatë vitit 2018 është punuar në ri-konsolidimin e mëtejshëm të departamentit të teknologjisë informative duke realizuar shumë projekte që jo vetëm se kanë përmbushur kërkesat ligjore të bankës por kanë përmirësuar dhe shpejtuar dukshëm shërbimet e brendshme dhe ato ndaj klientit.

Përgjegjësia sociale ndaj shoqërisë vazhdon të jetë një nga shtyllat prioritare të bankës. Gjatë vitit 2018 theks të veçantë i kushtuam përkrahjes së sportistëve dhe klubeve tona në përmirësimin e kushteve infrastrukturore, pjesëmarrjen në garat ndërkombëtare etj.

Ndër të tjera banka këtë vit ka punuar shumë në përmirësimin e proceseve, fuqizimit të pajtueshmërisë, veçanërisht përputhshmërinë e plotë me rregullat dhe ligjet në fuqi, avancimin e kanaleve të distribuimit dhe krijimit të imazhit sa më pozitiv dhe realist të bankës.

Një sukses i tillë mund të arrihet vetëm me një staf të veçantë dhe të dedikuar prandaj dua t'a falënderoj nga zemra gjithsecilin anëtar të familjes tonë të madhe të Bankës Ekonomike, veçanërisht zv. Kryeshefen Ekzekutive - Hamide Pacolli Gashi dhe zv. Kryeshefin Ekzekutiv - Arben Ferri. Falënderim i veçantë për Aksionarët e Bankës Ekonomike dhe Bordin Drejtues për përkrahjen e vazhdueshme në kalimin e të gjitha sfidave me shumë sukses gjatë vitit 2018.

E në fund një falënderim i veçantë padyshim u takon klientëve tanë të cilët me besimin e treguar ndaj nesh, janë bërë pjesë e suksesit tonë.

Fatos Krasniqi
Kryeshef Ekzekutiv

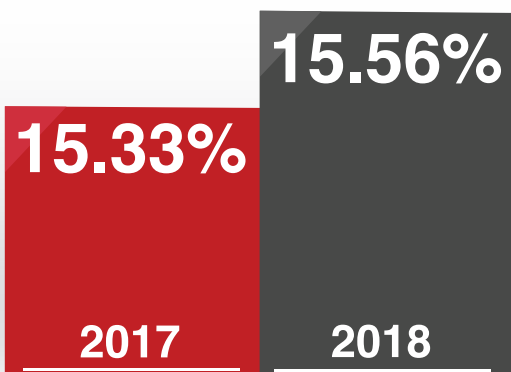

Hamide Pacolli Gashi
Zv. Kryeshefe Ekzekutive

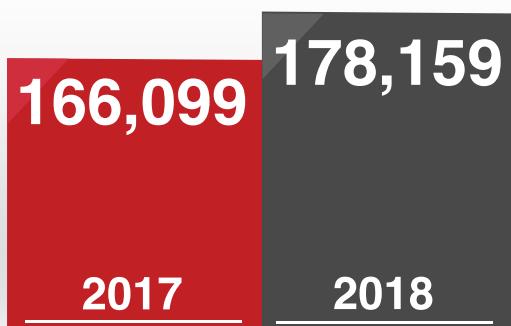

Arben Ferri
Zv. Kryeshef Ekzekutiv

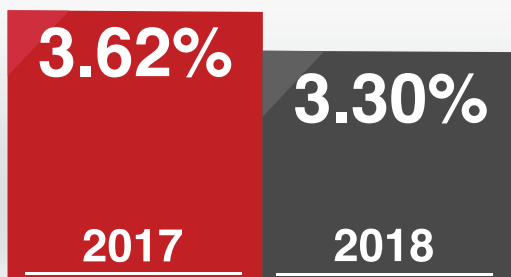
Raporti i mjaftueshmërisë së kapitalit

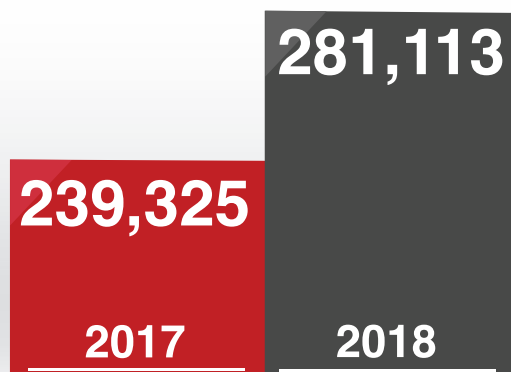
Kreditë (në milionë EUR)

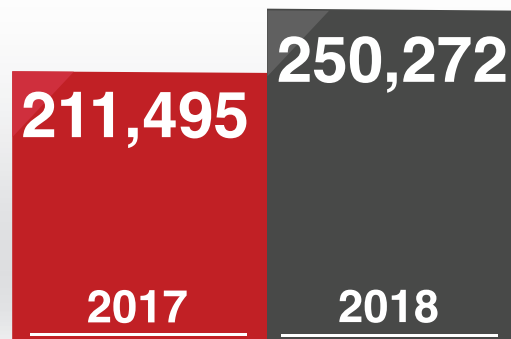
Kreditë joperformuese (KJP)

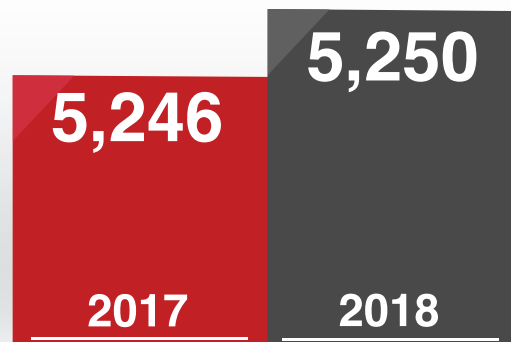
Asetet (në milionë EUR)

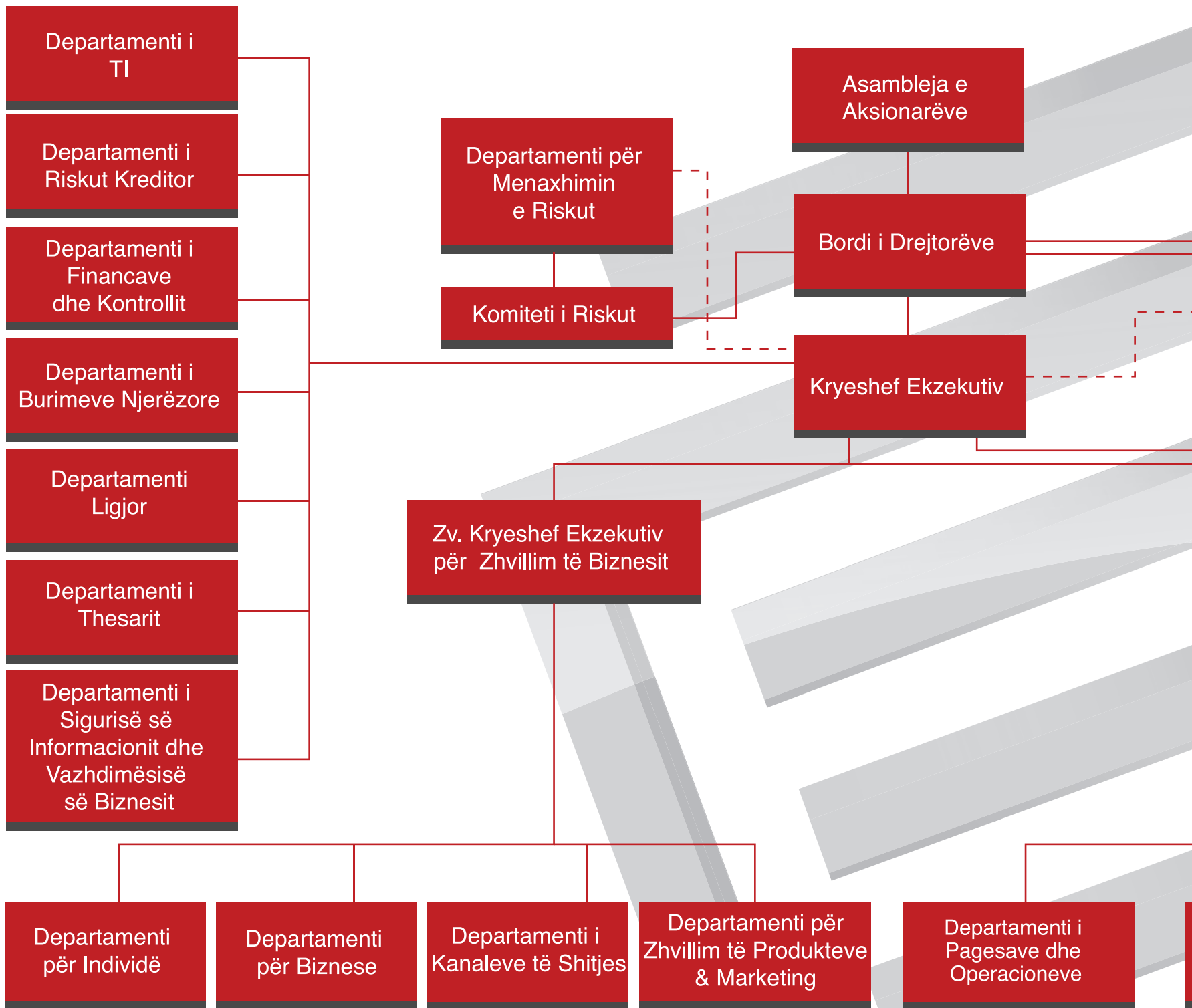

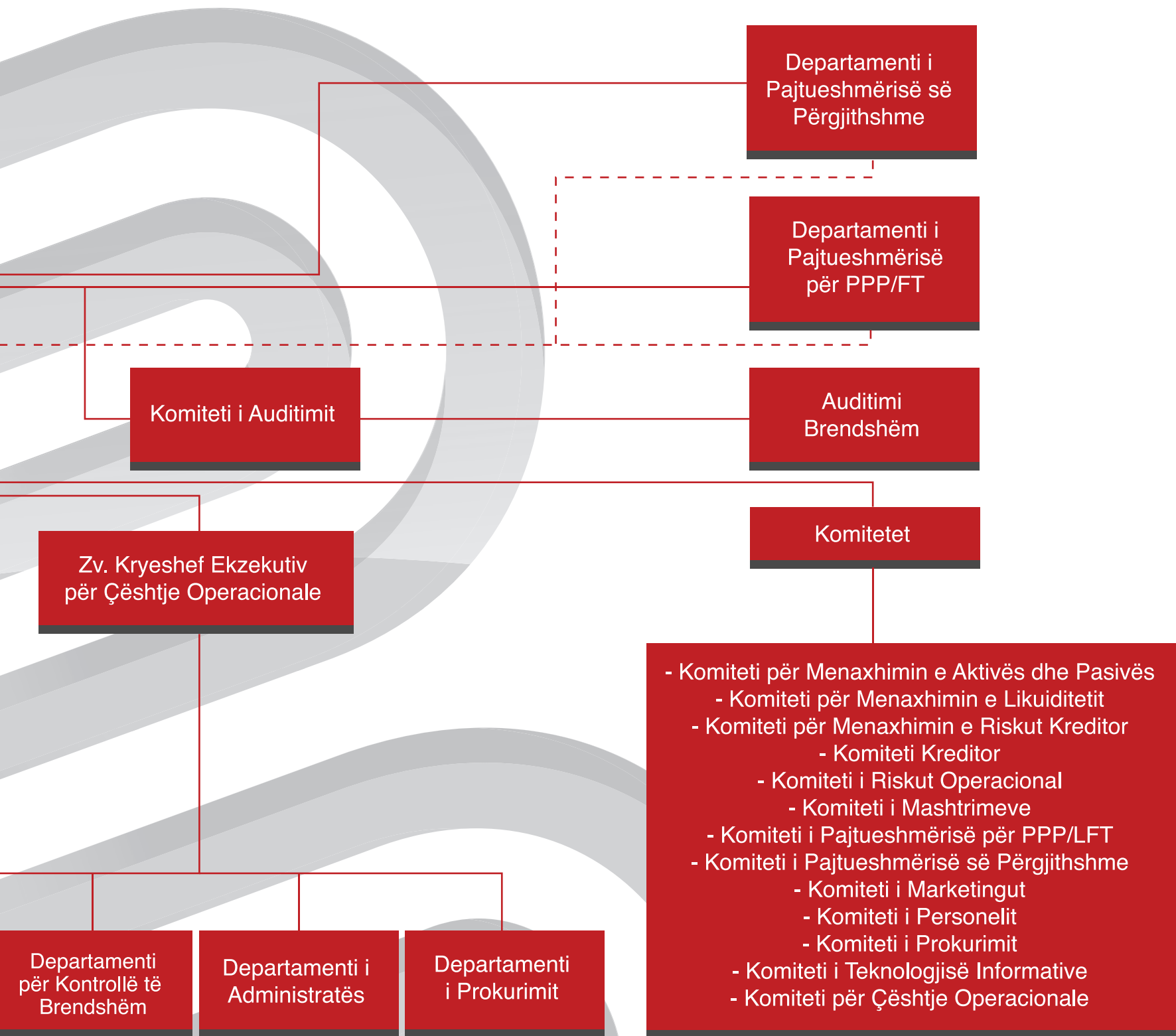
Depozitat (në milionë EUR)

Fitimi para tatimit (në milionë EUR)

Vizioni

Bankë e orientuar në rritje të qëndrueshme dhe kualitative, shërbime cilësore dhe standarde të larta profesionale.

Misioni

Bankë vendore **MODEL** duke:

Mundësuar klientëve qasje të lehtë dhe të shpejtë tek produktet e diversifikuara bankare, duke ngritur vlerën për klientët, të punësuarit dhe aksionarët;

Ofrues vendor modern i shërbimeve elektronike bankare;

Determinim në ngritje profesionale për të punësuarit tanë;

Etika, respekti dhe puna ekipore janë vlerat tona;

Ligjet, politikat dhe procedurat respektohen me përpikëri!

Vlerat tona

Ne karakterizohemi nga PUNA EKIPORE, përmes së cilës i përmbushim nevojat e klientëve tanë. Puna ekipore na sjellë respekt të ndërsjellë, marrëdhënie më të mira ndërnjerëzore dhe fuqizim drejt arritjes së objektivave tona të përbashkëta. Ne karakterizohemi nga RESPEKTI për njëri-tjetrin dhe RESPEKTI për klientët. Ne karakterizohemi dhe jemi të angazhuar për standarde të larta ETIKE dhe profesionale, duke demonstruar sjellje të ndershme, profesionale dhe etike në marrëdhëniet tona me kolegët, klientët dhe shoqërinë.

Banka Ekonomike - Një rrëfim sukseesi

Banka Ekonomike u licensua në vitin 2001 kur edhe filloi operimin si banka e vetme me kapital 100 përqind vendor.

Duke qenë banka e vetme me kapital tërësisht vendor, misioni ynë merrte një dimension edhe më të rëndësishëm sepse përmes sigurimit të një shërbimi të nivelit më të lartë, ne dëshironim të japim një shembull që këtë mund t'a arrinte edhe një institucion financiar i themeluar tërësisht nga vendi. Sot, gati dy dekada më vonë, me krenari mund të themi se jo vetëm që e kemi arritur këtë qëllim, por në shumë fusha edhe e kemi tejkaluar.

Një ndër asetet kryesore të bankës janë 331 punonjësit tanë që dallohen për nga kualifikimi dhe trajnimet e tyre profesionale të vazhdueshme me qëllim të përmirësimit të performancës së tyre sa më të mirë ndaj klientëve dhe bankës. Rezultatet e shkëlqyeshme na shtyjnë që t'i kushtojmë rëndësi edhe më të madhe trajnimeve dhe avancimit të vazhdueshëm të stafit.

Për të qenë sa më të qashtë për klientët dhe duke i përcjellur kërkesat e tregut, Banka Ekonomike edhe gjatë këtij viti i kushtoi fokus të veçantë përmirësimit të kanaleve të distribuimit; gjegjësisht rrjetit të degëve, qendrës së thirrjeve, bankomatëve (ATM), pikave të shitjes (POS) dhe kujdesit ndaj klientit.

Me qëllim të krijimit të një imazhi dhe pranie të fuqishme në treg, Banka Ekonomike ka arritur një shtrirje të degëve në gjithë territorin e Kosovës. Gjatë vitit 2018, Banka Ekonomike ka operuar gjithsej me 30 degë të cilat janë të ndara në 7 rajone kryesore në kuadër të të cilave

operojnë 23 nëndegë. Sipas statistikave nga raporti i përgjithshëm i bankave i fundvitit 2018, nga 201 degë/nëndegë prezente në tregun bankar në Kosovë, Banka Ekonomike u rendit banka e 3-të apo me rreth 15 përqind pjesëmarrje në numrin total, gjë që është një tregues i synimit të bankës për të qenë sa më afër klientëve në ofrimin e shërbimeve. Në vitin 2018 banka ka zhvendosur degët në Klinë, Hajvali dhe Drenas në objekte më moderne dhe është bërë rimodelimi i degës së Prizrenit.

Gjithashtu, duke pas parasysh zhvillimin e tregut bankar drejt digjitalizimit të ofrimit të shërbimeve, në qytetin e Ferizajt banka jonë ka krijuar hapësirën vetshërbyese 24/7 me qëllim të qasjes sa më të lehtë në kryerjen e shërbimeve në çdo kohë nga ana e klientëve.

Banka Ekonomike beson fuqishëm që duke përkrahur aktivitete të grupeve të ndryshme sipas nevojës kontribuon në mirëqenien shoqërore dhe se rezultatet pozitive reflektojnë pozitivisht edhe tek banka.

Mjedisi makroekonomik

Zhvillimet në eurozonë dhe vendet e rajonit në vitin 2018 u karakterizuan me rritje vjetore prej 1.8 përqind që është një normë e rritjes më e ulët krahasuar me vitin paraprak prej 2.4 përqind përderisa inflacioni ka shënuar rritje në 1.7 përqind krahasuar me 1.4 përqind në vitin paraprak.

Ekonomia e Kosovës, ngjashëm me atë të eurozonës dhe me vendet e rajonit, u karakterizua me rritje të ngadalësuar. Sipas të dhënave të Agjencisë së Statistikave të Kosovës (ASK), Bruto Produkti Vendor real përgjatë vitit 2018 rezultoi të ketë shënuar një rritje rreth 3.9 përqind. Pritjet e BQK-së për këtë rritje kryesisht mbështeten në ndryshimin e dinamikave në sektorin e jashtëm gjatë muajve të fundit të vitit (rritjes së eksportit dhe ngadalësimit të rritjes së importit), por edhe rritjes së shpenzimeve kapitale dhe shpenzimeve rrjedhëse publike.

Sipas projeksioneve të BQK-së, aktiviteti ekonomik gjatë vitit 2019 do të shënojë një përmirësim të lehtë krahasuar me vitin 2018, duke arritur normën prej 4.2 përqind (4.0 përqind në vitin 2018).

Indeksi i çmimeve të konsumit në vitin 2018 ka shënuar normën mesatare prej 1.1 përqind. Norma mesatare e inflacionit ishte 2.2 përqind.

Sektori fiskal u karakterizua me rritje të të hyrave prej 4.4 përqind dhe shpenzime buxhetore prej 13.0 përqind. Përkundër faktit se norma e rritjes së shpenzimeve ishte dukshëm më e lartë krahasuar me normën e

të hyrave, buxheti i Kosovës regjistroi deficit të ulët buxhetor prej 0.8 përqind të Bruto Produktit Vendor.

Borxhi publik gjatë vitit 2018 ka pasur rritje duke arritur në 1.1 miliardë euro, rreth 9.7 përqind më i lartë krahasuar me vitin 2017. Rritja e borxhit publik në Kosovë i atribuohet rritjes së borxhit të brendshëm përderisa borxhi i jashtëm publik u karakterizua me rënie. Si përqindje e Bruto Produkti Vendor, borxhi publik ka arritur në 17.1 përqind nga 16.2 përqind sa ishte në vitin 2017. Përkundër rritjes, ky nivel i borxhit është ende larg pragut prej 40 përqind të paraparë me ligj.

Sektori i jashtëm gjatë vitit 2018, është karakterizuar me rritje vjetore të deficitit të llogarisë rrjedhëse për 31.2 përqind. Si përqindje e Bruto Produktit Vendor, deficitin në llogarinë rrjedhëse vlerësohet të ketë arritur në 14.5 përqind, nga 11.7 përqind sa ishte në 2017. Kjo rritje e deficitit të llogarisë rrjedhëse i atribuohet rritjes së deficitit të mallrave si dhe zvogëlimit të suficitit të shërbimeve dhe të ardhurave parësore, përderisa bilanci i të ardhurave dytësore shënoi rritje.

Sektori financiar vazhdon të karakterizohet me stabilitet të lartë, vlerësuar në bazë të nivelit të treguesve të performancës dhe shëndetit financiar.

Burimi:

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës - Vlerësimi Tremujor i Zhvillimeve Makroekonomike

Sektori bankar

Sektori bankar vazhdoi të ketë kontributin kryesor në zgjerimin e aktivitetit të sistemit financiar në vend, pasuar nga sektori mikrofinanciar.

Zgjerimi i aktivitetit të sektorit bankar dhe atij mikrofinanciar vazhdon të mbështetet kryesisht nga depozitat e mbledhura, përkatësisht huazimet nga sektori i jashtëm (linjave të ndryshme kreditore). Kreditë e sektorit bankar, si kontribues kryesor në rritjen e aktivitetit të sistemit financiar, janë karakterizuar me një rritje të theksuar vjetore gjatë vitit 2018. Kreditë e sektorit bankar arritën shumën prej 2.76 miliardë euro në 2018, duke shënuar rritje vjetore prej 10.9 përqind.

Ndikim pozitiv në rritjen e kredive aktive gjatë vitit 2018 kishin kreditë e reja të lëshuara si për ndërmarrjet ashtu edhe për ekonomitë familjare. Ofertat më të favorshme bankare, shprehur përmes përmirësimit të kushteve të kreditimit si për ndërmarrjet ashtu edhe për ekonomitë familjare rezultuan në rritjen e gjithë portfolios së kredive aktive deri në fund të periudhës së

cekur. Gjithashtu, rritja e kërkesës për kredi nga të dy kategoritë, rezultoi në rritje të përgjithshme të aktivitetit kreditues përgjatë gjithë tremujorëve të vitit 2018.

Disa nga faktorët me ndikim pozitiv në rritjen e kreditimit kanë pasur edhe zhvillimet pozitive në faktorët strukturorë jobankarë, si lansimi i Fondit Kosovar për Garantimin e Kredive në vitin 2016, përmbaruesit privatë, shërbimet e noterëve, etj.

Normat e interesit në kredi vazhduan trendin rënës, duke arritur nivelin më të ulët historik, në 6.6 përqind nga 6.8 përqind sa ishin në periudhën e njëjtë të vitit të kaluar, gjë që tregon për lehtësim të vazhdueshëm të qasjes në financim bankar.

Burimi kryesor i financimit të aktivitetit të sektorit bankar vazhdojnë të jenë depozitat, vlera e të cilave gjatë kësaj periudhe arriti në 3.2 miliardë euro që paraqet një rritje vjetore prej 6.9 përqind. Në qëndrueshmërinë e rritjes së depozitave kryesisht ka kontribuar rritja e depozitave të ekonomive familjare, të cilat njëherësh konsiderohen burim më i

qëndrueshëm i financimit në raport me kanalet e tjera të financimit.

Normat mesatare të interesit në depozita vijuan trendin rritës gjatë katër tremujorëve të vitit 2018 krahasuar me vitin 2017.

Normat mesatare të interesit në kredi dhe depozita në sektorin bankar të Kosovës qëndrojnë tashmë në nivel të përafërt me mesataren e normave të interesit të vendeve të rajonit.

Treguesit e shëndetit financiar vazhduan të tregojnë nivel të lartë të qëndrueshmërisë së këtij sektori në të gjitha aspektet.

Sektori bankar po vazhdon të karakterizohet me rënie të nivelit të kredive joperformuese dhe përmirësim të mbulueshmërisë së tyre me provizione. Niveli i kredive joperformuese në fund të vitit 2018 qëndroi në 2.7 përqind, i cili shënoi rënie të mëtutjeshme në krahasim me vitin e kaluar kur ishte 3.6 përqind, që paraqet një rënie prej 0.4 përqind.

Burimi:

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës
- Raporti i Stabilitetit Financiar

Pozicionimi i Bankës Ekonomike në tregun bankar të Kosovës

Në vitin 2018 Banka Ekonomike ka arritur t'a ruaj pozicionin e saj në treg, duke përcjellur trendin e tregut bankar, i cili vazhdon të shënojë rritje. Rritja e tregut bankar në gjithsej asete prej 8.2 përqind, është ndjekur afër edhe nga Banka Ekonomike, e cila ka shënuar rritje në gjithsej asete prej 17.5 përqind.

Në numra realë, në fund të vitit 2018, pasuritë/asetet e përgjithshme të Bankës Ekonomike u rritën në 281 milionë euro krahasuar me 239 milionë euro sa ishin në fund të vitit 2017.

Pjesëmarrja në kredi

Pjesëmarrja e Bankës Ekonomike në total kreditë në treg, më datën 31 dhjetor 2018, ka qenë 6.51 përqind e sektorit të përgjithshëm bankar.

% në volumet e kredive

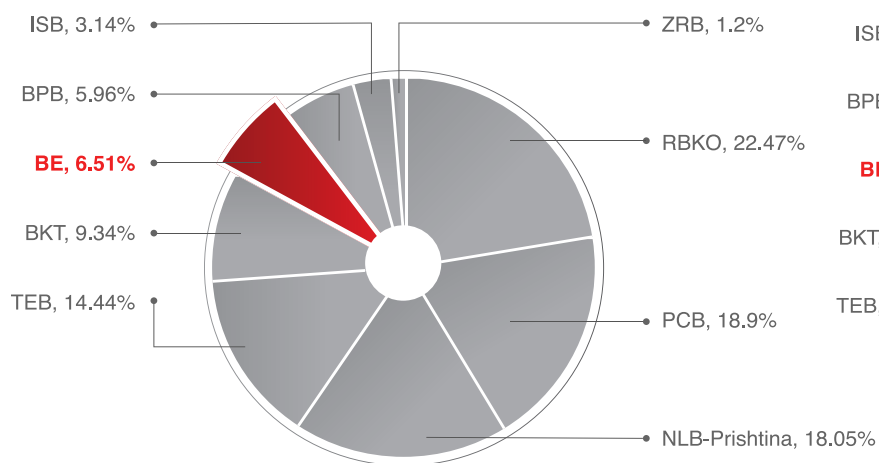

Figura 1: Pjesëmarrja e Bankave në kreditë e përgjithshme, 31 dhjetor 2018

Pjesëmarrja në depozita

Pjesëmarrja e Bankës Ekonomike në total depozitat në treg, me datën 31 Dhjetor 2018 ka qenë 7.57 përqind të sektorit të përgjithshëm bankar në Kosovë.

% në volumet e depozitave

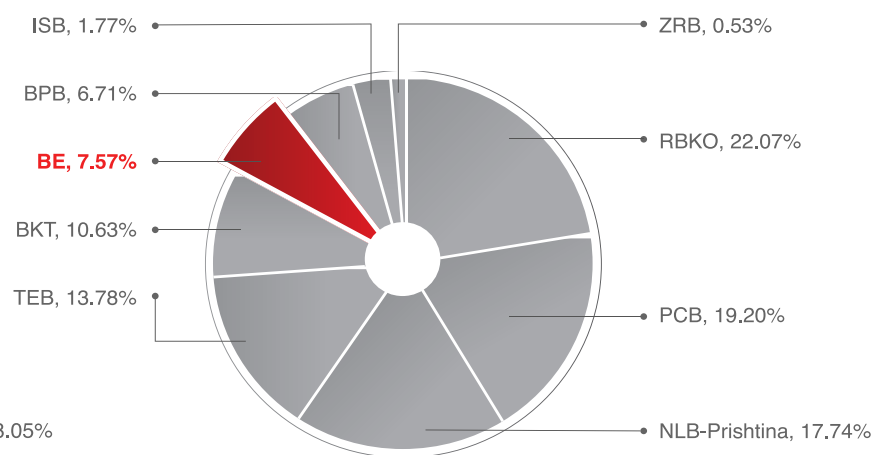

Figura 2: Pjesëmarrja e Bankave në depozita, 31 dhjetor 2018

Pasqyra e pozicionit financiar

(Shumat në mijë EURO)

	Më 31 dhjetor 2018	Më 31 dhjetor 2017
Pasuritë		
Paraja e gatshme dhe në banka	20,759	16,887
Balanca me Bankën Qendrore të Kosovës	55,869	30,554
Kredi për klientët	170,721	157,851
Investime në letra me vlerë	25,496	26,456
Prona dhe pajisje	6,210	6,360
Pasuri të paprekshme	568	514
Pasuri të tjera	1,490	703
Gjithsej pasuritë	281,113	239,325
Detyrimet		
Detyrime ndaj klientëve	248,181	209,447
Detyrime ndaj bankave	2,091	2,048
Borxh i varur	1,050	1,050
Detyrimi aktual tatimor	76	156
Detyrime të tjera	354	463
Gjithsej detyrimet	251,752	213,164
Ekuiteti dhe rezervat		
Kapitali aksionar	24,543	21,337
Rezerva e rivlerësimit	100	118
Fitime të mbajtura	4,718	4,706
Gjithsej ekuiteti dhe rezervat	29,361	26,161
Gjithsej detyrimet, ekuiteti dhe rezervat	281,113	239,325

Pasqyra e fitimit ose humbjes dhe të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse

(Shumat në mijë EURO)	Shënimi	Për vitin që përfundon më 31 dhjetor 2018	Për vitin që përfundon më 31 dhjetor 2017
Të ardhurat nga interesi	18	14,738	14,284
Shpenzimet e interesit	18	(2,296)	(2,175)
Të ardhurat neto nga interesi		12,442	12,109
Të ardhurat nga tarifa dhe komisionet	19	2,642	2,536
Shpenzimet nga tarifa dhe komisionet	19	(755)	(752)
Të ardhurat neto nga tarifa dhe komisionet		1,887	1,784
Të ardhurat e tjera operative	20	34	80
Humbja/fitimi neto nga këmbimi valuator		31	34
Të ardhurat		14,394	14,007
Shpenzime të tjera operative	21	(9,115)	(8,965)
Humbjet neto nga zhvlerësimi për kreditë	8	(29)	204
Gjithsej shpenzimet operative		(9,144)	(8,761)
Fitimi para tatimit	22	5,250	5,246
Tatimi në fitim		(532)	(540)
Fitimi neto për vitin		4,718	4,706
Të ardhurat e tjera gjithëpërfshirëse			
Rivlerësimi i letrave me vlerë (Shënimi 17)		(18)	16
Gjithsej të ardhurat gjithëpërfshirëse për vitin		4,700	4,722

Performanca e Bankës Ekonomike

Duke vazhduar traditën e rritjes dhe ruajtjes së kënaqshmërisë së klientëve, duke punuar vazhdimisht për arritjen e caqeve të performancës financiare, Banka Ekonomike edhe në vitin 2018 ka shënuar progres në shumicën e treguesve financiarë, duke e mbyllur vitin me fitim para tatimit me 5,249 milionë euro.

Neto të hyrat nga tarifat dhe komisionet kanë shënuar një rritje prej 8.2 përqind, po ashtu të hyrat neto nga interesi kanë pasur rritje në krahasim me vitin e kaluar prej 0.62 përqind.

Banka Ekonomike i kushton rëndësi të veçantë ruajtjes së një baze të qëndrueshme të kapitalit kundrejt rreziqeve të marra përsipër. Ajo ka ruajtur një bazë të shëndoshë kapitali, duke shënuar rritje edhe në raportin e mjaftueshmërisë së kapitalit për 1.51 përqind; nga 15.33 përqind në vitin 2017 në 15.56 përqind në vitin 2018. Banka Ekonomike mbetet e përkushtuar që të realizojë planet e saj afatgjatë strategjike, në mënyrë që të vazhdojë të kryejë operacionet me sukses gjithmonë në ngritje.

Asetet e bankës

Përkushtimi ndaj vlerave, caqeve të performancës dhe angazhimi i vazhdueshëm drejt zgjerimit të rrjetit dhe infrastrukturës së bankës ka rezultuar në rritje të aseteve të bankës për të pestin vit me radhë. Këtë vit, rol të rëndësishëm në rezultatin e rritjes së aseteve ka pasur edhe rritja e portfolios kreditore. Banka Ekonomike ka mbyllur vitin 2018 me 281,113 euro për dallim nga 2017, kur kishte 239,325 euro asete. Kjo ka krijuar bazë të mirë për rritjen e aseteve në vitin 2019.

Asetet e Bankës Ekonomike

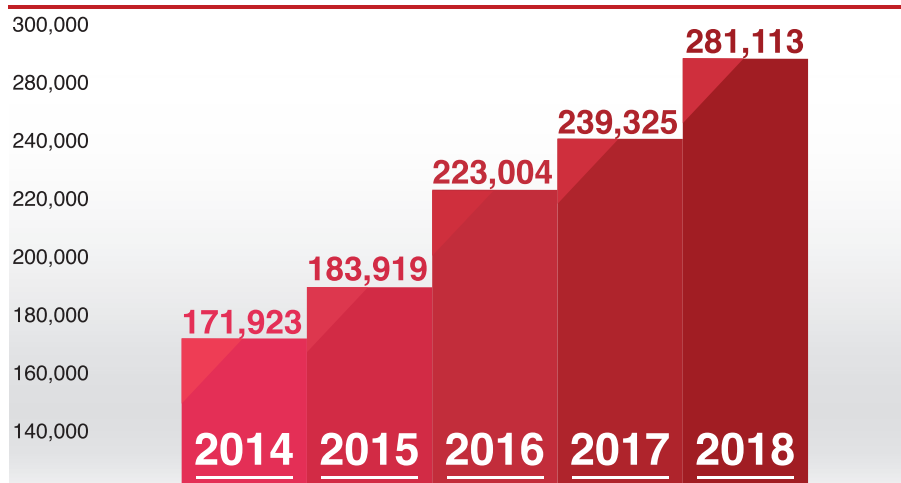

Figura 3: Asetet e Bankës Ekonomike, 2014 - 2018; Të gjithë shifrat janë në '000 Euro.

Ecuria e kredive

Menaxhimi i duhur i portfolios dhe menaxhimi i balancuar i rrezikut kanë ndikuar që edhe këtë vit të vazhdojë trendi i rritjes dhe Banka Ekonomike të ketë rritje të vërejtshme në portfolion e kredive, përfshirë sektorin privat dhe atë të biznesit. Gjatë vitit 2018 portfolio e kredive është rritur prej 166,099 milionë euro në 178,159 milionë euro.

Vlen të theksohet se norma mesatare e ponderuar e tregut ka shënuar rënie nga 6.6 përqind sa ishte në vitin 2017, në 6.3 përqind në vitin 2018. Të njëjtin trend rënës përcjelli edhe Banka Ekonomike ku shënoi rënie nga 7.3 përqind sa ishte në vitin 2017, në 7.2 përqind në vitin 2018.

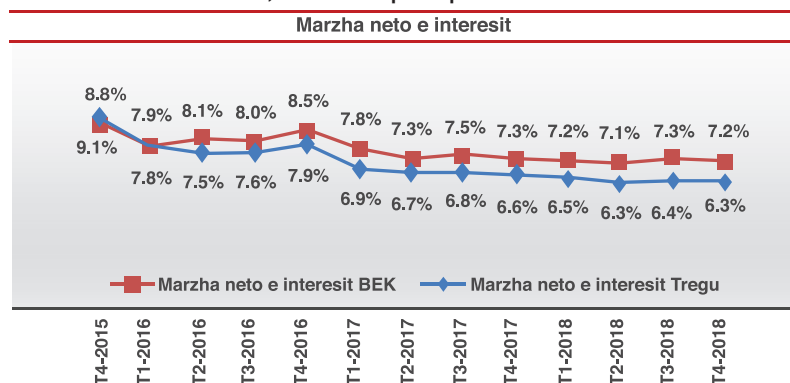

Figura 4: Marzha neto e interesit të kredive Banka Ekonomike në raport me tregun, 2015 - 2018;

Banka Ekonomike ka promovuar në mënyrë të vazhdueshme produktet e saj më të mira të kredidhënies me fushata marketingu.

Ecuria e depozitave

Rritja e përvitshme e depozitave është një tregues më shumë në rritjen e vazhdueshme të besimit të klientëve në shërbimet e Bankës Ekonomike. Viti 2018 ka shënuar rritje të depozitave në 250,272 milionë euro nga 211,495 milionë euro sa ishte në vitin paraprak.

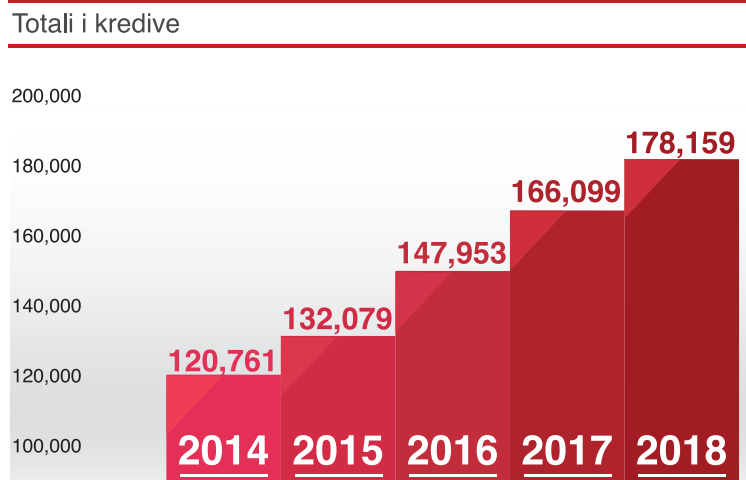

Figura 5: Portfolio e kredive, 2014 - 2018; Të gjithë shifrat janë në '000 Euro .

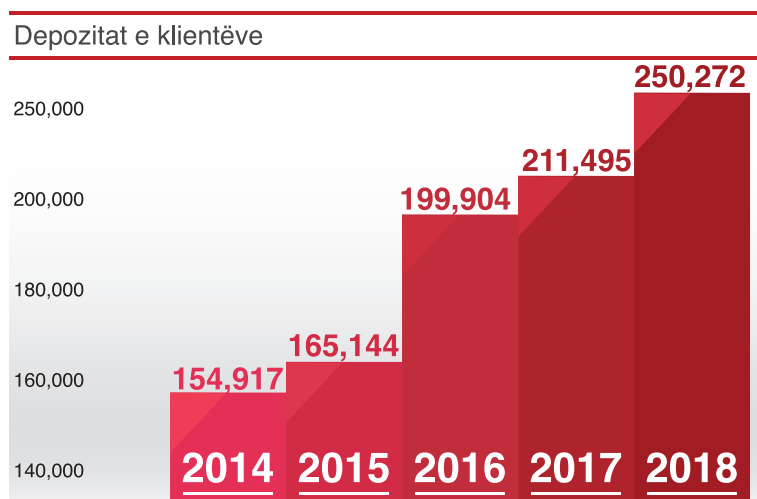

Figura 6: Depozitat e klientëve, 2014 - 2018; Të gjithë shifrat janë në '000 Euro .

Të hyrat nga interesi dhe jointerеси

Euro '000	2014	2015	2016	2017	2018
Të hyrat nga interesi	13,552	13,571	13,450	13,845	14,503
Kostot e depozitave	4,116	2,896	2,273	2,175	2,296
Të hyrat NETO nga interesi	9,436	10,675	11,177	11,670	12,208
Neto të hyrat nga komisionet dhe tarifat	1,307	1,260	1,248	1,375	1,420

Të gjithë shifrat janë në '000 Euro!

Të hyrat nga interesi

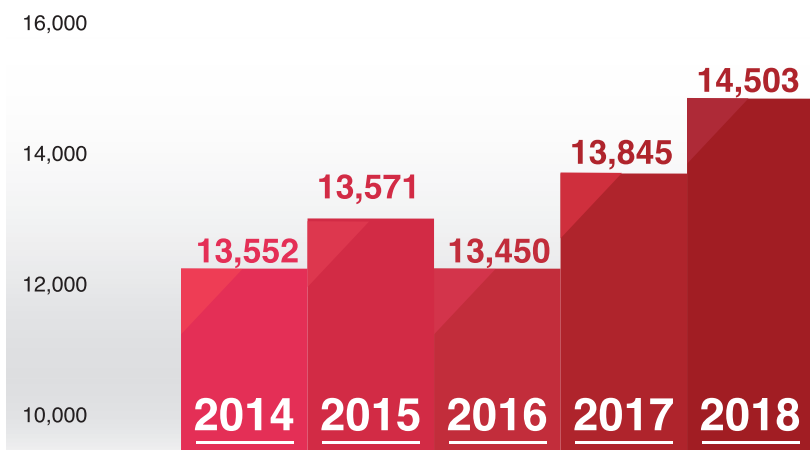

Figura 7: Të hyrat neto nga interesi, 2014 - 2018;
Të gjithë shifrat janë në '000 Euro .

Të gjithë shifrat janë në '000 Euro!

Shpenzimet operative

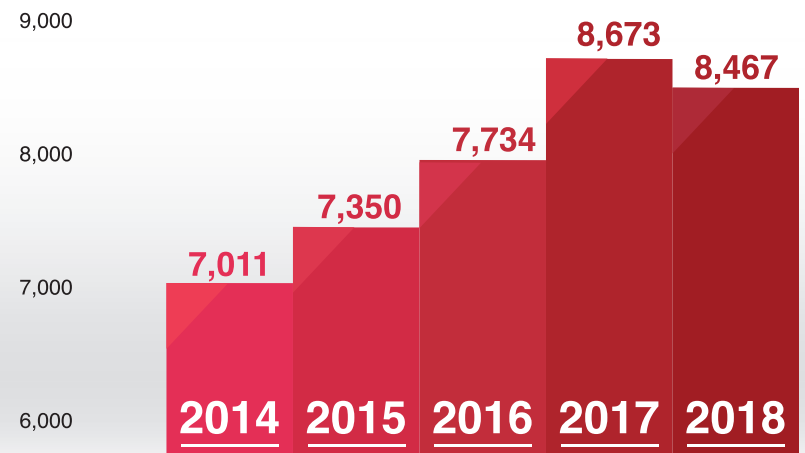

Figura 8: Shpenzimet operative, 2014 - 2018;
Të gjithë shifrat janë në '000 Euro .

Euro '000	2014	2015	2016	2017	2018
Shpenzimet administrative	3,481	3,718	4,081	4,730	4,406
Shpenzimet e personelit	2,520	2,787	2,793	3,109	3,198
Shpenzimet e zhvlerësimit	1,010	845	859	834	863
Gjithsej shpenzimet operative	7,011	7,350	7,734	8,673	8,467

Racionalizimi dhe menaxhimi i kujdesshëm i shpenzimeve operative të Bankës Ekonomike ka rezultuar në një rënie të shpenzimeve për vitin 2018 në krahasim me vitin paraprak.

Rishikimi i shpenzimeve operative ka qenë një prioritet dhe ka përfshirë rishikimin e të gjitha kategorive të shpenzimeve dhe planifikimin e menaxhimit të tillë në mënyrë që banka të zhvillojë aktivitetin e saj në nivelin më të lartë profesional, por në të njëjtën kohë të sigurojë që shpenzimet dhe kostot të rriten me një ritëm më të ngadaltë se të ardhurat. Një nga kategoritë që është afektuar nga rishikimi i shpenzimeve është edhe numri i stafit që në vitin 2017 ishte 342 ndërsa në fund të vitit 2018 është zvogëluar në 331.

Zhvillimi i biznesit

Gjatë vitit 2018 Banka Ekonomike vazhdoi fokusin në përmirësimin dhe avansimin e shërbimeve dhe produkteve. Pjesa dërrmuese e projekteve zhvillimore kanë të bëjnë me përmirësimin e proceseve të bankës, gjithnjë duke investuar në trajnime të personelit dhe ngritje të kapaciteteve.

Banka ka vazhduar me trajnime të ndryshme për punonjësit, si brenda ashtu edhe jashtë vendit, aktivitete këto të cilat konsiderohen si të domosdoshme për zhvillim, rritje të qëndrueshme dhe afatgjate të biznesit. Gjatë vitit 2017 banka mbajti 3.01 ditë trajnime për staf, ndërsa në vitin 2018 ky numër u rrit në 4.29 ditë trajnime për staf.

Përveç investimeve në staf, rëndësi të veçantë banka i ka kushtuar edhe imazhit të saj, duke investuar në ribrendimin e degëve, krijimin e kushteve dhe ambientit më të mirë për klientët.

Banka prezantoi në treg fushata promovuese të cilat ishin të fokusuara dhe të përshtatura për të përmbushur preferencat, nevojat dhe dëshirat e klientëve. Ato u pritën me të vërtetë mirë nga publiku dhe kjo konfirmoi se Banka Ekonomike është partneri i tyre i zgjedhur për t'i gjetur zgjidhjet financiare.

Departamenti i biznesit u ballafaqua me sfidat e konkurrencës gjatë vitit të kaluar mirëpo fundin e vitit

e mbylli në kuadër të objektivave afatgjata. Me këtë rast përkundër lëvizjeve të çmimeve në treg, Banka Ekonomike arriti të sigurojë rritje të vogël në portfolion e saj, duke ruajtur marzhat e çmimeve. Në mënyrë që të jemi më afër klientëve dhe të identifikojmë më mirë nevojat e tyre, Banka Ekonomike synon që në të ardhmen të ndajë departamentin e zhvillimit të biznesit në dy njësi: departament për korporatë në njërin anë dhe departament për ndërmarrje të vogla dhe të mesme në anën tjetër.

Si pjesë e zhvillimit dhe avancimit të mëtutjeshëm, Banka Ekonomike në vitin 2018 ka shtuar edhe produktin e lizingut. Vlen të përmendet që Banka Ekonomike është e para në vend, e cila e ofron këtë produkt si produkt i brendshëm i bankës.

Gjatë këtij viti, banka ka arritur marrëveshje bashkëpunimi me të gjithë importuesit e autoindustrisë në vend.

E tërë kjo është themeluar dhe zhvilluar në kuadër të ligjit të lizingut, i aprovuar në Kuvendin e Republikës së Kosovës, duke e bërë tash shumë më të lehtë për secilin qytetar blerjen e veturës.

Gjithsej kreditë

Rezultatet e menaxhimit të kujdesshëm të portfolios, menaxhimit të duhur të rrezikut, në përputhje me strategjinë e bankës, si dhe ofrimin e shërbimeve profesionale duke ruajtur kënaqshmërinë e klientit, edhe gjatë vitit 2018 kanë sjellë një performancë me rritje të qëndrueshme të portfolios së kredive.

Gjatë vitit 2018 vlera totale e kredive në Bankën Ekonomike ka arritur në 178,159 milionë euro, ose rreth 12 milionë euro më shumë se në vitin paraprak.

Banka Ekonomike, po ashtu, ka nisur një sërë iniciativash duke synuar përmirësimin e proceseve aktuale të kredidhënies. Disa nga këto iniciativa janë automatizimi i kontratave, centralizimi i disbursimeve, optimizimi i operatorëve të kredive dhe centralizimi i korporatës. Nga këto iniciativa priten efekte pozitive në të ardhmen duke ndikuar në lehtësimin e proceseve dhe rritjen e efikasitetit, por duke mundësuar në të njëjtën kohë efekt pozitiv edhe në marrëdhëniet me klientët e bankës.

Ekspozimi kreditor '000	2014		2015		2016		2017		2018	
	Ekspozimi	%	Ekspozimi	%	Ekspozimi	%	Ekspozimi	%	Ekspozimi	%
Mbi 500 mijë EUR	38,105	31.55%	36,819	27.90%	41,788	28.24%	48,563	29.24%	41,924	23.53%
101 deri në 500 mijë EUR	30,498	25.25%	29,925	22.68%	28,430	19.22%	29,042	17.49%	36,318	20.39%
Deri në 100 mijë EUR	23,083	19.11%	24,651	18.68%	28,172	19.04%	29,913	18.01%	30,970	17.38%
Segmenti për individë	29,105	24.10%	40,567	30.74%	49,564	33.50%	58,581	35.27%	68,943	38.7%
Gjithsej ekspozimi	120,791	100%	131,962	100%	147,954	100%	166,099	100%	178,158	100%

Mikro bizneset

Sektori i mikro bizneseve paraqet një segment të rëndësishëm për Bankën Ekonomike dhe e njëjta karakterizohet me dinamikë të veçantë. Banka Ekonomike ka mbështetur mikro bizneset me produkte dhe shërbime të dizajnuara për t'i shërbyer sa më mirë klientëve të këtij segmenti dhe vazhdimisht ka investuar për të përmirësuar shërbimet dhe njohuritë.

Banka Ekonomike vazhdoi të ketë fokus të veçantë për këtë segment dhe arriti që të ketë lejime prej 23.2 milionë euro dhe kjo rezultoi që ky segment të ketë rritje në totalin e portfolios prej 3.5 përqind dhe me këtë ka arritur vlerën prej 30.9 milionë euro.

Në zhvillimin e kësaj portfolio, rol të rëndësishëm ka luajtur edhe segmenti i bujqësisë, të cilin banka e ka targetuar me kampanja me kushte të veçanta, që kanë marrë parasysh specifikat e këtij segmenti. Si pasojë, edhe numri i bujqve të kredituar është rritur.

Gjatë vitit 2018, banka ka shfrytëzuar garancionin e “Fondit Kosovar për Garanci Kreditorë” për të kredituar klientë të cilat kanë afarizëm profitabil, mirëpo kanë mungesë kolaterali. Gjatë fundit të vitit janë zhvilluar bisedime për anëtarësimin e bankës në dritaren agro, e cila do të ofrojë kushte të veçanta për segmentin e bujqësisë, i cili konsiderohet segment shumë i rëndësishëm nga Banka Ekonomike.

Ndërmarrjet e vogla dhe të mesme

Ndërmarrjet e vogla dhe të mesme përbëjnë rreth 98 përqind të të gjitha ndërmarrjeve në Kosovë dhe kanë potencial që të luajnë rol të rëndësishëm në rritjen ekonomike të vendit. Duke qenë bankë me 100 përqind kapital vendor, Banka Ekonomike ka fokus të veçantë financimin e këtyre ndërmarrjeve, duke ofruar produkte të dizajnuara në përputhshmëri të plotë me ndryshimet në treg në mënyrë që të plotësojnë dhe të përkrahin kërkesat e këtyre bizneseve, si dhe rrjedhimisht të ndikojë pozitivisht në zhvillimin ekonomik të vendit.

Ndërmarrjet e vogla dhe të mesme mbeten pjesë e strategjisë së zhvillimit të Bankës Ekonomike dhe gjatë vitit 2018 ka pasur një aktivitet të theksuar në këtë segment. Lejimet totale arritën vlerë totale prej 29.9 milionë euro, kurse totali i portfolios arriti në 36.3 milionë euro.

Suksesi i vazhdueshëm i këtij segmenti është i lidhur ngushtë me trajtimin e dedikuar të klientëve, duke u ofruar produkte dhe shërbime me standarde të larta, mënyrë kjo e cila ka siguruar një partneritet të ngushtë dhe mjaft afatgjatë.

Klientët individualë

Një ndër prioritetet më të rëndësishme të Bankës Ekonomike mbetet segmenti për individë. Qëllimi primar dhe më i rëndësishëm i departamentit për individë është ruajtja dhe rritja e nivelit të lartë të kënaqshmërisë së klientëve përmes avancimit të vazhdueshëm të cilësisë së shërbimeve të bankës.

Një tjetër çështje me rëndësi është përmirësimi dhe zgjerimi i llojeve të produkteve dhe shërbimeve që u ofrohen klientëve individualë.

Viti 2018 është karakterizuar me ofrimin e produkteve të veçanta që na kanë dalluar në treg e që u janë prezantuar klientëve përmes kampanjave të lansuara për kredi dhe depozita.

Përmes këtyre produkteve cilësore bankare, të cilat kanë plotësuar nevojat e një game të gjërë të interesuarish, Banka Ekonomike ka arritur të rritë numrin e klientëve të rinj. Gjithashtu, është punuar në analizimin dhe kuptimin e karakteristikave të klientëve dhe drejt përmbushjes së kushteve dhe standardit të jetesës.

Fokusi i theksuar i Bankës Ekonomike në zhvillimin dhe rritjen e segmentit për individë ka shfaqur rezultatet e veta në rritjen e pjesëmarrjes në total portfolion prej 3.43 përqind, respektivisht 38.70 përqind në total, krahasuar me vitin paraprak.

Zhvillimi i segmentit për individë ka qenë thelbësor si në rritjen e portfolios kreditore për 16.72 përqind në krahasim me vitin paraprak ashtu edhe në rritje të depozitave në 14.44 përqind. Këta janë indikatorë të rëndësishëm që dëshmojnë ndikimin e këtij segmenti në bilancin e përgjithshëm të rentabilitetit të bankës.

Përgjegjësia shoqërore e korporatës

Të kujdesesh sot për shoqërinë ku punon dhe vepron është një obligim i secilit biznes, e jo vetëm një fushë e veprimtarisë që duhet të plotësohet. Përgjegjësia shoqërore nuk është më vetëm financim, por nënkupton edhe adoptimin e praktikave të mira të të bërit biznes dhe vetëdijësimin që kjo kontribuon në një shoqëri sa më të mirë.

Angazhimi dhe kontributi i vazhdueshëm për përmirësimin e mirëqenies në shoqërinë kosovare, mbetet një ndër synimet kryesore të Bankës Ekonomike. Prandaj, ky kontribut është një obligim i marrë me përgjegjësi të lartë e i bërë me shumë kënaqësi nëpërmjet aktiviteteve që janë zhvilluar në fusha të ndryshme.

Mbështetja e vazhdueshme e shoqërisë, kulturës dhe edukimit në Kosovë, si çdo vit tjetër, ka vazhduar edhe në vitin 2018.

Mbështetje për sportin

Sporti inkurajon zhvillimin e vlerave të rëndësishme siç janë lojaliteti, këmbëngulësia, miqësia, kolegialiteti dhe solidariteti. Sporti përveç ndikimit në shëndetin fizik, ka ndikim edhe në shëndetin mendor. Sipas shumë mendimtarëve, sporti ka ndikim vendimtar në krijimin e karakterit të një shoqërie. Andaj duke i pasur këto parasysh, Banka Ekonomike vazhdimisht është vënë në përkrahje të sportit vendor. Kështu në vitin 2018, Banka Ekonomike ka mbështetur Klubin e Futbollit të Femrave “Hajvalia”, që është themeluar në vitin 2015 dhe ka garuar në të gjitha garat vendore dhe që aspiron të merr pjesë në garat ndërkombëtare.

Në këtë formë, Banka Ekonomike ka treguar që përmes sportit, gratë dhe vajzat mund të përkrahen dhe fuqizohen edhe më shumë.

Vajzat e suksesshme të KFF “Hajvalia” dëshmuar që mbështetja ndaj tyre është e duhura, pasi që u shpallën dy herë kampione dhe fituan kupën e Kosovës.

Gjithashtu, banka ka mbështetur klubin e hendbollit KH Vëllaznimi nga Gjakova, si dhe klubin e futbollit FC Prishtina. Krahas mbështetjes për aktivitetet me qëllim promovimin dhe zhvillimin e sportit, Banka Ekonomike gjithashtu ka mbështetur edhe organizimin e Turneut të Bamirësisë, të organizuar nga Oda Ekonomike Amerikane. Sporti mbetet një ndër fushat më të preferuara të aspektit të përgjegjësisë sociale korporative të Bankës Ekonomike.

Mbështetja për gratë ndërmarrëse

Nën moton “Fuqizimi i gruas ndërmarrëse”, Banka Ekonomike i është bashkuar Ecjes Globale Mentoruese të “Global Vital Voices”, të mbajtur në vitin 2018.

Kjo ecje e organizuar për herë të parë është mbështetur nga Banka Ekonomike me qëllim kontributin në fuqizimin e grave ndërmarrëse. Ecja Globale e Mentorimit Vjetor ndodh çdo vit në mbarë botën për festimin e Ditës Ndërkombëtare të Gruas. Në këtë ditë mijëra gra, vajza, burra dhe djem nga e gjithë bota mbledhen për të marrë pjesë në shëtitje. Në 2017, mbi 133 gra udhëheqëse në rrjetin “Vital Voices”, organizuan 126 shëtitje në 60 vende, duke bashkuar 13,000 njerëz.

Marketingu

Të zhvillosh marketingun do të thotë të njohësh shumë mirë klientin dhe të krijosh produktin dhe shërbimin që më së miri i përshtatet atij.

Banka Ekonomike gjatë 2018 ka lansuar në kanale të ndryshme të komunikimit disa fushata për kredi individuale, kredi për mikro biznese, agro kredi dhe gjithashtu edhe për produkte e shërbime të tjera të bankës.

Prania e vazhdueshme e Bankës Ekonomike ka rezultuar në informim të publikut për bankën dhe shërbimet bankare e gjithashtu edhe ka rezultuar suksesshëm në shitje, arritje të objektivave të bankës dhe krijim të imazhit pozitiv.

Kanalet e distribuimit

Rrjeti i degëve

Teknologjia dhe digjitalizimi i operacioneve biznesore janë kërkesë e kohës, që të gjithë po mundohen ta ndjekin, por edhe afërsia me klientin nuk duhet lënë anash, sepse makineria asnjëherë nuk do të mund ta zëvendësojë kontaktin human.

Andaj, me synimin për të qenë gjithmonë më afër klientëve, Banka Ekonomike ka gjithsej 30 degë, të cilat janë të ndara në 7 degë kryesore dhe në 23 nëndegë. Sipas statistikave nga raporti i përgjithshëm i bankave, Banka Ekonomike renditet e 3-ta sipas prezencës në tregun bankar të Kosovës. Kjo dëshmon edhe njëherë

që qëllimi i Bankës Ekonomike është të jetë prezent në çdo kënd të vendit.

Për të qenë në hap me zhvillimet e fundit në ofrimin e shërbimeve më cilësore në tregun bankar në vend, Banka Ekonomike i ka kushtuar rëndësi të veçantë rrjetit të degëve të bankës. Gjatë vitit 2018, janë rinovuar degët me qëllim të ofrimit të shërbimeve sa më të shpejta dhe të lehta për klientët. Janë zhvendosur degët e bankës në Klinë, Hajvali dhe Drenas në objekte moderne dhe është rimodeluar dega në Prizren.

Numri i degëve në tregun bankar

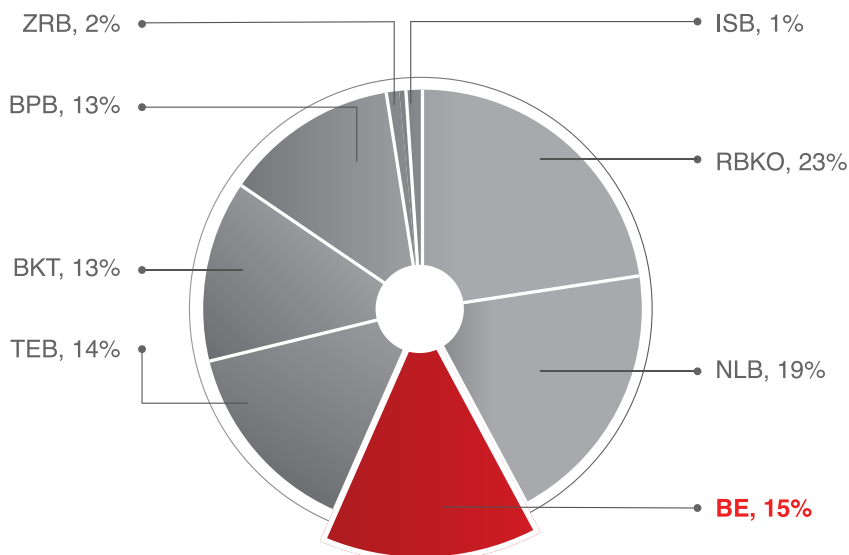

Figura 9. Pjesëmarrja e Bankës Ekonomike në numrin e degëve në tregun bankar në përqindje.

Numri i degëve në tregun bankar

Figura 10. Pjesëmarrja e Bankës Ekonomike në numrin e degëve në tregun bankar.

Kanalet alternative të distribuimit

Qendra e thirrjeve, si një kanal alternativ dhe i rëndësishëm i shërbimit të klientëve, edhe gjatë vitit të kaluar ka luajtur rol të rëndësishëm në rritjen e ofrimit të shërbimeve. Përmes qendrës së thirrjeve, Banka Ekonomike ka pranuar kërkesa nga klientët dhe ka ofruar sqarime dhe udhëzime këshilluese rreth produkteve dhe ofertave të Bankës.

Fokus gjatë vitit 2018 ishte sigurimi i shërbimeve profesionale, përkrahja e veprimtarisë afariste dhe rritja e besueshmërisë së klientëve, duke zhvilluar marrëdhënie afatgjate me klientët. Krahas qendrës së thirrjeve, Banka Ekonomike i ka ofruar klientëve përkrahje dhe përkujdes edhe përmes rrjeteve sociale, kanal tash shumë i rëndësishëm dhe i përdorur.

Banka Ekonomike gjithashtu ka investuar dhe ka punuar vazhdimisht në ofrimin e shërbimeve në çdo kohë te klienti përmes 50 bankomatëve të shtrirë në tërë vendin.

Në tregun bankar pjesëmarrja ka qenë 10 përqind sa i përket numrit të bankomatëve. Duke u nisur nga zhvillimi i teknologjisë dhe nga jeta dinamike e fokusi në ofrimin e shërbimeve në çdo kohë, përmes bankomatëve për Bankën Ekonomike ka qenë një ndër prioritetet kryesore. Kjo dëshmohet nga niveli i disponueshmërisë (up time) në shërbim të klientëve, i cili gjatë vitit 2018 ka qenë 98 përqind, ndërsa numri total i transaksioneve ka qenë 726,000 apo 12 përqind më shumë në raport me vitin paraprak. Në vitin 2018 deponimi i mjeteve në bankomate është më i lartë në krahasim me vitin paraprak. Viti 2018 ka rritje për 103 përqind në numër të deponimeve, ndërsa 93 përqind rritje në vlerë në krahasim me vitin paraprak.

Vlera dhe numri i transaksioneve të depozituara në ATM

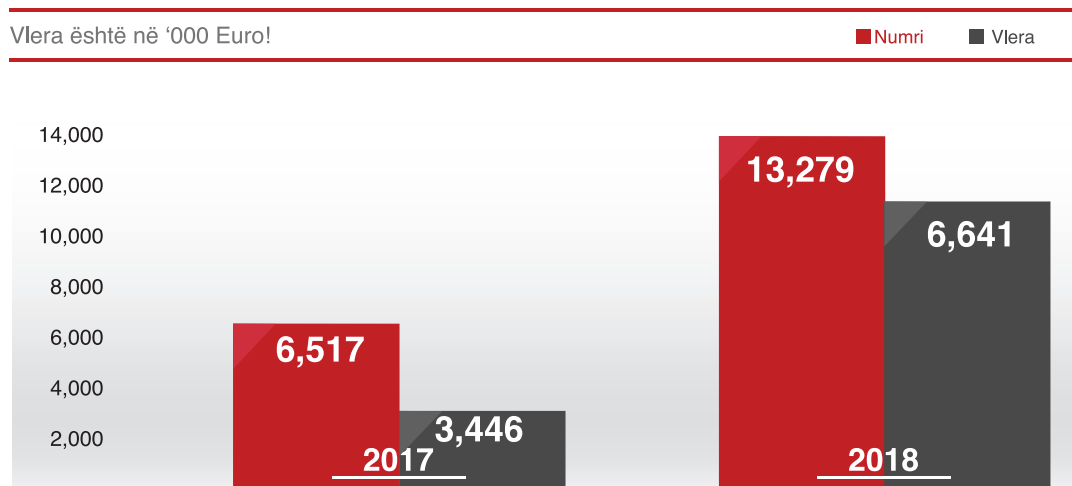

Figura 11. Vlera dhe numri i transaksioneve të depozituara në ATM

Në përgjithësi të gjitha llojet e transaksioneve me kartela (deponim, tërheqje dhe blerje) në bankomate dhe në pika të shitjes (POS) ka pas rritje si në numër ashtu edhe në vlerë.

Në vitin 2018 numri i transaksioneve është rritur për 14 përqind, ndërsa vlera për 22 përqind në krahasim me vitin paraprak.

Vlera dhe numri i përgjithshëm i të gjitha llojeve të transaksioneve me kartela

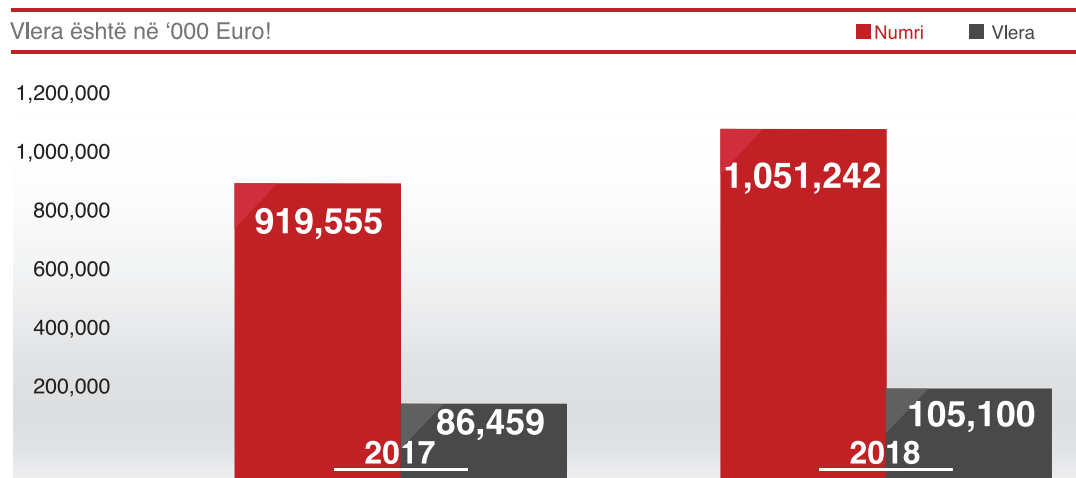

Figura 12. Vlera dhe numri i përgjithshëm i të gjitha llojeve të transaksioneve me kartela

Në një hap me zhvillimin e tregut bankar drejt digjitalizimit të ofrimit të shërbimeve, Banka Ekonomike gjatë vitit 2018 ka krijuar hapësirën vetëshërbyese 24/7 në Ferizaj, me qëllim të qasjes sa më të lehtë në kryerjen e shërbimeve për klientët, në çdo kohë përgjatë 24 orëve.

Banka Ekonomike është duke punuar aktivisht në verzionin e ri të e-banking si dhe implementimin e suksesshëm të m-banking gjatë vitit 2019.

Për t'u kompletuar ofrimi i shërbimeve cilësore te klientët, Banka Ekonomike ka një ekip të përkushtuar në çdo degë që siguron që çdo shërbim të ofrohet në mënyrë të duhur dhe çdo kërkesë e klientëve të adresohet me kujdes.

Kujdesi ndaj klientëve

Klientët janë pjesa më e rëndësishme e Bankës Ekonomike, prandaj kujdesi ndaj tyre është një obligim i padiskutueshëm. Përkujdesja ndaj klientëve është e vazhdueshme dhe në rritje. Mendimet dhe sugjerimet e klientëve luajnë rol shumë të rëndësishëm që banka të njoh pritshmërinë e klientëve dhe të zhvillojë produktet që i përshtaten atyre. Banka Ekonomike ka vazhduar t'i kushtojë vëmendje të veçantë çdo klienti, duke synuar që përvoja e tyre në Bankë të jetë unike, profesionale dhe e kënaqshme.

Njësia për trajtimin e ankesave është përkujdesur që të shërbejë si një qendër e rëndësishme e përkrahjes, ku

çdo kërkesë apo sugjerim është trajtuar me përkushtim të madh, si udhërrëfyes për përmirësimin e shërbimeve të ofruara.

Departamenti i kanaleve të distribuimit respektivisht njësia e kujdesit ndaj klientit, gjatë vitit 2018, në bashkëpunim me departamentin e marketingut dhe atë të burimeve njerëzore, ka angazhuar “blerës misteriozë”, me ç'rast ka rezultuar se niveli i shërbimit të stafit ka kaluar pritshmëritë e bankës në ofrimin e shërbimeve cilësore dhe profesionale.

Njohuritë mbi produktin (%)

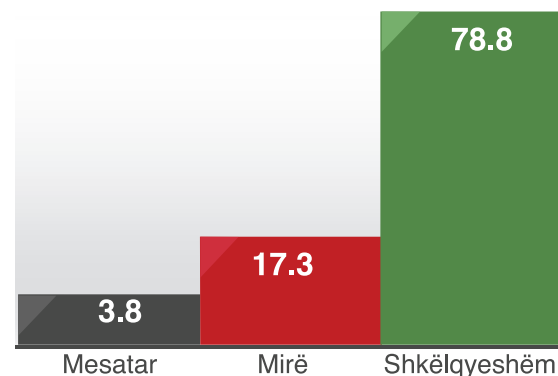

Figura 13. Njohuritë mbi produktin me përqindje

Të kuptuarit e qëllimit të takimit (%)

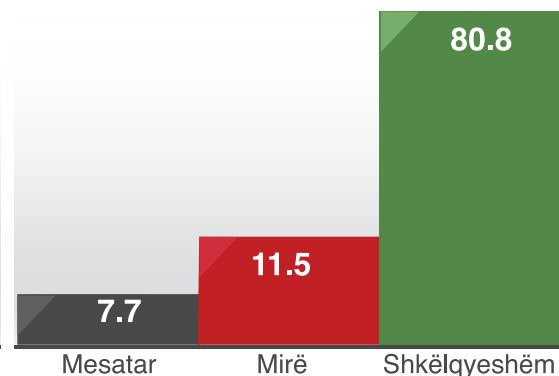

Figura 14. Të kuptuarit e qëllimit të takimit me përqindje

Të kuptuarit e nevojave të klientit (%)

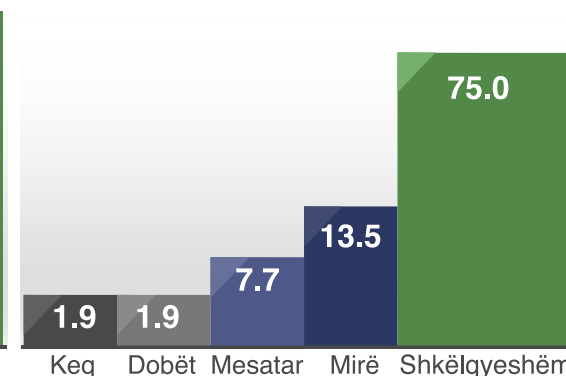

Figura 15. Të kuptuarit e nevojave të klientit me përqindje

Menaxhimi i rrezikut

Objektivi primar i funksionimit të menaxhimit të rrezikut është identifikimi, analizimi, matja dhe menaxhimi i rreziqeve. Roli më i vështirë është përcaktimi i apetitit për rrezik në mënyrë individuale kundrejt rrezikut kreditor, operacional, të tregut, të likuiditetit, rrezikut ndaj investimeve, apo rreziqeve të tjera më pak të njohura, në mënyrë që këto rreziqe të transferohen si vlerë e shtuar dhe të balancohen në raportet ndërmjet rrezikut dhe kthimit.

Treguesit kyç të rrezikut për Bankën Ekonomike gjatë gjithë periudhës kanë qenë brenda limiteve të pajtueshmërisë së përcaktuar nga Banka Qendrore, ku tregues i mjaftueshmërisë së kapitalit (CAR) ka arritur shkallën 15.56 përqind, që është dukshëm më e lartë se norma minimale prej 12 përqind.

Me qëllim të sigurimit të kontinuitetit të afarizmit, ndërmerren testet e stresit për të përballuar tronditjet e mundshme në kualitetin e portfolios kreditorë dhe në nivelin e kapitalizimit, që mund të pasojnë si rezultat i disa skenarëve hipotetikë, siç mund të jenë: rritja e normës së kredive joperformuese, efektet e kundërta të zvogëlimit apo rritjes së normave të interesit për asete apo detyrime, si dhe dështimi i kredimarrësve më të mëdhenj, ose skenarë të tjerë.

Testet e stresit të performuara kanë tejkaluar me sukses parametrat më konservativë, duke pasur për qëllim parashikimin e ngjarjeve që mund të ndodhin në të ardhmen dhe rezultatet merren parasysh për të vlerësuar dhe për të kufizuar efektet e skenarëve të mundshëm në kohë dhe gjendje krize.

Rreziku kreditor

Rreziku kreditor ka vazhduar ta ketë rolin kryesor, ku gjatë kësaj periudhe janë ndërmarrë veprime në zvogëlim të nivelit të kredive joperformuese, diversifikimi për kreditë e ekonomive familjare krahasuar me ato të ndërmarrjeve, diversifikim të portfolios duke mos tejkaluar 10 përqind të kapitalit të klasit të parë ndaj një klienti apo grupi të ndërlidhur, avancim i mëturjesëm i kërkesave për kapital në përputhje me standardet më të larta të kapitalit, apo pajtueshmërisë së plotë me të gjitha kërkesat ligjore dhe rregullative. Gjithashtu, në përputhje me standardet e reja ndërkombëtare të raportimit financiar (IFRS 9) është zhvilluar sistemi i tërësishëm për matje, klasifikim apo njohje të humbjeve të pritura (provizioneve).

Niveli i kredive joperformuese është tregues shumë i rëndësishëm duke shprehur raportin e kredive joperformuese ndaj total ekspozimeve kreditorë dhe kjo normë ka trend rënës. Niveli i kredive joperformuese është në nivelet më të ulëta ndër vite në 3,3 përqind, i cili ka ndikuar pozitivisht në rritjen e kapitalit rregullator, mjaftueshëm për të përballuar efektin e luhatjeve negative sipas të gjithë skenarëve të stres testit të rrezikut kreditor.

Rreziku **operacional**

Rreziku operacional ka rëndësi të madhe në të gjitha nivelet e bankës. Në të përfshihet rreziku i humbjeve që paraqitet nga proceset e brendshme, nga njerëzit apo sistemet, gjithashtu nga faktorët e jashtëm, mashtrimet përfshirë edhe rrezikun ligjor, të ndara në kategori sipas Baselit.

Banka jonë ka arritur të zhvillojë indikatorë kyç për të parandaluar rrezikun e incidenteve të mundshme. Metodatat standarde që përdor banka për menaxhimin e rrezikut operacional janë të dhënat e marra nga databaza e incidenteve dhe menaxhimi i politikave dhe procedurave

që përmes përmirësimit të proceseve dhe raportimeve, të ulë numrin e humbjeve operacionale dhe të reduktojë impaktin nga rreziqet e mundshme.

Për të krijuar një kontroll më efektiv mbi rrezikun operacional nevojitet aftësia për të vlerësuar profilin ekzistues të rrezikut të bankës nëpërmjet kategorizimit të këtyre incidenteve në databazën e të dhënave, duke përfshirë ngjarjet që dërgojnë drejt rrezikut operacional.

Menaxhimi i rrezikut të tregut dhe likuiditetit

Ndryshimet në çmimet e tregut sikurse tek norma e interesit, çmimet e kapitalit, kurset e këmbimit të monedhave të huaja dhe margjina e kredisë (që nuk janë të lidhura me ndryshime të gjendjes së debitorit/kreditorit) e që mund të kenë ndikim në fitimet e bankës apo në vlerën e mbajtjes së instrumenteve financiare rezultojnë në rrezikun e tregut.

Rol të rëndësishëm në sektorin bankar ka edhe menaxhimi i likuiditetit. Rreziku i tij është përcaktuar si paaftësia e mundshme për të përmbushur në kohë detyrimet aktuale dhe të ardhshme. Duke pasur parasysh se depozitat e klientëve janë burimi kryesor i financimit në bankë, banka duhet të ketë fonde në dispozicion për t'i plotësuar këto detyrime në rrethana potenciale.

Gjatë gjithë periudhës janë mirëmbajtur limitet e përcaktuara nga rregullatori për raportin mbi 25 përqind të asetëve likuide ndaj detyrimeve afatshkurta, si dhe në baza të rregullta janë monitoruar indikatorët kyç të likuiditetit.

Mbikëqyrja e bazuar në rrezik

Banka sipas draft rregullores mbi procesin e vlerësimit të brendshëm të mjaftueshëm të kapitalit (ICAAP), është duke ndërtuar sistemin për vlerësimin e këtyre rreziqeve. Ky dokument është duke u hartuar në përputhje me draft kërkesat e rregullatorit, të cilat pritet të hyjnë në fuqi gjatë vitit të ardhshëm dhe përcakton kriteret për vlerësimin e brendshëm në bankë, të nevojave për kapital sipas rreziqeve të shtyllës së dytë sipas standardeve më të reja të kapitalit.

Operacionet

Në vitin 2018, një numër i projekteve zhvillimore ka të bëjë me përmirësimin e proceseve të bankës dhe me plotësimin e kërkesave ligjore.

Sa i përket zhvillimeve në përmirësimin e proceseve të bankës vlen të përmendet aplikimi automatik për kartelat debit, ku mundësohet që kartelat të cilat kanë qenë aktive në tre muajt e fundit dhe janë afër skadimit, të riprodhohen paraprakisht ashtu që të jenë të gatshme për klientët tanë në momentin që ato skadojnë. Ky shërbim ka rëndësi tek klientët tanë, që në asnjë moment ata të mbesin pa kartela valide. Projekt tjetër që sjell benefit për klientët e bankës është implementimi i pagesave të KESCO-së përmes shërbimit e-banking, i cili ju mundëson klientëve të Bankës Ekonomike të bëjnë pagesat e energjisë elektrike online.

Gjithashtu, sa i përket plotësimit të kërkesave ligjore janë dy projekte gjatë vitit 2018. Banka ka implementuar projektin ABU (Automatic Billing Updater), që në rastet kur klientët bëjnë ndryshimin e statusit të kartelës (mbyllje apo skadim), Mastercard bën azhurimin e të dhënave tek tregtarët online apo ndryshe e-commerce. Ndërsa, projekti VISA PIN management, mundëson ndryshimin e PIN-it në bankomatët e Bankës Ekonomike me kartela të huaja.

Transferet kombëtare

Transferet kombëtare në vitin 2018 krahasuar me vitin paraprak kanë shënuar rritje. Nëse marrim total vlerën e transfereve hyrëse dhe dalëse nga 877,748 në vitin 2017 është rritur në 894,758 në vitin 2018, rritje kjo për afro rreth 2 përqind.

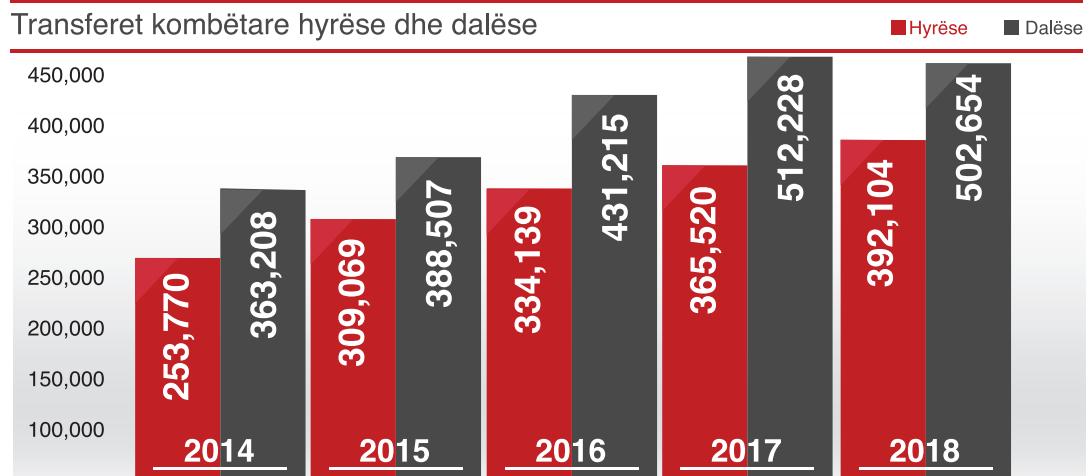

Figura 16. Transfere kombëtare, hyrëse dhe dalëse;
Të gjitha shifrat janë në '000Euro

Transferet ndërkombëtare

Transferet ndërkombëtare në vitin 2018 krahasuar me vitin paraprak kanë pas rritje. Nëse marrim numrin e përgjithshëm të transfereve hyrëse dhe dalëse nga 13,337 në vitin 2017 është rritur në 15,910 në vitin 2018, rritje kjo për afro rreth 19 përqind.

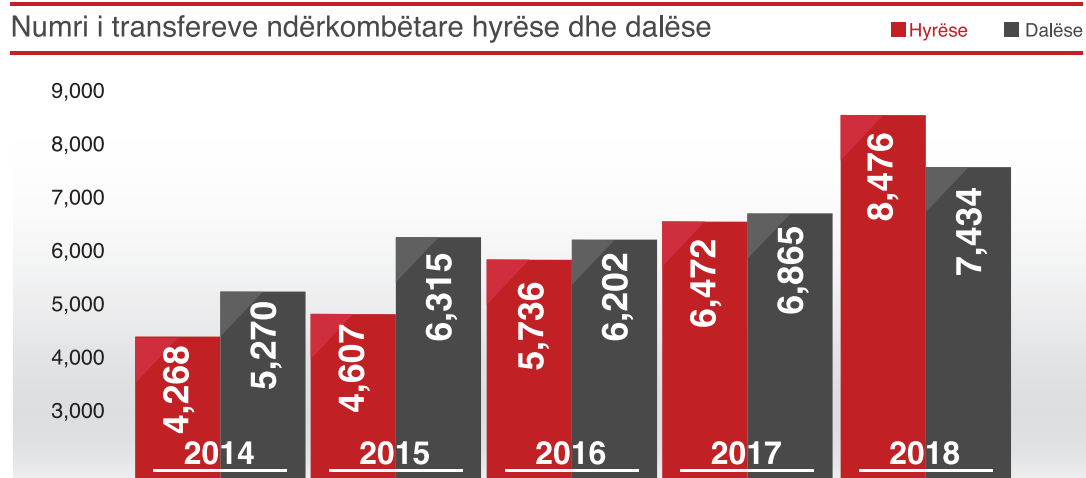

Figura 17. Transfere ndërkombëtare, hyrëse dhe dalëse;

Kartelat bankare

Banka Ekonomike në bashkëpunim me partnerët e saj Master Card dhe Visa u ofron klientëve kartela debit dhe kredit për kryerjen e shërbimeve brenda dhe jashtë vendit si në bankomatë, pika të shitjes (POS) dhe pagesa online. Në krahasim me vitin e kaluar, numri i debit kartelave ka shënuar rritje afro 10 përqind apo 4,304 debit kartela më shumë, ndërsa numri i kredit kartelave ka shënuar rritje rreth 11 përqind apo 499 kredit kartela më shumë.

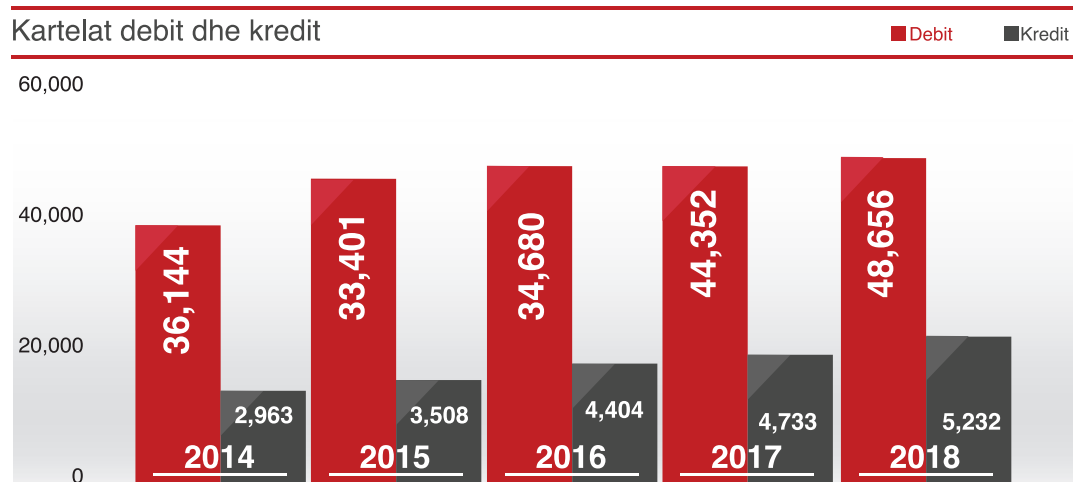

Figura 18. Numri i debit dhe kredit kartelave ndër vite.

Teknologjia informative

Gjatë vitit 2018 janë përfunduar projekte të teknologjisë informative (TI) që kanë përmbushur kërkesat ligjore të bankës dhe përmirësimet në shërbime. Është punuar në zbatimin e strategjisë 3-vjeçare të departamentit të TI, ku projektet kanë qenë të kategorizuara në ato rregullative, kërkesa biznesore apo përmirësime.

Me fillim të vitit, është punuar në rikonsolidimin e departamentit të TI me ç'rast është arritur përmes riorganizimit të proceseve dhe kontraktimit të një sërë shërbimeve si mundësi më e mirë e optimizimit të resurseve. Për më tepër, është modernizuar infrastruktura e softuerit kryesor bankar. Këto shërbime kanë qenë efektive në përmirësimin dhe përshpejtimin e shërbimeve ndaj klientit dhe nevojave të brendshme. Projekt në zbatim e sipër në kuadër të dixhitalizimit të komunikimit është projekti për komunikim dhe

bashkëpunim virtual. Ky projekt do mundësojë takimet në distancë me kualitet të lartë. Takimet online do jenë të nevojshme që punonjësit tanë të mos humbin kohë dhe energji në udhëtim, por në punë konkrete.

Përdorimi i telefonit mobil në masë të madhe ka bërë që t'i përkushtohemi punës tek zhvillimi i mobile-banking tutje kështu për ta vënë mobilin në qendër të komunikimit të klientit. Vënia e mobile-banking në epiqendër është modeli më i ri i bankimit ku klientët do të mund të kryejnë pagesa, transfere dhe shumë shërbime tjera.

Një tjetër karakteristikë e këtij viti ishte marrëveshja për ndërrimin e gjithë sistemit themelor bankar. Qëllimi i tij ishte përmirësimi në shërbimet aktuale, si dhe zbatimi më i shpejtë i projekteve në të ardhmen. Me përfundimin e këtij projekti, Banka Ekonomike do të jetë në hap me trendet më të fundit teknologjike botërore.

Menaxhimi dhe trajnimi i personelit

Departamenti i burimeve njerëzore ka rol të rëndësishëm në bankën tonë. Përveç se ndihmon në zhvillimin dhe arritjen e qëllimeve të biznesit, gjithashtu kujdeset për ngritjen profesionale të punëtorëve, trajnimet që ndihmojnë punonjësit të zhvillohen dhe ndihmon në organizimin e trajnimeve të brendshme dhe të jashtme. Gjatë vitit 2018, dhjetëra trajnime të brendshme janë organizuar ku disa prej tyre janë siguria e informacionit, risku operacional, trajnimi për parandalimin e pastrimit të parave dhe financimit të terrorizmit, analiza financiare,

trajnime për shërbime ndaj klientit, shitje e ndërthurtë, trajnime tjera të shitjes e kështu me rradhë. Gjithsej 6,348 orë janë shfrytëzuar për trajnime të brendshme, duke përfshirë të gjithë stafin e bankës. Poashtu, dhjetëra trajnime janë organizuar për trajnime të jashtme. Trajnimet e jashtme gjatë vitit 2018 kanë arritur 5,150 orë. Gjatë vitit 2017 banka mbajti 3.01 ditë trajnimi për staf, ndërsa në vitin 2018 ky numër u rrit në 4.29 ditë trajnimi për staf. Trajnimet kryesisht janë fokusuar të jenë tek trajnimi për shitje & kujdesi ndaj klientëve, trajnimi për parandalimin e pastrimit të parave dhe financimit të terrorizmit. Në këtë vit, sikurse vitet e kaluara, banka përkujdeset për organizimin dhe motivimin e punëtorëve. Ne kemi organizuar takime, evente, festa në mënyrë që punëtorët të jenë më të afërt me njëri-tjetrin. Vlen të përmenden dhuratat për festën e 8 Marsit për femra, vikendi në Shqipëri për të gjithë stafin dhe festa e fundvitit. Burimet njerëzore kanë bërë matjen për të parë nivelin

e kënaqshmërisë së stafit përgjatë vitit 2018. Sipas statistikave në përgjithësi niveli i kënaqshmërisë ka ngritje, në vitin 2017 nga 2.7 është rritur në 3.1 në 2018. Në klasifikimin “I/E Kënaqur” nga 26.1 përqind në vitin 2017, kjo përqindje është rritur në 52 përqind në vitin 2018 që është dyfishim i kënaqshmërisë në raport me vitin paraprak.

Numri i punëtorëve në këtë vit ka qenë 331, ku 175 prej tyre janë femra dhe 156 janë meshkuj. Mosha mesatare e stafit të Bankës Ekonomike është 31 – 40 vjet dhe 90 përqind e stafit kryesisht janë ekonomistë.

Banka si çdo vit, edhe këtë vit ka organizuar punë praktike ku gjithsej 53 persona kanë përfunduar praktikën në bankë. Nga ky numër, 5 praktikantë janë punësuar në degë në pozita të ndryshme.

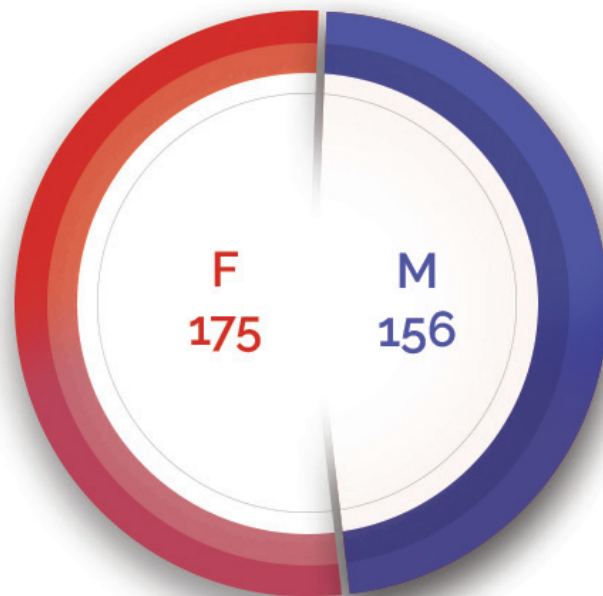

Figura 19. Numri i punëtorëve sipas gjinisë

Rrugëtimi **vazhdon**

Misioni dhe vlerat e Bankës Ekonomike vërehen në secilën degë të saj. Vlera këto që do të ruhen gjithmonë në mënyrë që te klientët gjithmonë të përcjellen vetëm produktet më cilësore në tregun bankar. Duke qenë banka e vetme me kapital 100 përqind vendor, Banka Ekonomike do të vazhdojë të sjellë kontributin dhe të punojë palodhshëm për një shoqëri dhe vend më të mirë. Do të vazhdohet të punohet në zhvillimin e produkteve të diversifikuara bankare, duke ngritur vlerën për klientët, të punësuarit dhe për aksionarët.

Me qasjen e saj, Banka Ekonomike synon jo vetëm të sjellë produkte cilësore bankare te klientët, por edhe të ndërtojë vlera të përbashkëta shoqërore dhe të jetë shembull i të bërit biznes në Kosovë.

Me krenari mund të thuhet që Banka Ekonomike do të vazhdojë rrugëtimin e suksesshëm, duke menduar gjithmonë për ju!

BANKA EKONOMIKE SH.A.

Pasqyrat financiare të përgatitura në përputhje me rregullat e kontabilitetit dhe rregulloret e Bankës Qendrore të Republikës Kosovës për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2018

(së bashku me raportin e auditorit të pavarur)

Përmbajtja

Raporti i auditorit të pavarur

Pasqyra e Pozicionit Financiar 44

Pasqyra e Fitimit ose Humbjes dhe e të Ardhurave të Tjera Gjithëpërfshirëse 45

Pasqyra e Ndryshimeve në Ekuitet 46

Pasqyra e Rrjedhjes së Parasë 47

Shënime për Pasqyrat Financiare 48-87

RAPORTI I AUDITORIT TË PAVARUR

Për Aksionarët e Banka Ekonomike sh.a.

Opinionit

Ne kemi audituar pasqyrat financiare të Bankës Ekonomike sh.a. (më poshtë referuar si “Banka”), të cilat përfshijnë pasqyrën e pozicionit financiar më 31 dhjetor 2018, pasqyrën e fitimit ose humbjes dhe e të ardhurave tjera gjithëpërfshirës, pasqyrën e ndryshimeve në ekuitet dhe pasqyrën e rrjedhës së parasë për vitin e përfunduar, si dhe shënimet për pasqyrat financiare, duke përfshirë një përmbledhje të politikave të rëndësishme të kontabilitetit Sipas opinionit tonë, pasqyrat financiare shoqëruese paraqesin në mënyrë të drejtë, në të gjitha aspektet materiale, pozicionin financiar të Bankës më 31 dhjetor 2018, si dhe performancën e saj financiare dhe rrjedhën e parasë për vitin e përfunduar në përputhje me Rregullat dhe Rregulloret e Bankës Qendrore të Republikës së Kosovës, siç detajohet në Shënimin 2 të pasqyrave financiare.

Baza për Opinion

Ne kemi kryer auditimin tonë në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Auditimit (SNA). Përgjegjësitë tona sipas këtyre standardeve përshkruhen më tej në Përgjegjësitë e Auditorit për Auditimin e Pasqyrave Financiare në raportin tonë. Ne jemi të pavarur nga Banka në përputhje me Bordin e Standardeve Ndërkombëtare të Etikës për Kontabilistët Profesionist (Kodi BSNEK) së bashku me kërkesat etike që janë relevante për auditimin tonë të pasqyrave financiare në Kosovë dhe ne kemi përmbushur përgjegjësi të tjera etike në përputhje me Kodin e BSNEK-së. Ne besojmë se të dhënat e auditimit që kemi marrë janë të mjaftueshme dhe të përshtatshme për të siguruar bazën për opinionin tonë.

Çështje të tjera

Pasqyrat financiare të Banka Ekonomike Sh.a. për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2017 janë audituar nga një auditor tjetër i cili shprehu një opinion të pa modifikuar mbi këto pasqyra më 13 prill 2018.

Përgjegjësitë e Menaxhmentit dhe të atyre të Ngarkuar me Qeverisjen për pasqyrat financiare

Menaxhmenti është përgjegjës për përgatitjen dhe paraqitjen e drejtë të këtyre pasqyrave financiare në përputhje me rregullat dhe rregulloret e Bankës Qendrore të Kosovës siç detajohet në shënimin 2 të pasqyrave financiare, dhe për kontrollin e brendshëm i cili, në masën që përcaktohet nga menaxhmenti, është i nevojshëm për të bërë të mundur përgatitjen e pasqyrave financiare pa ndonjë anomali materiale si rezultat i mashtrimeve apo gabimeve.

Menaxhmenti është përgjegjës për vlerësimin e hipotezës së vijimësisë së Bankës, shpalosjet, çështjet e ndërlidhura me vijimësinë dhe përdorimin e bazës së vijimësisë në kontabilitet përpos nëse Menaxhmenti dëshiron të likuidojë Bankes, ndërprejë operacionet e Bankës ose nuk ka alternative reale por ta bëjë këtë veprim.

Ata që janë të ngarkuar me qeverisjen janë përgjegjës për mbikëqyrjen e procesit të raportimit financiar të kompanisë.

Raporti i Auditorit të Pavarur (vazhdim)

Për Aksionarët e Banka Ekonomike Sh.a. (vazhdim)

Përgjegjësia e Auditorit për auditimin e pasqyrave financiare

Objektivat tona janë ofrimi i sigurisë së arsyeshme në lidhje me çështjen se a janë pasqyrat financiare të liruara nga anomalitë materiale si rezultat i mashtrimit apo gabimit dhe lëshimi i një raporti të auditorit që përmbanë opinionin tonë. Siguria e arsyeshme është nivel i lartë i sigurisë, por nuk është garancion se auditimi në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Auditimit do të zbulojnë anomalitë materiale nëse ato ekzistojnë. Anomalitë mund të ndodhin nga mashtrimi ose gabimi dhe konsiderohen materiale nëse individualisht apo në tërësi pritet që të ndikojnë vendimet ekonomike të përdoruesve që bazohen në këto pasqyra financiare.

Si pjesë e auditimit, në përputhje me SNA-të, ne ushtrojmë gjykimin profesional dhe mbajmë skepticizmin profesional gjatë auditimit. Ne gjithashtu:

- Identifikojmë dhe vlerësojmë riskun e anomalive materiale në pasqyrat financiare që vijnë si rezultat i gabimit apo mashtrimit, dizajnojmë dhe performojmë procedurat e auditimit në lidhje me ato risqe dhe mbajmë dëshmi të auditimit që janë të mjaftueshme dhe e përshtatshme për të ofruar bazën për opinionin tonë. Risku i moszbulimit të anomalive materiale nga mashtrimet është më i lartë se sa ai i gabimit për shkak se risku i mashtrimit mund të përmbajë marrëveshje të fshehta, falsifikime, lëshime të qëllimshme, keqinterpretime apo refuzime të kontrolleve të brendshme.
- Kuptojmë kontrollat e brendshme që janë relevante me auditimin në mënyrë që të dizajnojmë procedurat e auditimit që janë të përshtatshme me rrethanat, mirëpo jo me qëllim për dhënien e një opinion mbi efektivitetin e kontrollave të brendshme të kompanisë.
- Vlerësojmë përshtatshmërinë e politikave të kontabilitetit të përdorura dhe arsyeshmërinë e kontabilitetit si dhe shpalosjet e bëra nga menaxhmenti.
- Nxjerrim përfundime në lidhje me përshtatshmërinë e përdorimit bazës së hipotezës së vijmësisë së kontabilitetit, duke u bazuar në evidencat e auditimit, nëse një pasiguri materiale ekziston në lidhje me ngjarjet ose kushtet që mund të shkaktojnë dyshim të lartë që kompania mund të vazhdojë operimin. Nëse ne vijmë në përfundim se një pasiguri materiale ekziston, ne jemi të detyruar t'i kushtojmë vëmendje në raportin tonë të auditimit në shpalosjet e pasqyrave financiare ose nëse shpalosjet e tilla janë jo të përshtatshme, të modifikojmë opinionin tonë. Përfundimet tona janë të bazuara në evidencat tona të auditimit të siguruara deri në datën e raportit tonë. Sidoqoftë, ngjarjet ose kushtet e ardhshme mund të shkaktojnë që Banka të mund të pëmbushë parimin e vijmësisë
- Vlerësimin e prezimit, strukturës dhe përmbajtjes së përgjithshme të pasqyrave financiare duke përfshirë shpalosjet dhe nëse pasqyrat financiare prezentojnë transaksionet dhe ngjarjet themelore në mënyrë të drejtë

Ne komunikojmë me ata që janë të angazhuar me qeverisjen për, përpos çështjeve të tjerave, për shtrirjen, kohëzgjatjen dhe gjetjet e auditimit duke përfshirë mangësitë e mëdha eventuale në kontrollet e brendshme që ne mund të identifikojmë gjatë auditimit tonë.

Ky raport është përkthim i versionit origjinal në anglisht, në rast mospërputhje do të mbizotëroje versionin në gjuhën angleze.

Grant Thornton LLC
Prishtinë,
11 Prill 2019.

Suzana Stavrikj
Auditor ligjor

Pasqyra e Pozicionit Financiar

Të gjithë shifrat janë në '000 Euro!

	Shënimi	Më 31 dhjetor 2018	Më 31 dhjetor 2017
Pasuritë			
Paraja e gatshme dhe në banka	6	20,759	16,887
Balanca me Bankën Qendrore të Kosovës	7	55,869	30,554
Kredi për klientët	8	170,721	157,851
Investime në letra me vlerë	9	25,496	26,456
Prona dhe pajisje	10	6,210	6,360
Pasuri të paprekshme	11	568	514
Pasuri të tjera	12	1,490	703
Gjithsej pasuritë		281,113	239,325
Detyrimet			
Detyrime ndaj klientëve	13	248,181	209,447
Detyrime ndaj bankave	14	2,091	2,048
Borxh i varur	15	1,050	1,050
Detyrimi aktual tatimor		76	156
Detyrime të tjera	16	354	463
Gjithsej detyrimet		251,752	213,164
Ekuiteti dhe rezervat			
Kapitali aksionar	17	24,543	21,337
Rezerva e rivlerësimit	17	100	118
Fitime të mbajtura		4,718	4,706
Gjithsej ekuiteti dhe rezervat		29,361	26,161
Gjithsej detyrimet, ekuiteti dhe rezervat		281,113	239,325

Pasqyra e pozicionit financiar duhet të lexohet së bashku me shënimet nga faqja 48 deri në faqen 87, të cilat janë pjesë përbërëse të këtyre pasqyrave financiare.

Këto pasqyra financiare janë miratuar nga Bordi Drejtues i Bankës me 10 Prill 2019 dhe nënshkruar në emër të tyre nga:

Z. Fatos Krasniqi
 Kryeshef Ekzekutiv

Z. Fitim Rexhepaj
 Zyrtar Kryesor për Financa

Pasqyra e Fitimit ose Humbjes dhe të Ardhurave të Tjera Gjithëpërfshirëse

(Shumat në mijë EURO)	Shënimi	Për vitin që përfundon më 31 dhjetor 2018	Për vitin që përfundon më 31 dhjetor 2017
Të ardhurat nga interesi	18	14,738	14,284
Shpenzimet e interesit	18	(2,296)	(2,175)
Të ardhurat neto nga interesi		12,442	12,109
Të ardhurat nga tarifa dhe komisionet	19	2,642	2,536
Shpenzimet nga tarifa dhe komisionet	19	(755)	(752)
Të ardhurat neto nga tarifa dhe komisionet		1,887	1,784
Të ardhurat e tjera operative	20	34	80
Humbja/fitimi neto nga këmbimi valuator		31	34
Të ardhurat		14,394	14,007
Shpenzime të tjera operative	21	(9,115)	(8,965)
Humbjet neto nga zhvlerësimi për kreditë	8	(29)	204
Gjithsej shpenzimet operative		(9,144)	(8,761)
Fitimi para tatimit	22	5,250	5,246
Tatimi në fitim		(532)	(540)
Fitimi neto për vitin		4,718	4,706
Të ardhurat e tjera gjithëpërfshirëse			
Rivlerësimi i letrave me vlerë (Shënimi 17)		(18)	16
Gjithsej të ardhurat gjithëpërfshirëse për vitin		4,700	4,722

Pasqyra e fitimit ose humbjes dhe të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse duhet të lexohet së bashku me shënimet nga faqja 48 deri në faqen 87, të cilat janë pjesë përbërëse e këtyre pasqyrave financiare

Pasqyra e Ndryshimeve në Ekuitet

(Shumat në mijë EURO)	Kapitali aksionar	Rezerva e rivlerësimit	Fitimet e mbajtura	Totali i kapitalit dhe rezervave
Më 1 janar 2017	16,777	102	4,560	21,439
Transaksionet me pronarët të regjistruara direkt në kapital				
Kontributet nga dhe shpërndarjet tek pronarët	4,560	-	(4,560)	-
Gjithsej transaksionet me pronarët të regjistruara në kapital	4,560	-	(4,560)	-
Fitimi për vitin	-	-	4,706	4,706
<i>Të ardhura të tjera gjithëpërfshirëse për vitin</i>				
Rivlerësimi i letrave me vlerë	-	16	-	16
Gjithsej të ardhurat përmbledhëse për vitin	-	16	4,706	4,722
Më 31 dhjetor 2017	21,337	118	4,706	26,161
Transaksionet me pronarët të regjistruara direkt në kapital				
Kontributet nga dhe shpërndarjet tek pronarët (Shënimi 17)	3,206	-	(3,206)	-
Dividenda e shpërndarë (Shënimi 17)	-	-	(1,500)	(1,500)
Gjithsej transaksionet me pronarët të regjistruara në kapital	3,206	-	(4,706)	(1,500)
Fitimi për vitin	-	-	4,718	4,718
<i>Të ardhura të tjera gjithëpërfshirëse për vitin</i>				
Rivlerësimi i letrave me vlerë (Shënimi 17)	-	(18)	-	(18)
Gjithsej të ardhurat përmbledhëse për vitin	-	(18)	4,718	4,700
Më 31 dhjetor 2018	24,543	100	4,718	29,361

Pasqyra e ndryshimeve në ekuitet duhet të lexohet së bashku me shënimet nga faqja 48 deri në faqen 87, të cilat janë pjesë përbërëse e këtyre pasqyrave financiare

Pasqyra e Rrjedhjes së Parasë

(Shumat në mijë EURO)

	Shënimi	Për vitin që përfundon më 31 dhjetor 2018	Për vitin që përfundon më 31 dhjetor 2017
Aktivite operative			
Fitimi para tatimit	22	5,250	5,246
Ndryshime për:			
Amortizimin dhe zhvlerësimin	10,11	863	834
Humbje neto nga dëmtimi i kredive për klientët	8	29	(204)
Ngarkesa / (lirimi) i provizionit për garancitë	20	5	(7)
Humbja e asetëve të shlyera	21	39	9
Të ardhurat nga interesi	18	(14,738)	(14,284)
Shpenzimet e interesit	18	2,296	2,175
Humbje para ndryshimeve në pasuri dhe detyrimet operative		(6,256)	(6,231)
Ndryshimet në pasuritë dhe detyrimet operative			
Rezerva statutores me BQK-në	6	(529)	(1,365)
Kredi për klientët	8	(13,331)	(19,660)
Pasuri të tjera	12	(787)	131
Detyrime ndaj klientëve	13	38,734	11,739
Detyrime ndaj bankave	13	43	(148)
Detyrime të tjera	16	(114)	31
		17,760	(15,503)
Interesi i paguar		(1,883)	(2,096)
Interesi i arkëtuar		14,757	14,197
Tatim mbi të ardhurat i paguar		(612)	(540)
Paraja neto e gjeneruar nga/(përdorur në) aktivitetet operative		30,022	(3,942)
Aktivite investuese			
Blerja e pronave, pajisjeve dhe pasuritë e paprekshme	10,11	(806)	(1,234)
Blerjet të letrave me vlerë		(32,095)	(35,174)
Kthimet të letrave me vlerë		33,037	33,446
Paraja neto e gjeneruar / (përdorur) nga aktivitetet investuese		136	(2,962)
Aktivitetet financiare			
Dividentët e paguar		(1,500)	-
Paratë e gatshme neto (të përdorura) në aktivitetin financiar		(1,500)	-
Rritja / (ulja) neto e parasë dhe ekuivalentëve të saj			
Paraja dhe ekuivalentët e saj, fillim të vitit		31,268	38,172
Paraja dhe ekuivalentët e saj në fund të vitit		59,926	31,268

Pasqyra e rrjedhjes së parasë duhet të lexohet së bashku me shënimet nga faqja 48 deri në faqen 87, të cilat janë pjesë përbërëse e këtyre pasqyrave financiare.

Shënime të pasqyrave financiare për vitin që përfundon më 31 dhjetor 2018

(Të gjitha shumat janë shprehur në mijë EURO, përveç nëse shprehet ndryshe)

1. Hyrje

Banka Ekonomike Sh.a (“Banka”) është një shoqëri aksionare e krijuar në Republikën e Kosovës. Adresa e saj e regjistruar për Zyrat Qendrore është Sheshi Nëna Terezë, 10000 Prishtinë, Republika e Kosovës.

Në përputhje me rregullat e Bankës Qendrore të Kosovës (“BQK”), Banka ka marrë licensën për aktivitetet bankare më 28 maj 2001 dhe ka filluar operimin më 5 qershor 2001. Banka operon si një bankë komerciale dhe e kursimeve për të gjitha kategoritë e klientëve brenda Kosovës nëpërmjet rrjetit të 7 degëve të saj në Prishtinë, Gjakovë, Pejë, Prizren, Ferizaj, Mitrovicë dhe Gjilan.

2. Bazat e përgatitjes

(a) Deklarata e pajtueshmërisë

Këto pasqyra financiare janë përgatitur në përputhje me Nenin 53 të Ligjit Nr. 04/L-093, të datës 11 maj 2012 “Ligji mbi bankat, institucionet mikrofinanciare dhe institucionet financiare jobankare” (Ligji mbi Banka”). Pasqyrat financiare janë përgatitur për qëllime rregullatore dhe pasqyrojnë rregulloret dhe rregullat e kontabilitetit

të Bankës Qendrore të Republikës së Kosovës (“Rregullat e BQK-së”). Rregullat e BQK-së bazohen në vendimet relevante ligjore që definojnë aplikimin e detyrueshëm të Standardeve Ndërkombëtare për Raportim Financiar (“SNRF”) në Kosovë, por rregullat e BQK-së në veçanti kërkojnë aplikimin e disa trajtimeve të kontabilitetit të cilat nuk janë në përputhje me kërkesat e veçanta të SNRF-së. Rrjedhimisht, këto pasqyra financiare duhet të lexohen si të përgatitura në pajtim me standardet e kontabilitetit dhe rregulloret që janë në fuqi në territorin e Kosovës, siç është paraqitur në politikat e rëndësishme kontabël në Shënimin 3 më poshtë.

(b) Bazat e përgatitjes

Këto pasqyra financiare janë përgatitur mbi bazën e kostos historike, përveç pasurive financiare të gatshme për shitje, të cilat janë matur me vlerën e drejtë.

(c) Monedha funksionale dhe raportuese

Këto pasqyra financiare janë paraqitur në Euro e cila është monedha funksionale e Bankës. Të gjitha shumat janë rrumbullakuar në mijëshën më të afërt, përveç kur shprehet ndryshe.

(d) Përdorimi i gjykimeve dhe vlerësimeve

Në përgatitjen e këtyre pasqyrave financiare, manaxhmenti ka bërë gjykime, vlerësime dhe supozime që ndikojnë në zbatimin e politikave kontabël të Bankës dhe mbi shumatat e raportuara të pasurive, detyrimeve, të ardhurave dhe shpenzimeve. Rezultatet aktuale mund të kenë ndryshim nga këto vlerësime. Vlerësimet dhe supozimet rishikohen në mënyrë të vazhdueshme. Rishikimet e vlerësimeve njihen në mënyrë prospektive.

Informacionet mbi elementet e rëndësishëm me pasiguri në vlerësime dhe mbi gjykimet kritike në zbatimin e politikave kontabël me efekt të konsiderueshëm në vlerat kontabël në pasqyrat financiare, janë përshkruar në shënimet 4, 5 dhe 25.

3. Politika të rëndësishme të kontabilitetit

Politikat e kontabilitetit të paraqitura më poshtë janë aplikuar në mënyrë konsistente në të gjitha periudhat e prezantuara në këto pasqyra financiare.

(a) Interesi

Të ardhurat dhe shpenzimet nga interesi njihen në fitim ose humbje me metodën e interesit efektiv. Norma efektive e interesit është norma që bën aktualizimin e flukseve të pagesave dhe arkëtimit të pritshme në të ardhmen gjatë jetëgjatësisë së pritshme të pasurisë ose detyrimit financiar (ose sipas rastit mund të jetë një periudhë më e shkurtër) deri në shumën e mbartur të pasurisë ose detyrimit financiar. Gjatë llogaritjes së normës efektive të interesit, Banka vlerëson flukset monetare të ardhshme duke marrë parasysh të gjitha kushtet kontraktuale të instrumentit financiar, por jo humbjet e ardhshme të kredisë.

Llogaritja e normës efektive të interesit përfshin të gjitha kostot e transaksionit dhe komisionet e zbritjet e tjera të paguara ose pranuar, të cilat janë pjesë integrale e normës efektive të interesit. Kostot e transaksionit përfshijnë kostot shtesë që janë direkt të lidhura me blerjen apo emetimin e një pasurie apo detyrimi financiar.

3. Politika të rëndësishme të kontabilitetit (vazhdim)

(a) Interesi (vazhdim)

Të ardhurat dhe shpenzimet nga interesi të paraqitura në pasqyrën e fitimit ose humbjes dhe të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse

përfshijnë:

- Interesa nga pasuri ose detyrime financiare matur me koston e amortizuar të llogaritur mbi bazën e interesit efektiv; dhe
- Interesa nga investime të vlefshme për shitje të llogaritura mbi bazën e interesit efektiv.

(b) Tarifa dhe komisione

Të ardhurat dhe shpenzimet për tarifat dhe komisionet të cilat janë pjesë përbërëse e normës efektive të interesit në një pasuri ose detyrim financiar, përfshihen në matjen e normës së interesit efektiv. Të ardhurat e tjera nga tarifa dhe komisionet, përfshirë edhe tarifat e shërbimeve të llogaritjes, tarifat e transferimit të fondeve, komisione shitjesh dhe tarifa për vendosje me afat në banka njihen me kryerjen e shërbimeve të lidhura me to. Kur një angazhim për kreditim nuk pritet të rezultojë në tërheqjen e kredisë, komisionet e kredisë përkatëse, njihen në bazë lineare përgjatë periudhës së angazhimit. Shpenzimet e tjera për tarifa dhe komisione lidhen kryesisht me komisione për transaksione dhe shërbime, të cilat regjistrohen si shpenzim në momentin e pranimit të shërbimit.

(c) Pagesat e qirasë

Pagesat për qiranë operative njihen në fitim ose humbje në bazë lineare përgjatë afatit të qirasë. Zbritjet nga qiraja njihen si pjesë përbërëse e totalit të shpenzimeve për qira, përgjatë afatit të qirasë.

(d) Shpenzimet e tatimit

Shpenzimet e tatimit përfshijnë tatimin aktual dhe të shtyrë. Tatimi aktual dhe tatimi i shtyrë njihen në pasqyrën e fitimit ose humbjes të periudhës me përjashtim të rasteve që lidhen me zëra që njihen direkt në kapital ose në pasqyrën e të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse.

(i) Tatimi aktual

Tatimi aktual përfshin tatimin që pritet të paguhet ose arkëtohet për të ardhurat e tatueshme ose humbjet për periudhën, duke përdorur normat në fuqi në datën e raportimit, dhe çdo rregullim të tatimit që duhet të paguhet ose të arkëtohet në lidhje me vitet e mëparshme.

(ii) Tatimi i shtyrë

Tatimi i shtyrë njihet mbi diferencat e përkohshme që dalin midis bazës tatimore dhe vlerës kontabël neto të pasurive dhe detyrimeve në pasqyra financiare. Tatimi i shtyrë nuk njihet për diferencat e përkohshme që lindin në momentin e njohjes fillestare të pasurive ose detyrimeve të transaksioneve që nuk përbëjnë një kombinim biznesi dhe që nuk ndikon as fitimin ose humbjen kontabël dhe as atë të tatueshme. Matja e tatimit të shtyrë reflekton pasojat tatimore

që do të pasqyronin mënyrën në të cilën Banka pret në fund të periudhës raportuese që të mbulojë apo vendosë vlerën kontabël të mjeteve dhe detyrimeve të saj.

Tatimi i shtyrë matet sipas normave tatimore që priten të zbatohen mbi diferencat e përkohshme kur ato rimerren, përmes normave tatimore në fuqi në datën e raportimit.

Mjetet dhe detyrimet tatimore të shtyra kompensohen ndërmjet tyre nëse ka një të drejtë ligjore për ta kompensuar me mjetin dhe detyrimin e tatimit dhe kur ndërlihen me tatimet e pagueshme kundrejt autoritetit të njëjtë tatimor.

Tatimet shtesë që vijnë si rezultat i shpërndarjes së dividendit nga ana e Bankës njihen në të njëjtën kohë kur edhe njihen detyrimet për ta paguar dividendin respektiv.

Një aktiv tatimor i shtyrë njihet për humbjet tatimore të papërdorura, kreditet tatimore dhe diferencat e përkohshme të zbritshme, vetëm në atë masë që është e mundur të gjenerohen fitime të ardhshme të tatueshme përkundrejt të cilave mund të shfrytëzohet kjo pasuri. Pasuria e tatimit të shtyrë rishikohen në secilën datë të raportimit dhe reduktohen në atë masë që nuk është më e mundur që përfitimet nga tatimi të realizohen.

3. Politika të rëndësishme të kontabilitetit (vazhdim)

(d) Shpenzimet e tatimit (vazhdim)

(iii) Ekspozimet tatimore

Në përcaktimin e shumës së tatimit aktual dhe të shtyrë, Banka merr parasysh ndikimin e pozicioneve tatimore të pasigurta dhe nëse tatimi apo interesat shtesë mund të jenë të pagueshme. Ky vlerësim mbështetet në vlerësime dhe supozime dhe mund të përfshijë një sërë gjykimesh në lidhje me ngjarjet e ardhshme. Informacione të reja mund të bëhen të disponueshme dhe të bëjnë që Banka të ndryshojë vendimin e saj në lidhje me përshtatshmërinë e detyrimeve tatimore ekzistuese; këto ndryshime në detyrimet tatimore do të ndikojnë shpenzimet tatimore në periudhën në të cilën është bërë një përcaktim i tillë.

(e) Transaksionet në monedhë të huaj

Transaksionet në monedhë të huaj rivlerësohen në monedhën funksionale përkatëse të Bankës me kursin e këmbimit në datën e transaksionit. Pasuritë dhe detyrimet në monedhë të huaj në datën e raportimit konvertohen në monedhën funksionale me kursin e këmbimit në po atë datë.

Fitimi ose humbja nga zërat monetarë përfaqëson diferencën ndërmjet kostove të amortizuara në monedhën funksionale në fillim të periudhës, e rregulluar për interesin efektiv dhe pagesat gjatë periudhës, dhe kostos së amortizuar në monedhë të huaj me kursin e këmbimit në fundin e vitit.

Pasuritë dhe detyrimet jomonetare në monedhë të huaj që maten me vlerën e drejtë janë konvertuar në monedhën funksionale me kursin e këmbimit në datën kur është përcaktuar vlera e drejtë. Zërat jomonetarë që maten në bazë të kostos historike në monedhë të huaj, konvertohen duke përdorur kursin e këmbimit në datën e transaksionit. Diferencat që lindin nga rivlerësimi njihen në fitim ose humbje.

(f) Pasuritë financiare dhe detyrimet financiare

(i) Njohja

Banka fillimisht nje kreditë dhe paradhëniet, investimet e mbajtura deri në maturitet dhe të vlefshme për shitje, depozitat dhe huamarrjet dhe borxhet e varura në datën që ato janë krijuar. Blerjet dhe shitjet e pasurive financiare njihen në datën e tregtimit në të cilën Banka angazhohet për të blerë ose shitur pasurinë. Të gjitha pasuritë dhe detyrimet e tjera financiare njihen fillimisht në datën e tregtimit, e cila është data kur Banka bëhet palë në kushtet kontraktuale të instrumentit. Një aktiv ose detyrim financiar fillimisht matet me vlerën e drejtë plus kostot e transaksionit që lidhen drejtpërdrejt me blerjen apo lëshimin e tij.

(ii) Klasifikimi

Pasuritë financiare

Banka klasifikon pasuritë e saj financiare në një nga kategoritë e mëposhtme:

- kredi dhe llogari të arkëtueshme
- investime të mbajtura deri në maturitet
- mjete financiare në gjendje për shitje

Shiko shënimet 3 (h), (i) dhe (j).

Detyrimet financiare

Banka klasifikon detyrimet e saj financiare si të matura me kosto të amortizuar. Shih shënimin 3.(k).

(iii) Çregjistrimi

Pasuritë financiare

Banka çregjistron një pasuri financiare kur mbarojnë të drejtat kontraktuale për rrjedhjen e parave nga pasuria financiare, ose transferon të drejtat për të marrë rrjedhje të parave kontraktuale në një transaksion në të cilin kryesisht të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë së pasurisë financiare janë transferuar ose në të cilat Banka as nuk transferon e as nuk ruan në thelb të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë dhe nuk mban kontrollin e pasurisë financiare. Çdo interes në pasuritë financiare të transferuara që kualifikohen për çregjistrim që është krijuar apo mbajtur nga Banka njihet si një pasuri ose detyrim i veçantë.

3. Politika të rëndësishme të kontabilitetit (vazhdim)

(f) Pasuritë financiare dhe detyrimet financiare (vazhdim)

(iii) Çregjistrimi (vazhdim)

Në momentin e çregjistrimit të një pasurie financiare, diferenca midis vlerës kontabël neto të pasurisë (ose vlera kontabël që i përket pjesës së pasurisë së transferuar), dhe totalit të (i) konsideratës së marrë (përfshirë çdo pausri të re të përfituar ose detyrim të presupozuar) dhe (ii) çdo fitimi ose humbje të akumuluar që është njohur në të ardhura të tjera gjithëpërfshirëse, njihet në fitim ose humbje. Banka çregjistron një detyrim financiar kur obligimet kontraktuale shlyhen, anulohen ose kanë përfunduar.

(iv) Kompensimi

Pasuritë dhe detyrimet financiare kompensohen dhe shuma neto paraqitet në pasqyrën e pozicionit financiar, atëherë dhe vetëm atëherë kur Banka ka të drejtën ligjore për të kompensuar shumat dhe ajo synon ose ti shlyejë ato në një bazë neto, ose të realizojë pasurinë dhe të shlyejë detyrimin njëkohësisht.

Të ardhurat dhe shpenzimet paraqiten në bazë neto vetëm atëherë kur lejohet sipas SNRF, apo për fitimet dhe humbjet që vijnë nga

një grup i transaksioneve të ngjashme sikurse nga aktiviteti tregtar i Bankës.

(v) Matja me kosto të amortizuar

Kosto e amortizuar e një pasurie ose detyrimi financiar është vlera me të cilën pasuria ose detyrimi financiar matet në njohjen fillestare, minus shlyerjet e principalit, plus ose minus amortizimin e akumuluar duke përdorur metodën e interesit efektiv për çdo diferencë ndërmjet vlerës fillestare të njohur dhe vlerës në maturim, minus çdo zbritje për efekt zhvlerësimi.

(vi) Matja e vlerës së drejtë

‘Vlera e drejtë’ është çmimi me të cilin pasuria mund të shitet, ose detyrimi të transferohet, në një transaksion të zakonshëm mes pjesëmarrësve në treg në datën e matjes, në një treg primar ose në mungesë të tij, në tregun më të favorshëm ku Banka ka qasje në atë datë. Vlera e drejtë e një detyrimi pasqyron rrezikun e mosekzekutimit të tij.

Kur është e mundur, Banka mat vlerën e drejtë të një instrumenti duke përdorur çmimin e kuotuar në treg aktiv për instrumentin. Tregu quhet aktiv kur transaksionet lidhur me pasurinë apo detyrimin ndodhin shumë shpesh dhe me volum të mjaftueshëm për të siguruar informacion të vazhdueshëm për çmimin. Kur nuk ekziston një çmim i kuotuar në një treg aktiv, Banka përdor teknika vlerësimi që maksimizojnë përdorimin e inputeve të vëzhgueshme dhe minimizojnë përdorimin e inputeve jo të vëzhgueshme. Teknika e zgjedhur e vlerësimit përfshin gjithë faktorët që pjesëmarrësit në treg do të konsideronin në vendosjen e çmimit të një transaksioni. Evidenca më e mirë e vlerës së drejtë të një instrumenti financiar me njohjen fillestare të tij është zakonisht çmimi i transaksionit - përshembull vlera e drejtë e konsideratës së dhënë ose të marrë. Nëse Banka vendos se vlera e drejtë në njohjen fillestare ndryshon nga çmimi i transaksionit dhe se vlera e drejtë nuk është evidentuar as me një çmim të kuotuar në një treg aktiv për një aktiv ose detyrim identik, e as nuk është e bazuar në një teknikë vlerësimi që përdor vetëm të dhëna nga tregjet të vrojtueshme në treg, atëherë instrumenti financiar matet fillimisht me vlerën e drejtë, rregulluar për të shtyrë në kohë diferencën midis vlerës së drejtë në njohjen fillestare dhe çmimit të transaksionit. Më pas, kjo diferencë njihet në fitim ose humbje në një bazë të përshtatshme mbi jetën e instrumentit, por jo më vonë se kur vlerësimi është i mbështetur plotësisht nga të dhëna të vëzhgueshme të tregut ose kur transaksioni mbyllet. Nëse një pasuri ose pasiv i matur me vlerën e drejtë ka çmim të

ofruar dhe çmim të kërkuar, Banka mat pasuritë dhe pozicionet e gjata me çmimin e ofruar dhe detyrimet dhe pozicionet e shkurtra me çmim të kërkuar.

Vlera e drejtë e një depozite të kërkuar nuk është më pak se shumata e pagueshme sipas kërkesës, skontuar nga data e parë në të cilën shumata mund të kërkohej për t'u paguar.

Banka njeh transferimet midis niveleve të hierarkisë së vlerës së drejtë deri në fund të periudhës raportuese gjatë së cilës ky ndryshim ka ndodhur.

3. Politika të rëndësishme të kontabilitetit (vazhdim)

(f) Pasuritë financiare dhe detyrimet financiare (vazhdim)

(vii) Identifikimi dhe matja e zhvlerësimit

Kreditë dhe paradhëniet ndaj klientëve raportohen neto nga zhvlerësimi (ose neto nga provizioni për humbjen e kredive). Në çdo datë raportimi, Banka vlerëson nëse ka evidencë objektive që pasuritë financiare, të cilat nuk mbahen me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, janë provizionuar. Pasuritë financiare janë provizionuar kur evidenca objektive demonstroi se një ngjarje që sjell humbje ka ndodhur pas njohjes fillestare të pasurisë dhe që ngjarja që sjell humbje ka një ndikim në flukset e ardhshme monetare të pasurisë ose grupeve të pasurive.

Për më tepër, provizionet për humbjet nga kreditë përfshijnë humbje të ardhshme të mundshme të vlerësuara nga drejtimi në lidhje me huatë ekzistuese, të cilat mund të bëhen të pambledhshme në varësi të situatës ekonomike, cilësisë së kreditit, riskut të trashëguar në portofolin e huave dhe faktorë të tjerë relevantë.

Evidenca objektive që pasuritë financiare janë provizionuar mund të përfshijë vështirësi financiare të konsiderueshme të huamarrësit ristrukturimin e një kredie apo paradhënie nga Banka me kushte që Banka nuk do t'i kishte konsideruar, tregues që një huamarrës ose huadhënës po falimenton, ose të dhëna të tjera të dukshme lidhur me një grup Pasurish të tilla si ndryshimet negative në statusin e pagesave të huamarrësit në grup, apo kushtet ekonomike që lidhen me dështimin në bankë.

Provizionet për humbjet nga kreditë përcaktohen sipas rregullores "Menaxhimi i Riskut Kreditor" e cila është aprovuar nga BQK-ja me 26 prill 2013. Rregullorja kërkon që Banka të klasifikojë ekspozimet në pesë kategori të rrezikut. Banka i zhvlerëson kreditë dhe paradhëniet përmes zhvlerësimit specifik dhe të përgjithshëm.

Për çdo kategori të rrezikut, normat e mëposhtme minimale të

provizionimit janë zbatuar:

Kategoria	Norma minimale e provizionimit
Standarde	1.2%
Dyshimtë	1.2%
Nënstandarde	20%
Dyshimtë	50%
Humbje	100%

Provizionet për humbjet e mundshme në kredi të klasifikuara si standarde dhe në vëzhgim janë klasifikuar si provizione të përgjithshme. Në përputhje me politikat e brendshme të Bankës për provizionim, norma e cila zbatohet për kategorinë standarde dhe në vëzhgim është 1.2% (2017: 1.2%).

Humbjet njihen në pasqyrën e të ardhurave dhe pasqyrohen në një llogari provizioni kundrejt huave dhe paradhënive. Kreditë fshihen pasi janë ndërmarrë masat e arsyeshme të mbledhjes në përputhje me politikën e Bankës. Kur një ngjarje pasuese shkakton që shumata e humbjes nga zhvlerësimi të ulët, atëherë ulja e humbjes nga zhvlerësimi kthehet nëpërmjet pasqyrës së fitimit ose humbjes.

Zhvlerësimi i pasurive financiare të vlefshme për shitje

Banka vlerëson në çdo datë raportimi nëse ka evidencë objektive që një pasuri financiare ose një grup Pasurish financiare është zhvlerësuar. Në rast të investimeve në kapital të klasifikuara si të vlefshme për shitje, një rënie e ndjeshme ose e shtrirë në vlerën e drejtë të letrave me vlerë nën kosto është konsideruar në përcaktimin nëse pasuritë janë zhvlerësuar ose jo. Nëse ndonjë evidencë e tillë ekziston për pasuritë financiare të vlefshme për shitje, atëherë humbja kumulative e matur si diferencë midis kostos së blerjes dhe vlerës së drejtë aktuale, minus ndonjë humbje nga zhvlerësimi për pasurinë financiare e njohur më parë në fitim ose humbje, është hequr nga të ardhurat tjera gjithëpërfshirëse dhe njihet në fitim ose humbje. Humbjet nga zhvlerësimi të njohura në fitim ose humbje në instrumentet e kapitalit nuk kthehen nëpërmjet fitimit ose humbjes. Nëqoftëse, në një periudhë të mëpasshme, vlera e drejtë e një instrumenti borxhi të klasifikuar si i vlefshëm për shitje rritet dhe rritja mund të lidhet objektivisht me një ngjarje që ndodh pas humbjes nga zhvlerësimi, është njohur në fitim ose humbje, humbja nga zhvlerësimi kthehet nëpërmjet fitimit ose humbjes.

3. Politika të rëndësishme të kontabilitetit (vazhdim)

(g) Paraja dhe ekuivalentët e parasë

Paraja dhe ekuivalentët e saj përfshijnë monedha dhe kartmonedha në arkë (të gatshme), gjendje në Bankën Qendrore të pakufizuara në përdorim dhe pasuri financiare shumë likuide me maturim fillestar deri në tre muaj të cilat, kanë rrezik të pakonsiderueshëm ndryshimi të vlerës së tyre të drejtë, dhe përdoren nga Banka për manaxhimin e angazhimeve afatshkurtra.

Paraja dhe ekuivalentët e saj mbahen me kosto të amortizuar në pasqyrën e pozicionit financiar.

(h) Investimet e mbajtura deri në maturim

Letrat me vlerë njihen fillimisht me vlerën e drejtë plus kostot direkte të transaksionit, dhe më pas vlerësohen në varësi të klasifikimit të tyre si të mbajtura deri në maturim.

Investimet e mbajtura deri në maturim janë pasuri jo-derivative financiare me pagesa fikse ose të përcaktuara dhe maturitet fiks të cilat Banka ka synimin e qartë dhe aftësinë t'i mbajë deri në maturim, dhe të cilat nuk janë përcaktuar përmes vlerës së drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes ose si të vlefshme për shitje.

Investimet e mbajtura deri në maturim mbahen me koston e amortizuar duke përdorur metodën e interesit efektiv, minus ndonjë humbje nga (shih shënimin 3.(f).(vii)). Një shitje ose riklasifikim i një sasive të konsiderueshme të investimeve të mbajtura deri në maturim do të rezultojë në riklasifikimin e të gjithë investimeve që mbahen deri në maturim si të vlefshme për shitje, dhe do të ndalojë Bankën të klasifikonte investimet si të mbajtura deri në maturim në periudhën aktuale dhe për dy vite në vazhdim. Por shitjet dhe riklasifikimet në ndonjë prej rrethanave të mëposhtme nuk do të shkaktonin një riklasifikim:

- shitjet ose riklasifikimet që janë afër maturimit, që ndryshimet në normën e tregut të interesit nuk do të kenë një efekt të ndjeshëm në vlerën e drejtë të pasurisë financiare;
- shitjet ose riklasifikimet pasi Banka ka arkëtuar kryesisht të gjithë principalin fillestar të pasurisë; dhe
- shitjet ose riklasifikimet që i atribuohen ngjarjeve jo të përsëritshme përtej kontrollit të bankës që nuk do të mund të parashikoheshin në mënyrë objektive.

(i) Pasuritë financiare në gjendje për shitje

Investimet në gjendje për shitje janë investime jo-derivative të cilat janë përcaktuar si të vlefshme për shitje ose nuk janë klasifikuar si një kategori tjetër e pasurive financiare. Investimet në gjendje për shitje përbëhen nga letrat me vlerë të borxhit. Letrat me vlerë të pa kuotuar të kapitalit për të cilat vlera e drejtë nuk mund të matet me besueshmëri barten me kosto. Të gjitha investimet në gjendje për shitje janë matur me vlerën e drejtë, pas njohjes fillestare.

Të ardhurat nga interesi njihen në fitim ose humbje duke përdorur metodën e interesit efektiv. Të ardhurat nga dividenda njihen në fitim ose humbje kur banka fiton të drejtën për dividend. Fitimet ose humbjet nga këmbimi valutë në investimet e vlefshme për shitje njihen në fitim ose humbje. Humbjet nga zhvlerësimi njihen në fitim ose humbje (shih (f)(vii)).

Ndryshime të tjera të vlerës së drejtë, përveç humbjeve nga zhvlerësimi njihen në pasqyrën e të ATGj dhe paraqiten në rezervën e vlerës së drejtë brenda kapitalit neto. Kur investimi shitet, fitimi ose humbja e akumuluar në kapital riklasifikohet në fitim ose humbje.

(j) Kreditë dhe të arkëtueshmet

Kreditë dhe të arkëtueshmet janë pasuri financiare jo-derivative me pagesa fikse ose të përcaktueshme, të cilat nuk janë kuotuar në një treg aktiv dhe Banka nuk ka për qëllim t'i shesë menjëherë apo në një periudhë afatshkurtrë. Kreditë dhe paradhëniet bankare për klientët janë klasifikuar si kredi dhe të arkëtueshme.

Kreditë dhe paradhëniet njihen fillimisht me vlerën e drejtë plus kostot direkte të transaksionit, dhe më pas vlerësohen me koston e amortizuar duke përdorur metodën e interesit efektiv.

3. Politika të rëndësishme të kontabilitetit (vazhdim)

(k) Depozitat, borxhet e varura dhe detyrimet tjera

Depozitat dhe borxhet e varura janë burimet kryesore të Bankës për financim.

Depozitat, borxhet e varura dhe detyrimet tjera maten me vlerën e drejtë minus kostot direkte të transaksionit dhe më pas maten me koston e amortizuar duke përdorur metodën e interesit efektiv.

(l) Prona dhe pajisjet

(i) Njohja dhe matja

Zërat e pronës dhe pajisjeve janë matur me kosto minus zhvlerësimin e akumuluar dhe ndonjë humbje nga dëmtimet.

Kosto historike përfshin shpenzime që janë drejtpërdrejt të lidhura me blerjen e pasurisë. Programi kompjuterik i blerë që është thelbësor për funksionimin e pajisjes përkatëse kapitalizohet si pjesë e asaj pajisje.

Kur pjesë të një elementi të pasurive afatgjata kanë jetëgjatësinë e dobishme të ndryshme, ato llogariten si artikuj të veçantë (përbërësit e rëndësishëm) të pronës dhe pajisjeve.

Çdo fitim ose humbje nga nxjerrja jashtë përdorimit të një zëri të pronës dhe pajisjeve (llogaritur si diferencë midis të ardhurave neto nga shitja dhe vlerës kontabel neto të zërit), njihet në të ardhura të tjera në fitim ose humbje.

(ii) Kostot pasuese

Kostot pasuese janë kapitalizuar vetëm kur vërtetohet që benefitet ekonomike të ardhshme të atij shpenzimi do të rrjedhin në bankë. Riparimet e vazhdueshme dhe mirëmbajtja janë ngarkuar në shpenzime në periudhën që kanë ndodhur.

(iii) Zhvlerësimi

Zërat e pronës dhe pajisjeve zhvlerësohen nga data kur ato janë të vlefshme për përdorim. Amortizimi llogaritet për të shlyer koston e artikujve të pronës dhe pajisjeve minus vlerat e përlllogaritura të mbetura të këtyre asetëve përgjatë jetës së parashikuar të përdorimit. Zhvlerësimi njihet në fitim ose humbje.

Zhvlerësimi njihet në fitim ose humbje në bazë lineare përgjatë jetës së dobishme të çdo pjese të një zëri të pronës dhe pajisjeve. Jetëgjatësia për periudhën aktuale dhe krahasuese është si vijon:

	Jeta e dobishme	Jeta e dobishme
Ndërtesa	2018	2017
Kompjuterat dhe pajisje të lidhura me to	40 vite	40 vite
Automjete	5 vite	5 vite
Instalime, mobilje dhe pajisje	5 vite	5 vite

Përmirësimet e objekteve me qera zhvlerësohen duke përdorur metodën lineare të amortizimit gjatë afatit më të shkurtër të qirasë dhe të jetës së tyre të dobishme. Metodatat e zhvlerësimit, jetëgjatësia e dobishme dhe vlerat e mbetura rishikohen në datën e raportimit dhe rregullohen nëse duhet.

(l) Pasuritë e patrupëzuara

Programet kompjuterike të blera nga Banka janë matur me kosto minus amortizimin e akumuluar dhe minus ndonjë humbje nga zhvlerësimi. Shpenzimet pasuese mbi programet kompjuterike kapitalizohen vetëm kur rrisin përfitimet e ardhshme ekonomike të trupëzuara në asetin specifik me të cilin lidhen. Të gjitha shpenzimet e tjera njihen kur ndodhin.

Amortizimi njihet në fitim ose humbje gjatë jetës së dobishme të pasurisë, që nga data që është të vlefshme për përdorim.

Programi kompjuterik amortizohet duke përdorur metodën lineare gjatë jetës së dobishme prej pesë vjetësh. Metodatat e amortizimit, jeta e dobishme dhe vlera e mbetur rishikohen në çdo datë raportimi dhe rregullohen nëse është e përshtatshme.

3. Politika të rëndësishme të kontabilitetit (vazhdim)

(m) Rënia në vlerë e pasurive jo financiare

Vlera kontabël e pasurive jo-financiare të Bankës, përveç pasurive për tatime të shtyra, rishikohet në çdo datë raportimi për të përcaktuar nëse ka ndonjë tregues për zhvlerësim. Nëse ka tregues të tillë atëherë vlerësohet vlera e rikuperueshme e pasurisë. Një humbje nga zhvlerësimi njihet nëse vlera kontabël e një pasurie ose e njësisë gjeneruese të mjeteve monetare të saj e tejkalon shumën e saj të rikuperueshme.

Shuma e rikuperueshme e një pasurie ose e njësisë gjeneruese të parasë është më e madhja nga vlera e tij në përdorim dhe vlera e drejtë minus kostoja për shitje. Në vlerësimin e vlerës në përdorim, flukset e të hollave të ardhshme të parasë janë skontuar në vlerën e tyre aktuale duke përdorur një normë aktualizimi para taksave që reflektojnë vlerësimet aktuale të tregut për vlerën në kohë të parasë dhe risqet specifike për pasurinë.

Humbjet nga zhvlerësimi njihen në fitim ose humbje. Humbja nga rënia në vlerë anulohet vetëm deri në atë masë sa vlera kontabël e pasurisë nuk tejkalon vlerën kontabël që do të përcaktohej duke zbritur zhvlerësimin ose amortizimin, në qoftë se nuk do të ishte njohur ndonjë humbje nga zhvlerësimi.

(n) Provizionet

Një provizion njihet nëse si pasojë e një ngjarje të mëparshme, Banka ka një obligim ligjor aktual apo konstruktiv që mund të vlerësohet me saktësi dhe ka mundësi që një dalje e të mirave materiale do të kërkohet për të shlyer obligimin. Provizionet përcaktohen duke aktualizuar flukset e ardhshme të pritura të pasurive monetare me një normë para tatimit e cila reflekton vlerësimet aktuale të tregut për vlerën e parasë në kohë dhe sipas rastit, me rreziqet specifike të detyrimit. Efekti i aktualizimit njihet si kosto financiare.

(o) Përfitimet e punonjësve

(i) Planet e përcaktuara të kontributeve

Detyrimet për kontributet në planet e përcaktuara të kontributeve njihen si shpenzim në fitim ose humbje kur ato ndodhin. Banka paguan vetëm kontribute për sigurimet shoqërore të detyrueshme që ofrojnë përfitime në formë të pensioneve për punonjësit me rastin e pensionimit. Autoritetet vendase janë përgjegjëse për përcaktimin e limitit minimal ligjor të vendosur për pensionet në Kosovë sipas një plani të përcaktuar të kontributeve për pensione.

(ii) Përfitimet afatshkurtra

Detyrimet për përfitimet afatshkurtra të punëtorëve maten mbi një bazë të paskontuar dhe njihen si shpenzime në momentin e ofrimit të shërbimit. Një provizion njihet për shumën që pritet të paguhet sipas një bonusi afatshkurtër në të holla ose sipas planit për ndarjen e fitimit nëse banka ka një detyrim ligjor aktual ose konstruktiv për të paguar këtë vlerë si rezultat i shërbimeve në të kaluarën të ofruara nga punonjësi dhe detyrimi mund të vlerësohet me saktësi.

(p) Garancitë financiare dhe angazhimet për hua

Garancitë financiare janë kontrata që e detyrojnë Bankën që të bëjë pagesa specifike për të rimbursuar mbajtësin për një humbje që lind kur një debitor specifik nuk paguan në afat sipas termave të një instrumenti huadhënës. Angazhimet për hua janë angazhimet e përcaktuara për të siguruar kredi sipas termave dhe kushteve të paracaktuara. Angazhime të tilla financiare regjistrohen në pasqyrën e pozicionit financiar, nëse dhe kur ato bëhen të pagueshme.

(q) Dividendët

Dividendët nga aksionet e zakonshme njihen në kapital në periudhën në të cilën ato janë miratuar nga aksionarët e bankës. Dividendët për vitin që janë deklaruar pas datës së raportimit janë paraqitur si ngjarje pas përfundimit të periudhës së raportimit.

4. Përdorimi i vlerësimeve dhe gjykimeve

Menaxhmenti diskuton me Komitetin e Auditimit dhe Bordin e Drejtorëve zhvillimin, zgjedhjen dhe paraqitjen e politikave kontabël kryesore të Bankës dhe zbatimin e tyre, si dhe supozimet e bëra në lidhje me pasiguritë e mëdha të vlerësimit. Informacioni në lidhje me supozimet dhe vlerësimet e pasigurive që kanë një rrezik të rëndësishëm të rezultojnë në një rregullim material brenda vitit të ardhshëm financiar dhe gjykimet kryesore në aplikimin e politikave kontabël që kanë efektin më të rëndësishëm në shumat e njohura në pasqyrat financiare të veçanta, janë shpalosur më poshtë. Këto shënime shpjeguese mbështesin komentet mbi menaxhimin e riskut financiar (shih shënimin 26).

(a) Zhvlerësimi

Pasuritë e llogaritura me kosto të amortizuara vlerësohen për zhvlerësim në bazë të politikave të kontabilitetit të përshkruara në 3(f)(vii).

Banka rishikon portfolion e saj të kredisë për të vlerësuar zhvlerësimin së paku në baza tremujore. Në përcaktimin nëse një humbje nga zhvlerësimi duhet të regjistrohet në pasqyrën e të ardhurave apo jo, Banka bën gjykime nëse ka të dhëna që tregojnë se ka një rënie të matshme në flukset e ardhshme të parasë nga portofoli i kredive para se rënia mund të identifikohet me një kredi individuale në atë portofol. Kjo evidence mund të përfshijë të dhëna që tregojnë se ka pasur një ndryshim negativ në statusin e pagesave të huamarrësve në grup, apo në kushtet ekonomike kombëtare ose lokale që lidhen me mungesa në pasuritë e Bankës.

Menaxhmenti përdor vlerësime të bazuara në përvojën historike të humbjeve për pasuritë me karakteristika të rrezikut të kredisë dhe prova objektive të zhvlerësimit të ngjashme me ato në portofolin kur bëhet caktimi i flukseve të ardhshme të parasë.

Banka përcakton se investimet të vlefshme për shitje zhvlerësohen kur ka pasur një rënie të konsiderueshme ose të zgjatur në vlerën e drejtë nën koston e tyre. Ky përcaktim së çfarë është e rëndësishme ose e shtyrë kërkon gjykim. Në marrjen e këtij gjykimi, Banka vlerëson në mesin e faktorëve të tjerë, paqëndrueshmërinë normale në çmimin e aksionit. Përveç kësaj, zhvlerësimi mund të jetë i përshtatshëm, kur ka prova të përkeqësimit në pozicionin financiar

të të investuarit, performancës së industrisë dhe të sektorit, ndryshimet në teknologji dhe flukset operative dhe të financimit të mjeteve monetare.

(b) Përcaktimi i vlerave të drejta

Përcaktimi i vlerës së drejtë të pasurive dhe detyrimeve financiare për të cilat nuk ka asnjë çmim tregu kërkon përdorimin e teknikave të vlerësimit siç përshkruhet në shënimin 3.(f)(vi). Për instrumentet financiare që tregtohen rrallë dhe kanë transparencë të ultë të çmimeve, vlera e drejtë është më pak objektive, dhe kërkon nivele të ndryshme gjykimi në varesi të likuiditetit, përqendrimit, pasigurisë së faktorëve të tregut, supozime rreth çmimit dhe risqe të tjera që ndikojnë mbi instrumentin specifik.

Banka vlerëson vlerën e drejtë duke shfrytëzuar hierarkinë e mëposhtme të metodave:

- **Niveli 1:** Çmim i kuotuar i tregut në tregje Pasuri për instrumentet identike.
- **Niveli 2:** Metodë vlerësimi bazuar në inpute të vlerësueshme. Kjo kategori përfshin instrumentet e vlerësuara duke shfrytëzuar: çmimet e kuotuar të tregut për instrumente të ngjashme në tregje Pasuri; çmimet e kuotuar për instrumente të ngjashme në tregje të cilat konsiderohen më pak se Pasuri; apo teknika tjera të vlerësimit në të cilat të gjithë faktorët material në mënyrë direkte apo indirekte janë të vëzhgueshëm nga të dhënat e tregut.
- **Niveli 3:** Metodë vlerësimi bazuar në inpute të rëndësishme të pa vëzhgueshme. Kjo kategori përfshin të gjithë instrumentet për të cilat teknikat e vlerësimit përfshijnë faktorë që nuk bazohen në të dhëna të vëzhgueshme dhe faktorët e pavëzhgueshëm kanë një ndikim material në vlerësimin e instrumentit. Kjo kategori përfshin instrumentet që janë vlerësuar në bazë të çmimeve të tregut për instrumente të ngjashme për të cilat rregullime apo gjykime materiale të pavëzhgueshme kërkohen për të reflektuar dallimet në mes të instrumenteve. Vlerësimi i vlerës së drejtë është shpalosur në shënimin 5.

5. Paraqitja dhe përcaktimi i vlerës së drejtë

Vlerësimet e vlerave reale bazohen në instrumente financiare ekzistuese në pasqyrën e pozicionit financiar të Bankës pa u përpjekur për të vlerësuar vlerën e biznesit të pritshëm dhe vlerën e pasurive dhe detyrimeve që nuk konsiderohen instrumente financiare.

Instrumentet financiare të matur me vlerën e drejtë – Hierarkia e vlerës së drejtë

Tabela e mëposhtme përcakton vlerën e drejtë të instrumenteve financiare të matura me vlerën e drejtë dhe analizen e tyre sipas nivelit të tyre në hierarkinë e vlerës së drejtë, në të cilën secila matje me vlerën e drejtë është kategorizuar. Vlerat janë bazuar në vlerat e njohura në pasqyrën e pozicionit financiar. Vlera e drejtë e letrave me vlerë të investimeve është e bazuar në çmimet e tregut ose kuotimet broker / dealer të çmimeve. Kur ky informacion nuk është i disponueshëm, vlera e drejtë është vlerësuar duke përdorur një model të skontimit të flukseve monetare të bazuara në një kurbë aktuale të të ardhurave të përshtatshëm për periudhën e mbetur deri në maturim.

Pasuritë financiare të vlefshme për shitje	Vlera Kontabël	Vlera e drejtë Niveli 1	Vlera e drejtë Niveli 2	Vlera e drejtë Niveli 3
31 Dhjetor 2018	20,715	-	20,715	-
31 Dhjetor 2017	24,628	-	24,628	-
Gjithsej pasuritë	45,343	-	45,343	-

Bono thesari në dispozicion për shitje

Bono thesari të vlefshme për shitje përfshijnë bonot e thesarit të lëshuara nga Qeveria e Kosovës, të cilat nuk janë mbajtur për tregtim e as nuk mbahen në maturim.

Instrumentet financiare jo të matur me vlerën e drejtë – Hierarkia e vlerës së drejtë

Tabela e mëposhtme përcakton vlerën e drejtë të instrumenteve financiare jo të matura me vlerën e drejtë dhe analizën sipas nivelit të tyre në hierarkinë e vlerës së drejtë, në të cilën secila matje me vlerën e drejtë është kategorizuar.

	Vlera Kontabël		Vlera e drejtë	
	2018	2017	Niveli 2	Niveli 2
Pasuritë	2018	2017	2018	2017
Paraja e gatshme dhe në banka	20,759	16,887	20,759	16,887
Gjendja me BQK	55,869	30,554	55,869	30,554
Kredi për klientët	170,721	157,851	170,721	157,851
Investimet në letrat me vlerë të mbajtura deri në maturim	4,781	1,828	4,781	1,828
Detyrimet				
Detyrimet ndaj klientëve	248,181	209,447	248,181	209,447
Detyrimet ndaj bankve	2,091	2,048	2,091	2,048
Borxhet e varura	1,050	1,050	1,050	1,050

5. Paraqitja dhe përcaktimi i vlerës së drejtë (vazhdim)

Instrumentet financiare të matur me vlerën e drejtë – Hierarkia e vlerës së drejtë (vazhdim)

Vlerësimet e vlerave reale bazohen në instrumente financiare ekzistuese në pasqyrën e pozicionit financiar të Bankës pa u përpjekur për të vlerësuar vlerën e biznesit të pritshëm dhe vlerën e pasurive dhe detyrimeve që nuk konsiderohen instrumente financiare.

Llogaritë me bankat

Detyrimet me bankat e tjera përfshijnë plasmanet ndërbankare dhe llogaritë. Përderisa balancat me bankat janë afatshkurtër, vlera e tyre e drejtë është konsideruar të jetë e barabartë me vlerën e tyre kontabël.

Bonot e thesarit të mbajtura deri në maturim

Bonot e thesarit të mbajtur deri në maturim përfshijnë bonot e thesarit të lëshuar nga Qeveria e Kosovës, të cilat janë blerë me

qëllim për t'i mbajtur deri në maturim. Për Bonot e thesarit afat të shkurtër, vlera e tyre e drejtë është konsideruar si jo shumë e ndryshme nga vlera kontabël.

Obligacionet e mbajtura deri në maturim

Obligacionet janë obligacionet e emetuara nga Qeveria e Kosovës, të cilat janë blerë me qëllim për tu mbajtur deri në maturim. Çmimet e kuotuar në tregjet Pasuri nuk ishin të vlefshme për këto letra me vlerë. Megjithatë, ka pasur informacione të mjaftueshme të vlefshme për të matur vlerat e drejta të këtyre letrave me vlerë në bazë të inputeve të vëzhgueshme të tregut duke përdorur një model aktualizimi të flukseve bazuar në një normë aktuale të përshtatshme për periudhën e mbetur deri në maturim.

Kreditë dhe paradhëniet me klientët

Ku është e mundur, vlera e drejtë e kredive dhe paradhënieve është e bazuar në transaksionet e vëzhgueshme të tregut. Ku transaksionet e vëzhgueshme të tregut nuk janë në dispozicion, vlera e drejtë është

vlërësuar duke përdorur metodat e vlerësimit, të tilla si teknikat e fluksit monetar të skontuar. Teknikat e vlerësimit përfshijnë humbjet e pritshme të kredise, normat e interesit dhe normat e parapagimit. Për të përmirësuar saktësinë e vlerësimit të kredive tregtare dhe të bizneseve të vogla, kreditë homogjene grupohen në portofole me karakteristika të ngjashme.

Detyrimet ndaj klientëve dhe borxhi i varur

Vlera e drejtë e borxhit të varur dhe detyrimeve ndaj klientëve janë vlerësuar duke përdorur teknika të aktualizimit të rrjedhes së

parasë, duke zbatuar normat që janë ofruar për depozitat dhe për borxhin e ndërvarur me maturitete dhe kushte të ngjashme. Vlera e drejtë e depozitave të pagueshme sipas kërkeses është shuma e pagueshme në datën e raportimit. Depozitat kanë një vlerë të drejtë të vlerësuar të përafërt me vlerën kontabël në varësi të natyrës së tyre afatahkurtër ose të normave bazë të interesit që janë të përafërta me normat e tregut. Shumica e depozitave janë subjekt i rivlerësimit brenda vitit.

6. Paraja e gatshme dhe në banka

	Më 31 dhjetor 2018	Më 31 dhjetor 2017
Paraja e gatshme	8,592	9,862
Llogari rrjedhëse me bankat	12,166	7,025
	20,759	16,887

Paraja e gatshme dhe ekuivalentët e saj përbëhen si më poshtë:

	Më 31 dhjetor 2018	Më 31 dhjetor 2017
Paraja e gatshme dhe në banka	20,759	16,887
Gjendje me BQK (Shënimi 7)	55,869	30,554
Rezerva e detyrueshme	(16,702)	(16,173)
	59,926	31,268

Në përputhje me kërkesat e BQK-së në lidhje me rezervën e detyrueshme për qëllime të likuiditetit, Banka duhet të mbajë një minimum prej 10% të depozitave të klientëve me maturitet deri në një vit, si rezerva të detyrueshme. Rezervat e detyrueshme kërkojnë instrumente me likuiditet të lartë, duke përfshirë para të gatshme, llogaritë në BQK, ose në bankat e tjera në Kosovë, si dhe shumat e mbajtura në BQK nuk duhet të jenë më pak se gjysma e totalit të rezervave të detyrueshme.

Pasuritë me të cilat Banka mund të plotësojë kërkesat e likuiditetit janë depozitat në EUR me BQK-në dhe 50% e ekuivalentit në EUR të parave të gatshme të shprehura në valuta lehtësisht të konvertueshme. Depozitat me BQK-në nuk duhet të jenë më pak se 5% e bazës së depozitave.

7. Gjendja me Bankën Qendrore të Kosovës

	Më 31 dhjetor 2018	Më 31 dhjetor 2017
Rezerva e detyrueshme me BQK	16,702	16,173
Llogari rrjedhëse	39,167	14,381
	55,869	30,554

8. Kredi për klientët

	Më 31 dhjetor 2018	Më 31 dhjetor 2017
Kredi	149,846	137,927
Mbitërheqje	28,338	28,034
	178,184	165,961
Interesi i përllogaritur	832	917
Tarifa disbursimi të shtyra	(857)	(779)
	178,159	166,099
Provizione për humbjet e kredive	(7,438)	(8,248)
Kreditë për klientët	170,721	157,851

Kreditë paraqiten në vlerën nominale, interesi i përllogaritur bazohet në normat nominale të interesit ndërsa tarifat e shtyra të disbursimit janë tarifa shtesë që janë pjesë e normës efektive të interesit.

Maturiteti për kreditë afatgjata varion nga 1 deri në 30 vite (2017: 1 deri 30 vite). Në 2018, norma e interesit për kreditë ndaj klientëve varioi nga 2.50% në 24% n.v. (2017: 2.45% në 24% n.v.). Banka ka dhënë disa hua me normë interesi në limitin minimal të treguar më lartë, të cilat janë norma më të ulëta se ato që ofrohen përgjithësisht nga Banka dhe mbuloheh nga kolaterali i parasë së gatshme.

Lëvizjet në provizionet për humbjet e klientëve janë si mëposhtë:

	2018	2017
Lejimet për provizionet e kredive në 1 janar	8,248	10,028
Kredi të fshira	(2,434)	(2,435)
Rimarrje nga kreditë e fshira më herët	1,595	859
Ngarkesa / (zbritja) për vitin, neto	29	(204)
Lejimet për provizionet me 31 Dhjetor	45,343	45,343

8. Kredi për klientët (vazhdim)

Kategoria	2018			2017		
	Me kosto të amortizuar	Provizione për humbje	Gjendja neto	Me kosto të amortizuar	Provizione për humbje	Gjendja neto
Standarde	167,080	2,135	164,945	155,409	2,051	153,358
Në vrojtim	4,325	71	4,254	1,677	20	1,657
Nënstandarde	863	173	690	3,003	665	2,338
Të dyshimta	1,674	842	832	1,018	520	498
Të humbura	4,217	4,217	-	4,992	4,992	-
Totali	178,159	7,438	170,721	166,099	8,248	157,851

9. Investime në letra me vlerë

	Më 31 dhjetor 2018	Më 31 dhjetor 2017
Të mbajtura deri në maturitet		
Bono thesari qeveritare	-	-
Obligacione qeveritare	4,743	1,814
Interes i llogaritur	38	14
Gjithsej letra me vlerë të mbajtura deri në maturitet	4,781	1,828
Të vlefshme për shitje		
Bono thesari qeveritare	5,477	10,566
Obligacionet qeveritare	15,180	14,017
Interesi i llogaritur	58	45
Gjithsej letra me vlerë të vlefshme për shitje	20,715	24,628
Gjithsej investime në letrat me vlerë	25,496	26,456

Tabela në vijim paraqet lëvizjen e investimeve të gatshme për shitje gjatë vitit 2018 dhe 2017:

	AFS investimet
Më 1 janar 2018	24,583
Shtesat	32,095
Heqjet/të maturuara	(36,003)
Shitjet para maturimit	(18)
Fitimi/(humbja) e perealizuar 2018	20,657
Më 1 janar 2017	21,857
Shtesat	35,174
Heqjet/të maturuara	(32,464)
Fitimi/(humbja) e perealizuar	16
Më 31 dhjetor 2018	24,583

10. Prona dhe pajisje

Kosto	Ndërtesa	Përmirësime në objekte me qira	Mobiljet, instalime dhe pajisje	Kompjuterat dhe pajisje të lidhura	Automjete	Gjithsej
Në 1 janar 2017	5,634	807	3,279	1,478	542	11,740
Shtesat	-	220	398	293	59	970
Heqjet	-	(71)	(135)	(49)	-	(255)
Në 31 dhjetor 2017	5,634	956	3,542	1,722	601	12,455
Shtesat	-	72	280	162	94	608
Heqjet	-	(242)	(469)	(518)	(123)	(1,352)
Në 31 dhjetor 2018	5,634	786	3,353	1,366	572	11,711
Zhvlerësimi akumuluar						
Në 1 janar 2017	987	578	2,740	929	417	5,651
Shpenzimi për vitin	141	63	259	175	52	690
Heqjet	-	(71)	(129)	(46)	-	(246)
Në 1 dhjetor 2017	1,128	570	2,870	1,058	469	6,095
Shpenzimi për vitin	141	95	210	220	53	719
Heqjet	-	(267)	(449)	(474)	(123)	(1,313)
Në 31 dhjetor 2018	1,269	398	2,631	804	399	5,501
Vlera Kontabël						
Në 1 janar 2017	4,647	229	539	549	125	6,089
Në 31 dhjetor 2017	4,506	386	672	664	132	6,360
Në 31 dhjetor 2018	4,365	388	722	562	173	6,210

Gjatë vitit 2018, Banka ka hequr aktivet me vlerë kontabël neto prej 39 mijë Euro (2017: 9 mijë Euro) të cilat njihen në shpenzimet e tjera operative (referojuni Shënimit 21).

Me 31 dhjetor 2018 dhe 2017 Banka nuk ka ndonjë pronë ose pajisje të vendosur si peng për kolateral.

Vlera kontabël e pasurive të trupëzuara dhe të patrupëzuara të Bankës në 31 dhjetor 2018 ishte 6,778 mijë EUR duke përfaqësuar 24.52% të Kapitalit të Nivelit të Parë (2017: 6,874 mijë EUR duke përfaqësuar 27.72% të Kapitalit të Nivelit të Parë). Limiti maksimal rregullator është 50% i Kapitalit të Nivelit të Parë. Në vitet 2017 dhe 2018 nuk u raportua tejkalim i kësaj norme.

11. Pasuritë e patrupëzuara

Programme kompjuterike

Në 1 janar 2017	1,075
Shtesat gjatë vitit	264
Heqjet	-
Në 31 dhjetor 2017	1,339
Shtesat gjatë vitit	198
Heqjet	-
Në 31 dhjetor 2018	1,537
Amortizimi akumuluar	
Në 1 janar 2017	681
Shpenzimi për vitin	144
Në 31 dhjetor 2017	825
Shpenzimi për vitin	144
Në 31 dhjetor 2018	969
Vlera kontabël	
Në 1 janar 2017	394
Në 31 dhjetor 2017	514
Në 31 dhjetor 2018	568

12. Pasuri të tjera

	Më 31 dhjetor 2018	Më 31 dhjetor 2017
Parapagimet	746	333
Të tjera	744	370
Totali	1,490	703

13. Detyrime ndaj klientëve

	Më 31 dhjetor 2018	Më 31 dhjetor 2017
Depozita me afat	129,627	102,185
Llogari rrjedhëse	92,844	82,316
Llogari kursimi	14,724	13,172
Depozita Flexi	6,557	8,200
Llogari të bllokuara	2,506	2,064
Interes i llogaritur	1,923	1,510
Gjithsej	248,181	209,447

Llogaritë rrjedhëse nuk sjellin interes.

Normat mesatare efektive të interesit për depozitat me afat në vitin 2018 dhe 2017 ishin si vijon:

Viti	1 muaj	3 muaj	6 muaj	1 vit	18 muaj	2 -5 vite
2018	0.10%	1.24%	1.36%	1.35%	1.86%	2.31%
2017	0.09%	2.24%	1.87%	1.80%	1.70%	2.39%

14. Detyrime ndaj bankave

Detyrimet ndaj bankave prej 2,091 Euro (2017: 2,048 mijë Euro) përfaqësojnë llogari rrjedhëse me bankat vendase.

15. Borxhi i varur

	2018	2017
Borxhi i varur	1,000	1,000
Interesi i llogaritur	50	50
Gjithsej	1,050	1,050

Gjatë vitit 2014, Banka nënshkroi një marrëveshje borxhi të varur me Mabetex Properties Sha. Borxhi i varur prej EUR 1,000 mijë bart një normë vjetore interesi prej 7.5% dhe maturohet në 30 prill 2020.

16. Detyrime të tjera

	Më 31 dhjetor 2018	Më 31 dhjetor 2017
Shpenzimet e llogaritura	195	203
Të tjera taksa të pagueshme	65	64
Të pagueshme për pension dhe asistencë sociale	23	24
Provizione për çështje gjyqësore (shënimi 21)	-	43
Provizione për çështje tjera	-	79
Të tjera të ardhura të shtyra	52	36
Provizione për humbje nga garancitë	19	14
Gjithsej	354	463

Lëvizjet për provizionet për humbje nga garancitë e lëshuara nga Banka janë si vijon:

	2018	2017
Provizionet më 1 janar	14	21
Të lëshuara gjatë vitit (shënimi 20)	5	(7)
Provizionet në 31 dhjetor	19	14

17. Ekuiteti dhe rezervat

Kapitali aksionar i nënshkruar dhe paguar i Bankës përbëhet nga 95,873 aksione të zakonshme (2017: 83,348) me vlerë nominale 256 Euro secili (2017: 256). Struktura aksionare e Bankës është si më poshtë:

	31 dhjetor 2018		31 dhjetor 2017	
	%	Shuma	%	Shuma
Behgjet Pacolli	35	8,547	35	7,431
Afrim Pacolli	-	-	33	7,031
Immobiliare Red Llc	29	7,009	-	-
Selim Pacolli	18	4,471	14	2,950
Xhabir Kajtazi	12	2,905	12	2,525
Ismet Gjoshi	3	824	3	716
Hasan Hajdari	1	248	1	215
Zyhra Hajdari	1	238	1	206
Të tjerë me më pak se 1%	1	301	1	263
	100	24,543	100	21,337

Shpërndarja e fitimit dhe dividendës së deklaruar

Mbajtësit e aksioneve të zakonshme kanë të drejtë të marrin dividendë kur deklarohen herë pas here dhe kanë të drejtën e një vote për aksion. Të gjitha aksionet renditen në mënyrë të barabartë në lidhje me pasuritë e mbetura të Bankës.

Gjatë vitit, bazuar në një vendim për shpërndarjen e fitimit, Banka shpalli një dividend në mjete monetare në vlerë prej 1,500 mijë Euro. Pjesa tjetër i është ndarë kapitalit aksionar si dividend në aksione në shumë prej 3,206 mijë euro me rritje shtesë për 12,525 aksione.

Në përputhje me ligjin nr.04/L-093 për “Bankat, Institucionet Mikrofinanciare, Institucionet Financiare Jobankare” minimumi i kapitalit të paguar për bankat vendase që veprojnë në Kosovë është 7 milion euro.

Lëvizja në rezervën e rivlerësimit është si më poshtë:

	31 dhjetor 2018	31 dhjetor 2017
Rezerva e rivlerësimit më 1 janar	118	102
Rezerva e rivlerësimit të AFS	(18)	16
Balanca më 31 dhjetor	100	118

18. Të ardhurat neto nga interesi

	Për vitin që përfundon më 31 dhjetor 2018	Për vitin që përfundon më 31 dhjetor 2017
Të ardhurat nga interesi		
Kredi dhënë klientëve	14,210	13,650
Depozita dhe gjendje me bankat	29	19
Investime në letra me vlerë	499	615
Totali i të ardhurave nga interesi	14,738	14,284
Shpenzimet e interesit		
Depozita të klientëve	(2,221)	(2,100)
Borxhi i varur	(75)	(75)
Totali i shpenzimeve të interesit	(2,296)	(2,175)
Të ardhurat neto nga interesi	12,442	12,109

Banka nuk njeht të ardhura nga interesi për kredi jo performuese me më shumë se 90 ditë vonesë.

19. Të ardhurat neto nga tarifat dhe komisionet

	Për vitin që përfundon më 31 dhjetor 2018	Për vitin që përfundon më 31 dhjetor 2017
Shërbimet bankare	2,600	2,462
Garancitë	42	74
Te ardhurat nga tarifat dhe komisionet	2,642	2,536
Shpenzime për Swift	(749)	(741)
Tarifa për licensë dhe tarifa të tjera rregullatore	(6)	(11)
Shpenzime për tarifa dhe komisione	(755)	(752)
Te ardhurat neto nga tarifat dhe komisionet	1,887	1,784

20. Të ardhura të tjera operative

	Për vitin që përfundon më 31 dhjetor 2018	Për vitin që përfundon më 31 dhjetor 2017
Shpenzimi / Kthimi i provizioneve për humbje nga garancitë	(5)	7
Të ardhura të tjera	39	73
Gjithsej	34	80

21. Shpenzimet e tjera operative

	Për vitin që përfundon më 31 dhjetor 2018	Për vitin që përfundon më 31 dhjetor 2017
Shpenzimet e personelit (shih më poshtë)	3,199	3,125
Sigurimi	1,112	1,114
Qiraja	806	742
Zhvlerësimi	719	690
Shërbime të TI	466	345
Shpenzimet operacionale Mastercard	446	429
Riparimet dhe mirëmbajtja	425	385
Tarifat e sigurimit të depozitave	407	325
Shpenzimet e marketingut dhe reklamimit	274	341
Shërbime komunale dhe karburanti	226	253
Tarifa ligjore dhe profesionale	180	125
Amortizimi	144	144
Shërbimet për mbledhjen e kredive	122	144
Komunikimi	91	115
Fshirja e pasurive të tjera	39	9
Materialet për zyrë	38	34
Printime	7	5
Udhëtime	6	5
Të tjera	408	635
Totali	9,115	8,965

Numri i punonjësve më 31 dhjetor 2018 është 332 (2017: 343).

	Për vitin që përfundon më 31 dhjetor 2018	Për vitin që përfundon më 31 dhjetor 2017
Paga dhe roga	2,978	2,906
Kontribute për pension	153	144
Kompensime të tjera	68	75
Gjithsej	3,199	3,125

22. Shpenzimet e tatim fitimit

Tatim fitimi në Kosovë llogaritet në shkallën 10 % (2017: 10%) të të ardhurave të tatueshme.

	Për vitin që përfundon më 31 dhjetor 2018	Për vitin që përfundon më 31 dhjetor 2017
Shpenzimi për tatim aktual	532	540
Gjithsej	532	540

Në vijim paraqitet një barazim i rezultatit kontabël me tatim fitimin:

	Për vitin që përfundon më 31 dhjetor 2018	Për vitin që përfundon më 31 dhjetor 2017
Fitimi para tatimit në fitimit	5,250	5,246
Tatimi në shkallën 10%	525	525

I rregulluar për:

Shpenzime jo të zbritshme	14	82
Shpenzime shtesë interesi, të zbritshme	43	(5)
Të ardhura jo të tatueshme	(50)	(62)
Shpenzimi i tatim fitimit për vitin	532	540

Për shkak se nuk ka dallime të rëndësishme midis fitimit tatimor dhe fitimit sipas këtyre pasqyrave financiare, Banka nuk ka njohur tatimin e shtyrë, prandaj shënimi i mësipërm përfshin vetëm tatimin aktual.

23. Zotimet dhe detyrime të kushtëzuara

Banka lëshon garanci për klientët e saj. Këto instrumente mbartin një rrezik kreditimi të ngjashëm me ato të kredive të dhëna klientëve. Bazuar në vlerësimet e menaxhmentit, Banka nuk do të ndodhin humbje materiale, në lidhje me garancitë më 31 dhjetor 2018 dhe 2017.

	Për vitin që përfundon më 31 dhjetor 2018	Për vitin që përfundon më 31 dhjetor 2017
Garancitë		
Të siguruara me depozita në mjete monetare	2,295	729
Të siguruara me kolaterale te tjera	1,462	1,036
	3,757	1,765
Angazhimet për kredi		
Kredi të aprovuara por të padisbursuara	4,426	2,318
Overdraftet	6,983	7,241
Kredit kartelet	1,884	1,752
Limite të kartave të kreditit të pashfrytëzuara	13,293	11,311

Kolaterale të tjera për garanci përfshijnë kryesisht pengjet dhe pasuritë e paluajtshme.

Zotimet përfaqësojnë bilancet e huaja të kredive, mbitërheqje dhe kufizimet e kartave që u jepen klientëve.

Zotimet për qiranë operative

Banka ka hyrë në zotime të paanulueshme qiraje si më poshtë:

	Për vitin që përfundon më 31 dhjetor 2018	Për vitin që përfundon më 31 dhjetor 2017
Brenda një viti	641	560
	641	560

23. Zotime dhe detyrime të kushtëzuara (vazhdim)

Marrëveshjet e rëndësishme të qirave për Bankën përfshijnë marrëveshjet për qira në degët kryesore të vendosura në qytetet e Prishtinës, Gjakovës, Pejës, Prizrenit, Mitrovicës, Gjilanit, Ferizajt dhe Zyrës Qendrore, duke përjashtuar nëndegët në këto vende. Të pagueshmet e kushtëzuara për qira për këto marrëveshje të rëndësishme të qirave janë përcaktuar në bazë të angazhimeve të pa anulueshme në bazë të kontratës. Banka ka siguruar se kontratat për qira kanë klauzola mbrojtëse, të paktën 60 ditë për rastet e përfundimit të papritur të qirave. Nuk ka ndonjë kufizim që është i vendosur sipas marrëveshjeve të qirave që do të kishte një ndikim në detyrimin për qira.

Një shpalosje e mëtejshme në lidhje me marrëveshjet e qirasë më 31 dhjetor 2018 dhe 2017 është dhënë më poshtë:

31 dhjetor 2018

Dega	Shuma e qirasë operative	Baza për tatim	Tatimi në qira	Shuma minimale e pagesës	Nënqiratë	Detyrimi kontigjent
Dega e Prishtinës	320	289	26	320	51	269
Dega e Gjakovës	49	33	3	49	2	47
Dega e Pejës	95	89	8	95	13	82
Dega e Prizrenit	43	44	4	43	13	30
Dega e Mitrovicës	54	56	5	54	3	51
Dega e Gjilanit	92	78	7	92	37	55
Dega e Ferizajit	63	56	5	63	10	53
Zyra Qendrore	90	78	7	90	36	54
Gjithsej	806	723	65	806	165	641

31 dhjetor 2017

Dega	Shuma e qirasë operative	Baza për tatim	Tatimi në qira	Shuma minimale e pagesës	Nënqiratë	Detyrimi kontigjent
Dega e Prishtinës	273	245	22	273	109	231
Dega e Gjakovës	49	12	1	48	-	-
Dega e Pejës	86	81	7	86	7	71
Dega e Prizrenit	42	42	4	42	-	10
Dega e Mitrovicës	54	54	5	54	12	19
Dega e Gjilanit	76	73	7	76	-	74
Dega e Ferizajit	71	68	6	71	53	71
Zyra Qendrore	91	78	7	91	-	84
Gjithsej	742	653	59	741	181	560

Çështjet gjyqësore

Më 31 dhjetor 2018, ka procedura ligjore të caktuara kundër Bankës. Banka ka paguar shumën prej:62 mijë euro (31 Dhjetor 2017: 43 mijë euro) lidhur me procedurat ligjore në datën e raportimit. Veprime të ndryshme ligjore dhe pretendime mund të pohohen në të ardhmen kundër Bankës nga proceset gjyqësore dhe pretendimet që ndodhin në rrjedhën normale të biznesit. Rreziqet e ngjashme janë analizuar nga menaxhmenti sa i përket gjasave të ndodhjes. Megjithatë rezultati i këtyre çështjeve nuk mund të konstatohet gjithnjë me saktësi, menaxhmenti beson se nuk ka mundësi që të dalin detyrime materiale shtesë.

24. Transaksionet me palët e lidhura

Në përputhje me SNK 24 “Shpalosjet e Palëve të Ndërlidhura”, një palë e lidhur është çdo palë që ka aftësinë të kontrollojë palën tjetër ose të ushtrojë ndikim të rëndësishëm mbi palën tjetër në marrjen e vendimeve financiare dhe operative.

Transaksionet e palëve të ndërlidhura janë bërë në kushte të barasvlershme me ato që mbizotërojnë në transaksionet e krahut.

Gjatë kryerjes së veprimtarisë së saj bankare, Banka ka hyrë në transaksione të ndryshme biznesi me palët e lidhura dhe balancat me aksionerët dhe personat dhe subjektet e lidhur më 31 dhjetor 2018 dhe 2017 janë si më poshtë:

	Bordi i Drejtorëve		Menaxhmenti kyç		Aksionarët kryesorë dhe palët e tjera të lidhura me ta		Totali	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017

Kredi dhënë klientëve

Kreditë dhënë klientëve, bruto	-	4	187	188	4,014	4,143	4,201	4,335
Zbritje për zhvlerësim	-	-	(2)	(2)	(16)	(11)	(18)	(13)
Kreditë dhënë klientëve, neto	-	4	185	186	3,998	4,132	4,183	4,322
Kolateral në mjete monetare	-	(20)	(396)	(188)	(13,843)	(10,689)	(14,239)	(10,897)
Ekspozimi neto	-	(16)	(211)	2	(9,845)	(6,557)	(10,056)	(6,575)

Garancitë	-	-	-	-	112	455	112	455
Kolaterali në mjete monetare	-	-	-	-	(1,782)	(455)	(1,782)	(455)
Ekspozimi neto	-	-	-	-	(1,669)	-	(1,670)	-
Depozita të klientëve	72	31	108	54	16,207	15,566	16,387	15,651
Borxhi i varur	-	-	-	-	1,050	1,050	1,050	1,050

Vlera totale e vlerësuar e kolateralit duke llogaritur edhe garancionet, përfituar nga palët e lidhura më 31 dhjetor 2018 ishte 15,817,445 euro. Në 31 dhjetor 2017 vlera e tillë e vlerësuar ishte 11,124,350 euro.

Angazhimet e papërdorura për kredi me palët e lidhura më 31 dhjetor 2018, janë 350,180 euro (2017: 633,157 euro).

24. Transaksionet me palët e lidhura (vazhdim)

Depozitat e palëve të lidhura përbëjnë 6.6 % (2017: 7.5%) të gjendjes totale të depozitave të klientëve. Transaksionet me palët e lidhura gjatë 2018 dhe 2017 janë si në vijim:

	Bordi i Drejtorëve		Menaxhmenti kyç		Aksionarët kryesorë dhe palët e tjera të lidhura me ta		Totali	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Të ardhura nga interesi	-	1	7	9	232	182	239	192
Të ardhura nga tarifat dhe komisionet	-	-	-	-	34	32	34	32
Shpenzime interesi	-	-	-	-	(239)	(190)	(239)	(190)

Shpërblimi total për drejtuesit kryesorë të Bankës është si në vijim:

	2018	2017
Përfitimet afatshkurtra të punonjësve për Bordin Drejtues	73	70
Përfitimet afatshkurtra të punonjësve për drejtuesit kryesor	223	215
	296	285

25. Menaxhimi i rrezikut financiar

(a) Hyrje dhe pamje e përgjithshme

Banka është e ekspozuar ndaj rreziqeve të mëposhtme nga përdorimi i instrumenteve financiare:

- rreziku i tregut
- rreziku i kredisë
- rreziku i likuiditetit

Ky shënim paraqet informacion rreth ekspozimit të Bankës ndaj secilit rrezik më sipër, objektivave, politikave dhe proceseve të saj për matjen dhe menaxhimin e rrezikut si dhe menaxhimin e kapitalit të saj.

Banka ka kategoritë e mëposhtme të instrumenteve financiare:

- pasuritë financiare me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, duke treguar veçmas (i) ato të përcaktuara si të tilla pas njohjes fillestare dhe (ii) ato të klasifikuara si të mbajtura për tregtim në përputhje me SNK 39;
- investimet e mbajtura deri në maturim;
- kreditë dhe të arkëtueshmet;
- pasuritë financiare në gjendje për shitje;
- detyrimet financiare me vlerë të drejtë përmes fitimit ose humbjes, duke treguar veçmas (i) ato të përcaktuara si të tilla me njohjen fillestare dhe (ii) ato të klasifikuara si të mbajtura për tregtim në përputhje me SNK 39; dhe
- detyrimet financiare të matura me koston e amortizuar

Kuadri për menaxhimin e rrezikut

Bordi i Drejtorëve (“Bordi”) ka përgjegjësi për themelimin dhe mbikëqyrjen e kuadrit të menaxhimit të rrezikut të Bankës. Bordi ka themeluar Komitetin e Pasurive dhe Detyrimeve (“ALCO”), Komitetin e Likuiditetit, Komitetin e Kredive, Komitetin e Auditimit, dhe Komitetin e Manaxhimit të Rrezikut, të cilët janë përgjegjës për zhvillimin dhe monitorimin e politikave të Bankës mbi menaxhimin e rrezikut në fushat e tyre specifike. Të gjitha Komitetet kanë anëtar ekzekutiv dhe jo ekzekutiv dhe raportojnë rregullisht tek Bordi i Drejtimit për aktivitetet e tyre.

Politikat e Bankës për menaxhimin e riskut janë krijuar për të identifikuar dhe analizuar rreziqet me të cilat ballafaqohet Banka, për të vendosur kufizimet dhe kontrollet e përshtatshme të rrezikut dhe për të monitoruar rreziqet dhe respektimin e limiteve. Politikat dhe sistemet e menaxhimit të rrezikut rishikohen rregullisht për të pasqyruar ndryshimet në kushtet e tregut, produktet dhe shërbimet e ofruara.

25. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

(a) Hyrje dhe pamje e përgjithshme (vazhdim)

Banka synon të zhvillojë një mjedis konstruktiv kontrolli, në të cilin të gjithë punonjësit i kuptojnë rolet dhe detyrat e tyre.

Komiteti i Auditimit i Bankës është përgjegjës për monitorimin e përputhshmërisë me politikat dhe procedurat e Bankës për menaxhimin e rrezikut dhe për shqyrtimin e përshtatshmërisë së kuadrit të menaxhimit të rrezikut në lidhje me rreziqet me të cilat ballafaqohet Banka. Komiteti i Auditimit të Bankës ndihmohet nga Departamenti i Auditimit të Brendshëm. Auditimi i brendshëm ndërmerr rishikime të rregullta dhe ad-hoc të kontrolleve dhe procedurave të menaxhimit të rrezikut, rezultatet e të cilave raportohen në Komitetin e Auditimit.

Banka vepron në kushtet e një krize financiare globale dhe ekonomike në zhvillim dinamik. Zgjerimi i mëtejshëm i saj mund të rezultojë në implikime negative në pozitën financiare të Bankës. Menaxhmenti i Bankës kryen monitorim ditor për të gjitha pozicionet e aktiveve dhe pasiveve, të ardhurave dhe shpenzimeve, si dhe zhvillimin e tregjeve financiare ndërkombëtare. Bazuar në këtë, menaxhmenti analizon rentabilitetin, likuiditetin dhe koston e fondeve dhe zbaton masat adekuate në lidhje me kredinë, tregun (kryesisht normën e interesit) dhe rrezikun e likuiditetit, duke kufizuar kështu efektet e mundshme negative nga kriza globale financiare dhe ekonomike. Në këtë mënyrë, Banka përgjigjet sfidave të mjedisit të tregut, duke ruajtur një pozicion të përshtatshëm kapital dhe likuid.

(b) Rreziku i kredisë

Rreziku i kredisë është rreziku i humbjeve financiare të Bankës nëse një klient ose kundërparti e një instrumenti financiar dështon në përmbushjen e detyrimeve kontraktuale, dhe lidhet kryesisht me kredi dhe paradhënie ndaj klientëve dhe bankave të tjera. Për qëllime të raportimit financiar Banka merr në konsideratë dhe konsolidon të gjithë elementët e ekspozimit ndaj rrezikut të kredisë (rreziku i mospagsës të huamarrësit individual, rreziku i vendit dhe rreziku i sektorit).

Manaxhimi i rrezikut të kredisë

Bordi i Drejtorëve i ka deleguar Komitetit të Kredisë përgjegjësinë për monitorimin e rrezikut të kredisë.

Një departament i veçantë i Rrezikut Kreditor është përgjegjës për menaxhimin e rrezikut kreditor të bankës.

Manaxhimi i ekspozimit të rrezikut të kredisë për huamarrësit nga Komiteti i Rrezikut kryhet nëpërmjet analizave të rregullta të besueshmërisë së huamarrësit. Ekspozimi ndaj rrezikut të kredisë gjithashtu menaxhohet pjesërisht duke përfutur kolateral dhe garanci.

25. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

(b) Rreziku i kredisë (vazhdim)

Analiza e cilësisë së kredisë

Tabelat më poshtë paraqesin informacione mbi cilësinë kreditore të pasurive financiare dhe zbritjet për zhvlerësime/humbje krijuar nga Banka kundrejt këtyre pasurive.

Tabela më poshtë paraqet rastin më të keq të ekspozimit ndaj rrezikut të kredisë për Bankën më 31 dhjetor 2018 dhe 2017, pa marrë në konsideratë ndonjë kolateral të mbajtur ose mbrojtje të tjera ndaj rrezikut të kredisë, të bashkëngjitura. Për pasuritë financiare, ekspozimet e mëposhtme paraqesin vlerën e mbartur ashtu siç është raportuar në pasqyrën e pozicionit financiar

	Kreditë dhënë klientëve		Investimet në letra me vlerë		Gjendja me bankat dhe BQK		Garancitë financiare	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017

Ekspozimi maksimal ndaj rrezikut të kredisë

Vlera e bartur	170,721	157,851	25,496	26,456	68,035	37,579	-	-
Shuma e angazhuar/garantuar	13,293	11,311	-	-	-	-	3,757	1,765
	184,014	169,162	25,496	26,456	68,035	37,579	3,757	1,765

Me kosto të amortizuar

Standarde	167,080	155,409	25,496	26,456	68,035	37,579	-	-
Në vrojtim	4,325	1,677	-	-	-	-	-	-
Nënstandarde	863	3,003	-	-	-	-	-	-
Të dyshimta	1,674	1,018	-	-	-	-	-	-
Të humbura	4,217	4,992	-	-	-	-	-	-

Totali **178,159** **166,099** **25,496** **26,456** **68,035** **37,579** **-** **-**

Zbritja për zhvlerësim (individual dhe në grup)	(7,438)	(8,248)	-	-	-	-	-	-
---	---------	---------	---	---	---	---	---	---

Vlera kontabël neto **170,721** **157,851** **25,496** **26,456** **68,035** **37,579** **-** **-**

Zëra jashtë bilancit: ekspozimi maksimal

Garanci financiare: rrezik i ulët/i pranueshëm	13,293	11,311	-	-	-	-	3,757	1,765
--	--------	--------	---	---	---	---	-------	-------

Angazhime/garanci totale **13,293** **11,311** **-** **-** **-** **-** **3,757** **1,765**

Provizionet e njohura si detyrim	-	-	-	-	-	-	(19)	(14)
----------------------------------	---	---	---	---	---	---	------	------

Ekspozimi total **13,293** **11,311** **-** **-** **-** **-** **3,738** **1,751**

25. Manaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

(b) Rreziku i kredisë (vazhdim)

Analiza e cilësisë së kredisë (vazhdim)

Kredi dhe paradhënie klientëve	2018				2017			
	Individë	Mikro	Korporata	Totali i kredive	Individë	Mikro	Korporata	Totali i kredive
Shuma bruto totale	68,944	29,383	79,382	178,159	59,164	27,555	79,380	166,099
Zbritje për zhvlerësim (individuale dhe kolektive)	(1,893)	(1,528)	(4,017)	(7,438)	(1,892)	(1,698)	(4,658)	(8,248)
Vlera kontabël neto	67,051	27,855	75,815	170,721	57,272	25,857	74,722	157,851
<i>Me kosto të amortizuar</i>								
Standarde	66,793	27,059	73,228	167,080	57,133	25,007	73,269	155,409
Në vrojtim	792	720	2,813	4,325	561	791	325	1,677
Nënstandarde	113	325	425	863	121	322	2,560	3,003
Të dyshimta	376	308	990	1,674	334	229	455	1,018
Të humbura	870	971	2,376	4,217	1,015	1,206	2,771	4,992
Totali Bruto	68,944	29,383	79,832	178,159	59,164	27,555	79,380	166,099
Minus: zbritje për kredi të zhvlerësuar individualisht	(1,085)	(1,193)	(2,953)	(5,231)	(1,210)	(1,389)	(3,579)	(6,178)
Minus: zbritje për kredi të zhvlerësuar në grup	(808)	(335)	(1,064)	(2,207)	(682)	(309)	(1,079)	(2,070)
Totali i zbritjes për zhvlerësim	(1,893)	(1,528)	(4,017)	(7,438)	(1,892)	(1,698)	(4,658)	(8,248)
<i>Kredi me kushte të rinegociuara</i>								
Vlera kontabël	318	456	4,022	4,796	307	559	3,478	4,344
Zbritje për zhvlerësim	(99)	(208)	(1,877)	(2,184)	(153)	(292)	(1,984)	(2,429)
Vlera e kontabël neto	219	248	2,145	2,612	154	267	1,494	1,915
<i>Kredi në vonesë</i>								
Jo në vonesë	65,287	25,609	70,919	161,815	55,397	23,261	66,728	145,386
Në vonesa 1 - 30 ditë	1,966	1,690	5,120	8,776	2,109	2,119	8,196	12,424
Në vonesa 31 - 90 ditë	761	889	1,848	3,498	588	811	1,682	3,081
Në vonesa 91 - 365 ditë	442	790	1,425	2,657	534	500	595	1,629
Në vonesa mbi 365 ditë	488	405	520	1,413	536	864	2,179	3,579
	68,944	29,383	79,832	178,159	59,164	27,555	79,380	166,099

25. Manaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

(b) Rreziku i kredisë (vazhdim)

Analiza e cilësisë së kredisë (vazhdim)

Zhvlerësime dhe provizionime

Provizionet totale që kërkohen nga Rregullorja e BQK për “Menaxhimin e Rrezikut të kredisë” (shih 3.(f)(vii)) përfshijnë humbje të ndodhura/pësuara në datën e raportimit (“modeli i humbjeve të shkaktuara”) dhe humbjet e pritshme.

Banka vlerëson probabilitetin e dështimit në pagim të kundërparive, duke përdorur mjete të brendshme rankimi/renditje të përshtatshme për kategori të ndryshme kundërpartish. Mjete të tilla kombinojnë analizën dhe gjykimin dhe janë të vlefshme, kur është e përshtatshme, duke u krahasuar me të dhëna të jashtme të disponueshme.

Kundërpartitë janë segmentuar në pesë kategori dhe klasifikimi i Bankës, i cili është treguar më poshtë, reflekton intervalin e probabilitetit të dështimit, të përcaktuar për çdo kategori. Ekspozimet lëvizin midis kategorive kur vlerësimi i i probabilitetit të dështimit ndryshon. Mjetet e rankimit rishikohen në mënyrë të vazhdueshme, përmirësohen dhe validohen nga Banka.

Kreditë janë rankuar/renditur nga A në E në sistemin e brendshëm të rankimit të rrezikut të kredisë:

- A Standarde
- B Në vrojtim
- C Nënstandarde
- D Të dyshimta
- E Të humbura

Banka raporton klasifikimin e humarrësve të saj, tek BQK dhe Regjistri i Kredisë së Kosovës. Politika e provizionimit për këto kredi është detajuar në shënimin 3.(f) (vii).

Vlerësimet individuale dhe kolektive të portofolit të kredisë

Për qëllime të manaxhimit të brendshëm, Banka veçon kreditë në kredi që vlerësohen individualisht për zhvlerësim: këto janë kredi të klasifikuara si nënstandarte ose më ulët. Të gjitha kreditë e tjera analizohen kolektivisht/në grup për qëllime të vlerësimit për zhvlerësim.

Politika e Bankës kërkon rishikimin e kredive individuale dhe paradhëniesve ndaj klientëve të cilat janë mbi kufijtë e materialitetit prej 50 mijë euro (2017: 50 mijë euro) së paku në baza tremujore kur rrethanat individuale e kërkojnë këtë gjë.

Kredi në vonesë por të pazhvlerësuara

Kredive dhe letrave me vlerë, të cilave u ka kaluar afati, por nuk janë zhvlerësuar janë ato kredi, ku interesit kontraktual ose pagesave të principalit ju ka kaluar afati, por Banka beson se zhvlerësimi nuk është i përshtatshëm në bazë të nivelit të sigurisë/kolateralit të disponueshëm dhe/apo në stadin e mbledhjes së shumave që i detyrohen Bankës.

Kredi me kushte të rinegociuara

Kredi me kushte të rinegociuara/ndryshuara janë kredi të cilat janë ristrukturuar për shkak të përkeqësimit të situatës financiare të klientit dhe ku Banka ka bërë lëshime të cilat nuk do të bënte në rast të kundërt. Pasi huaja është ristrukturuar ajo mbetet në këtë kategori, pavarësisht performancës së kënaqshme pas ristrukturimit.

Politika e fshirjes

Banka fshin një kredi (dhe çdo zbritje për zhvlerësim të lidhur me të) me vendimin e Bordit Drejtues, në përputhje me rregulloren e Bankës Qendrore të Kosovës. Vendimi i fshirjes merret pas marrjes në konsideratë të informacioneve të tilla si ndodhja e ndryshimeve të rëndësishme në situatën financiare të huamarrësit/emetuesit, të tilla që huamarrësi/emetuesi nuk mund të paguajnë më detyrimin ose që të ardhurat nga kolaterali nuk do të jenë të mjaftueshme për të mbuluar ekspozimin total. Shuma totale e fshirë gjatë vitit 2018, ishte 2,434 mijë euro (2017: 2,435 mijë euro).

25. Manaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

(b) Rreziku i kredisë (vazhdim)

Analiza e cilësisë së kredisë (vazhdi)

Depozita në banka

Ekspozimet ndërbankare monitorohen nga afër çdo ditë nga menaxhimi i rrezikut dhe Departamenti i Thesarit. Banka kufizon depozitat e saj dhe transaksionet e tjera bankare me bankat lokale të shëndetshme apo me bankat ndërkombëtare. Para se një marrëdhënie biznesi të nisë me një bankë të caktuar, Departamenti i rrezikut dhe i menaxhimit kryejnë një analizë të gjendjes financiare të institucionit. Performanca financiare e palëve të tjera monitorohet vazhdimisht. Për më tepër, të gjitha bankat korrespondente, si dhe emetuesit e obligacioneve në të cilat Banka ka ekspozime të investimeve, monitorohen vazhdimisht për renditjen e tyre nga agjencitë ndërkombëtare të vlerësimit si: Standard & Poor's (S & P), Fitch dhe Moody's.

Në përputhje me rregulloren e re mbi ekspozimet e mëdha të Bankës Qendrore të Republikës së Kosovës, bankat nuk duhet të kenë ekspozim total të rrezikut të kredisë ndaj palëve të lidhura që tejkalon 15% të kapitalit rregullator të nivelit të parë.

Kreditë dhe paradhëniet ndaj bankave janë dhënë pa kolateral. Tabela më poshtë paraqet llogaritë rrjedhëse të bankave dhe depozitat me afat me bankat korrespondente sipas rankimit kreditor:

Më 31 dhjetor	2018	2017
AAA+ deri në BBB-	4,936	3,475
A+ deri në A-	177	168
BB+ deri në B-	54	1,349
BBB+ deri në B-	447	515
Jo të rankuara	192	313
Bankat Lokale	6,360	1,205
	12,166	7,025

Investimet në letrat me vlerë

Investimet në letrat me vlerë janë vetëm me Qeverinë e Kosovës. Këto letra me vlerë nuk janë të rankuara. Ekspozimi maksimal ndaj rrezikut të kredisë paraqitet nga vlera kontabël e çdo pasurie financiare në pasqyrën e pozicionit financiar.

Zotimet për kredi dhe garancitë financiare

Ekspozimi maksimal nga garancitë financiare përfaqëson shumën maksimale që Banka duhet të paguajë nëse garancia kërkohet, e cila mund të jetë në mënyrë të konsiderueshme më e madhe se shuma e njohur si detyrim. Ekspozimi maksimal i kredisë për zotimet e kreditimit është shuma e plotë e zotimit.

Politikat e zbutjes dhe kontrollit të limiteve të rrezikut

Banka menaxhon kufijtë dhe kontrollon përqendrimet e riskut të kredisë kudo që ata janë të identifikuar në mënyrë të veçantë kundrejt palëve individuale dhe grupeve, dhe palëve të tjera të lidhura.

Banka strukturon nivelet e rrezikut të kredisë që ajo ndërmerr duke vendosur kufizime në shumën e pranuar në lidhje me një huamarrës, ose grup huamarrës, dhe për segmentet gjeografike dhe industriale. Rreziqe të tilla monitorohen rregullisht dhe i nënshtrohen një rishikimi vjetor, ose më të shpeshtë, nëse është e nevojshme.

Ekspozimi ndaj rrezikut të kreditimit manaxhohet përmes një analize të rregullt të aftësisë së huamarrësit dhe huamarrësve të mundshëm për të përmbushur shlyerjen e detyrimeve të interesit dhe të principalit dhe duke ndryshuar këto limite kreditimi, kur është e përshtatshme. Kontrollat e tjera dhe masat reduktuese janë përshkruar më poshtë.

25. Manaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

(b) Rreziku i kredisë (vazhdim)

Politikat e zbutjes dhe kontrollit të limiteve të rrezikut

Kolaterali i mbajtur dhe përmirësime kreditore të tjera dhe efekti i tyre financiar

Banka mban kolateral kundrejt kredive dhe paradhëniesve ndaj klientëve në formën e interesave hipotekore mbi prona dhe pengje mbi pasuri të luajtshme. Vlerësimi i vlerës së drejtë bazohet në vlerën e kolateralit të vlerësuar në momentin e huadhënies. Zakonisht nuk mbahet kolateral për kredi dhe paradhënie ndaj bankave. Një vlerësim i vlerës së drejtë të kolateralit dhe mbrojtjeve të tjera kundrejt kredive paraqitet më poshtë:

	2018		2017	
	Kreditë dhe paradhënie klientëve	Vlera e drejtë e kolateralit	Kreditë dhe paradhënie klientëve	Vlera e drejtë e kolateralit
Hipoteka	48,012	45,128	43,881	41,535
Kolateral në mjete monetare	3,837	3,686	4,810	4,769
Pengje	81,434	60,532	71,557	54,533
Miks (hipotekë dhe peng)	39,132	37,037	40,220	37,029
Pa kolateral	5,744	-	5,631	-
Totali	178,159	146,383	166,099	137,866

Përqendrimi i rrezikut të kredisë

Më 31 dhjetor 2018, Banka nuk ka pasur asnjë ekspozim që tejkalon 10% të kapitalit të nivelit të pare. Ekspozimi më i lartë ishte në: 8.30% (2017: një ekspozim që tejkalon 10% të kapitalit të nivelit të pare prezenton 1.39%) të portofolit total të kredive. Ekspozimi ndaj palëve të lidhura më 31 dhjetor 2018, përfaqëson 16.87% (2017: 21.58%) të kapitalit të nivelit të parë. Pjesa më e madhe e ekspozimit me palët e lidhura mbulohet me kolateral në mjete monetare që përfaqëson 11.83% (2017: 16.30%) të kapitali të nivelit të parë.

Banka monitoron përqendrimin e rrezikut të kredisë sipas sektorëve dhe vendndodhjeve gjeografike. Një analizë e përqendrimit të rrezikut të kredisë në datën e raportimit është paraqitur më poshtë:

	Kreditë klientëve		Investime në letra me vlerë		Gjendja me bankat dhe BQK		Garancitë financiare	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Përqendrimi sipas sektorëve								
Korporata	75,814	74,722	-	-	-	-	3,193	1,281
Qeveria	-	-	25,496	26,456	-	-	-	-
Bankat	-	-	-	-	68,035	37,579	-	-
Individët	67,051	57,272	-	-	-	-	-	-
Mikro bizneset	27,856	25,857	-	-	-	-	564	484
Totali	170,721	157,851	25,496	26,456	68,035	37,579	3,757	1,765
Përqendrimi sipas vendndodhjes								
Vendet e BE	-	-	-	-	5,629	5,653	-	-
Republika e Kosovës	170,721	157,851	25,496	26,456	62,406	31,926	3,757	1,765
Totali	170,721	157,851	25,496	26,456	68,035	37,579	3,757	1,765

25. Manaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

(c) Rreziku i tregut

Rreziku i tregut është rreziku që ndryshimet në çmimet e tregut, siç janë normat e interesit, çmimet e kapitalit, normat e këmbimit valutor dhe shpërndarjet e kredive (që nuk lidhen me ndryshimet në situatën kreditore të emetuesit / huamarrësti), do të ndikojnë në të ardhurat e Bankës ose në vlerën e investimeve të saj në instrumentet financiare. Objektivi i menaxhimit të rrezikut të tregut është që të menaxhojë dhe kontrollojë ekspozimet ndaj rrezikut të tregut brenda parametrave të pranueshëm, duke optimizuar kthimin ndaj rrezikut.

Rreziku i normave të interesit

Rreziku i normës së interesit përbëhet nga rreziku që flukset monetare të ardhshme do të luhaten nga ndryshimet e normës së interesit të tregut dhe rreziku që maturiteti i pasurive interesprurëse ndryshon nga maturiteti i detyrimeve interesmbartëse të përdorura për të financuar këto pasuri. Gjatësia e kohës për të cilën norma e interesit është e fiksuar në një instrument financiar, tregon se deri në çfarë mase është e ekspozuar ndaj rrezikut të normës së interesit. Pasuritë dhe depozitat e konsumatorëve kanë norma fikse interesi.

Operacionet e Bankës janë subjekt i rrezikut të luhatjeve të normave të interesit deri në masën që pasuritë dhe detyrimet që mbartin interes maturohen ose rivlerësohen në kohë të ndryshme ose shuma të ndryshme. Banka përpriqet të zvogëlojë këtë rrezik duke monitoruar datat e rivlerësimit të pasurive dhe detyrimeve të saj. Përveç kësaj, efekti aktual do të varet nga një numër faktorësh të tjerë, duke përfshirë masën në të cilën pagesat janë bërë me heët ose më vonë se data e kontraktuar dhe variacionet në ndjeshmërinë e normës së interesit brenda periudhave të rivlerësimit dhe ndërmjet monedhave.

Në baza tremujore mbahen takime të Menaxhimit të rrezikut operacional, ku diskutohen çështjet e mëposhtme:

- Raporti mbi Rrezikun Operacional që përgatitet nga Departamenti i Rrezikut
- Raporti mbi Rrezikun e Likuiditetit dhe të Tregut që përgatitet nga Departamenti i Rrezikut
- Raporti mbi Rrezikun e normës së interesit - Raporti përgatitet nga Departamenti i Rrezikut. Raporti detajon normat e interesit të Bankës në krahasim me normat e interesit të tregut dhe jep detaje të ndryshimeve në normat e interesit në treg, çdo luhatje të pazakontë etj.

Departamenti i Rrezikut në një bazë të vazhdueshme monitoron rrezikun e normave të interesit përmes monitorimit të kushteve të tregut dhe duke marrë vendime të nevojshme të ri-çmimit ose rialokimit me miratimin e Komitetit të Pasurive dhe Detyrimeve. Një raport në lidhje me këtë monitorim është përgatitur dhe paraqitur në mbledhjen e Komitetit të Pasurive dhe Detyrimeve. Masat e nevojshme merren nëse normat e interesit ndryshojnë negativisht. Raporti përfshin analizë mbi depozituesit e mëdhenjë, ndikimin e tyre në normat e depozitave, investimet dhe analizën e letrave me vlerë, normat mesatare të interesit në llogaritë e klientëve, analiza të rrezikut të likuiditetit, etj.

Ekspozimi ndaj normave të interesit

Operacionet e Bankës janë subjekt i rrezikut të luhatjeve të normave të interesit deri në masën që pasuritë që fitojnë interes dhe detyrimet që mbartin interes maturohen ose rivlerësohen në kohë të ndryshme ose shuma të ndryshme. Në rastin e pasurive dhe detyrimeve me normë të ndryshueshme, Banka është e ekspozuar edhe ndaj rrezikut bazë, që është diferenca në karakteristikat e rëçmimit të indekseve të ndryshme të normave luhatëse, të tilla si norma e kursimit, LIBOR dhe lloje të ndryshme të interesit. Aktivitetet e menaxhimit të rrezikut synojnë të optimizojnë të ardhurat neto nga interesi bazuar mbi nivelet e normave të interesit të tregut në përputhje me strategjitë e biznesit të Bankës. Aktivitetet e menaxhimit të rrezikut të pasurive dhe detyrimeve janë kryer në kontekst të ndjeshmërisë së Bankës ndaj ndryshimeve në normat e interesit. Në mjediset e rënies së normave të interesit, marzhi i fitimit do të ngushtohet, derisa normat e interesit në detyrime do të ulen me një përqindje më të ulët në krahasim me normat e interesit të pasurive. Megjithatë, efekti aktual do të varet nga faktorë të ndryshëm, duke përfshirë edhe stabilitetin e ekonomisë, mjedisit dhe nivelin e inflacionit.

25. Manaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

(c) Rreziku i tregut (vazhdim)

Ekspozimi ndaj rrezikut të normave të interesit (vazhdim)

Normat e kthimit mesatare efektive të kategorive të rëndësishme të pasurive dhe detyrimeve financiare të Bankës me 31 dhjetor 2018 dhe 2017 janë si në vijim:

	USD		CHF		GBP	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Pasuritë						
Paraja e gatshme dhe në banka	0.31	0.07	(0.16)	0.08	0.29	(0.27)
Gjendja me Bankën Qendrore të Kosovës	-	-	(0.40)	(0.40)	-	-
Kredi për klientët	-	-	7.97	8.44	-	-
Investime financiare të mbajtura deri në maturim	-	-	3.21	2.95	-	-
Investime në letra me vlerë të vlefshme për shitje	-	-	1.11	0.66	-	-
Detyrimet						
Depozita të klientëve		0.28	0.93	0.97	-	-
Borxhi i varur	0.28	-	7.50	7.50	-	-

Menaxhimi i rrezikut të normave të interesit kundrejt limiteve të hendekut të normave të interesit plotësohet duke monitoruar ndjeshmërinë e pasurive dhe detyrimeve financiare të Bankës ndaj disa skenareve standarde dhe jo-standarde të normave të interesit. Skenarët standardë përfshijnë një rënie dhe rritje paralele 1% në lakoren e kthimit.

25. Manaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

(c) Rreziku i tregut (vazhdim)

Ekspozimi ndaj rrezikut të normave të interesit (vazhdim)

Një analizë e ndjeshmërisë së Bankës ndaj një rritje apo zbritje në tregun e normave të interesit (duke supozuar se nuk ka lëvizje asimetrike në lakoren e përqindjeve dhe një pozitë financiare të qëndrueshme) është si vijon:

	Efekti i vlerësuar i fitimit (humbjes)	Skenari deri në 1 vit		Skenari mbi 1 vit	
		100 bp	100 bp	100 bp	100 bp
		Rritje	Ulje	Rritje	Ulje
2018		(45)	32	169	(173)
2017		(37)	30	36	(38)

Tabela në vijim tregon instrumentet financiare që sjellin dhe që nuk sjellin interes sipas datës së maturimit:

31 dhjetor 2018	Deri 1 muaj	1-3 muaj	3-6 muaj	6-12 muaj	1-5 vjet	Mbi 5 vjet	Jo interes mbartëse	Totali
Pasuritë								
Paraja e gatshme dhe në banka	5,754	-	-	-	-	-	15,005	20,759
Gjendja me BQK	55,869	-	-	-	-	-	-	55,869
Investimet në letra me vlerë - norma fikse	-	5,517	751	501	18,727	-	-	25,496
Kredi klientëve - norma fikse	2,902	4,085	8,833	16,971	85,543	52,387	-	170,721
Pasuri të tjera	-	-	-	-	-	-	744	744
Totali	64,525	9,602	9,584	17,472	104,270	52,387	15,749	273,589
Detyrimet								
Depozita të klientëve - norma fikse	124,962	4,637	8,244	37,262	73,076	-	-	248,181
Depozita të bankave	2,091	-	-	-	-	-	-	2,091
Borxh i varur - norma fikse	-	-	-	-	1,050	-	-	1,050
Detyrime të tjera	-	-	-	-	-	-	283	283
Totali	127,053	4,637	8,244	37,262	74,126	-	283	251,605
Hendeku	(62,528)	4,965	1,340	(19,790)	30,144	52,387	15,466	21,984
Hendeku kumulativ	(62,528)	(57,563)	(56,223)	(76,013)	(45,869)	(6,518)	21,984	-

25. Manaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

(c) Rreziku i tregut (vazhdim)

Ekspozimi ndaj rrezikut të monedhës (vazhdim)

31 dhjetor 2017	Deri 1 muaj	1-3 muaj	3-6 muaj	6-12 muaj	1-5 vjet	Mbi 5 vjet	Jo interes mbartëse	Totali
Pasuritë								
Paraja e gatshme dhe në banka	1,349	-	-	-	-	-	15,538	16,887
Gjendja me BQK	30,554	-	-	-	-	-	-	30,554
Investimet në letra me vlerë - norma fikse	-	-	8,731	2,854	14,871	-	-	26,456
Kredi klientëve - norma fikse	4,430	5,832	8,207	18,107	77,364	43,911	-	157,851
Pasuri të tjera	-	-	-	-	-	-	370	370
Totali	36,333	5,832	16,938	20,961	92,235	43,911	15,908	232,118
Detyrimet								
Depozita të klientëve - norma fikse	112,119	5,511	7,623	34,924	49,270	-	-	209,447
Depozita të bankave	2,048	-	-	-	-	-	-	2,048
Borxh i varur - norma fikse	-	-	-	-	1,050	-	-	1,050
Detyrime të tjera	-	-	-	-	-	-	291	291
Totali	114,167	5,511	7,623	34,924	50,320	-	291	212,836
Hendeku	(77,834)	321	9,315	(13,963)	41,915	43,911	15,617	19,282
Hendeku kumulativ	(77,834)	(77,513)	(68,198)	(82,161)	(40,246)	(3,665)	19,282	-

25. Manaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

(c) Rreziku i tregut (vazhdim)

Ekspozimi ndaj rrezikut të monedhës (vazhdim)

Banka është e ekspozuar ndaj rrezikut të monedhës nëpërmjet transaksioneve në monedhë të huaj. Banka sigurohet se ekspozimi neto mbahet në nivele të pranueshme duke shitur dhe blerë monedha të huaja me kursin “spot” kur është e nevojshme që të rregullohen balancat afatshkurtra. Rreziku i monedhës së huaj nuk është i rëndësishëm, meqë pjesa më e madhe e transaksioneve të Bankës janë në monedhën vendase. Monedhat e huaja me të cilat Banka operon janë Dollari Amerikan (USD) Franga Zvicerane (CHF). Normat e përdorura për këmbim më 31 dhjetor 2018 dhe 2017 janë si në vijim:

	2018	2017
Valuta	Euro	Euro
1 USD	1.145	1.1993
1 CHF	1.1269	1.1702
1 GBP	0.8945	0.88723

Një analizë e ndjeshmërisë së Bankës ndaj një rritje apo zbritje në kursin e këmbimit është si në vijim:

	USD		CHF		GBP	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Ndjeshmëria ndaj kursit	5%	5%	5%	5%	5%	5%

Fitim ose humbje

+5% Euro	(0.20)	0.05	0.15	0.05	0.25	0.05
- 5% Euro	0.20	(0.05)	(0.15)	(0.05)	(0.25)	(0.05)

Ekspozimi i Bankës ndaj rrezikut të monedhave të huaj, i shprehur në ekuivalentë të Euro-s është si në vijim:

31 dhjetor 2018	EUR	USD	CHF	GBP	Totali
Pasuritë					
Paraja e gatshme dhe në banka	13,618	2,622	4,200	319	20,759
Gjendje me BQK	55,869	-	-	-	55,869
Investimet në letra me vlerë	25,496	-	-	-	25,496
Kredi klientëve	170,721	-	-	-	170,721
Pasuri të tjera	744	-	-	-	744
	266,448	2,622	4,200	319	273,589
Detyrimet					
Depozita të klientëve	241,044	2,626	4,197	314	248,181
Depozita të bankave	2,091	-	-	-	2,091
Borxhi i varur	1,050	-	-	-	1,050
Detyrime të tjera	283	-	-	-	283
	244,468	2,626	4,197	314	251,606
Pozicioni neto në valutë të huaj	21,981	(4)	3	5	21,984
31 dhjetor 2017					
Pasuritë					
Paraja e gatshme dhe në banka	11,213	2,225	3,254	195	16,887
Gjendja me BQK	30,554	-	-	-	30,554
Investimet në letra me vlerë	26,456	-	-	-	26,456
Kredi klientëve	157,851	-	-	-	157,851
Pasuri të tjera	370	-	-	-	370
	226,444	2,225	3,254	195	232,118
Detyrimet					
Depozita të klientëve	203,776	2,224	3,253	194	209,447
Depozita të bankave	2,048	-	-	-	2,048
Borxhi i varur	1,050	-	-	-	1,050
Detyrime të tjera	291	-	-	-	291
	207,165	2,224	3,253	194	212,836
Pozicioni neto në valutë të huaj	19,279	1	1	1	19,282

25. Manaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

(d) Rreziku i likuiditetit

Rreziku i likuiditetit është rreziku që Banka nuk do të jetë më në gjendje të përmbushë detyrimet e saj nga detyrimet financiare.

Qasja e Bankës për administrimin e likuiditetit është që të sigurojë, sa më shumë që është e mundshme, që gjithmonë të ketë likuiditet të mjaftueshëm për të përmbushur detyrimet në kohë, në kushte normale dhe nën presion, pa pësuar humbje të papranueshme apo pa rrezikuar të dëmtojë reputacionin e Bankës.

Banka monitoron likuiditetin e saj në baza ditore në mënyrë që të menaxhojë detyrimet e saj kur janë të pagueshme.

Ekspozimi ndaj rrezikut të likuiditetit

Fondet mbledhen duke përdorur një segment instrumentesh që përfshijnë depozita të klientëve, borxhe të varura dhe kapital aksionar.

Fleksibiliteti kufizon varësinë ndaj secilit prej burimeve të financimit dhe zakonisht ul koston e financimit. Banka përpiqet të ruaj një ekuilibër midis financimit të vazhdueshëm dhe fleksibiliteti nëpërmjet përdorimit të detyrimeve me maturitete të ndryshme. Banka vazhdimisht vlerëson rrezikun e likuiditetit duke identifikuar dhe monitoruar ndryshime në financime të nevojshme, të kërkuara për të arritur qëllimet e biznesit në terma të strategjisë së përgjithshme të Bankës. Për më tepër Banka mban një portfol të pasurive likuide si pjesë e strategjisë së menaxhimit të rrezikut të likuiditetit.

Menaxhimi i rrezikut të likuiditetit

Maturiteti kontraktual i mbetur i pasurive dhe detyrimeve financiare

Tabela e mëposhtme tregon flukset monetare të skontuara të detyrimeve financiare të Bankës në bazë të maturiteti kontraktual më të hershëm të mundshëm. Banka pret që flukset monetare të këtyre instrumenteve të ndryshojnë në mënyrë të rëndësishme nga analiza. Për shembull, depozitat në të parë pritet të kenë një gjendje të qëndrueshme ose një rritje të gjendjes.

31 dhjetor 2018	Deri 1 muaj	1-3 muaj	3-6 muaj	6-12 muaj	1-5 vjet	Mbi 5 vjet	Me maturitet të pacaktuar	Totali
Pasuritë								
Paraja e gatshme dhe në banka	20,759	-	-	-	-	-	-	20,759
Gjendje me BQK	55,869	-	-	-	-	-	-	55,869
Investimet në letra me vlerë	-	5,517	751	501	18,727	-	-	25,496
Kredi klientëve	2,902	4,085	8,833	16,971	85,543	52,387	-	170,721
Pasuri të tjera	744	-	-	-	-	-	-	744
Total	80,274	9,602	9,584	17,472	104,270	52,387	-	273,589

Detyrimet

Depozita të klientëve	124,962	4,637	8,244	37,262	73,076	-	-	248,181
Depozita të bankave	2,091	-	-	-	-	-	-	2,091
Borxhi i varur	-	-	-	-	1,050	-	-	1,050
Detyrime të tjera	283	-	-	-	-	-	-	283
Totali	127,336	4,637	8,244	37,262	74,126	-	-	251,605
Hendeku	(47,062)	4,964	1,340	(19,790)	30,146	52,387	-	21,985
Hendeku kumulativ	(47,062)	(42,098)	(40,758)	(60,548)	(30,402)	21,985	21,985	-

25. Manaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

(d) Rreziku i likuiditetit (vazhdim)

31 dhjetor 2017	Deri 1 muaj	1-3 muaj	3-6 muaj	6-12 muaj	1-5 vjet	Mbi 5 vjet	Me maturitet të pacaktuar	Totali
Pasuritë								
Paraja e gatshme dhe në banka	16,887	-	-	-	-	-	-	16,887
Gjendje me BQK	14,381	-	-	-	-	-	16,173	30,554
Investimet në letra me vlerë	-	-	8,731	2,854	14,871	-	-	26,456
Kredi klientëve	4,430	5,832	8,207	18,107	77,364	43,911	-	157,851
Pasuri të tjera	370	-	-	-	-	-	-	370
Total	36,068	5,832	16,938	20,961	92,235	43,911	16,173	232,118
Detyrimet								
Depozita të klientëve	112,119	5,511	7,623	34,924	49,270	-	-	209,447
Depozita të bankave	2,048	-	-	-	-	-	-	2,048
Borxhi i varur	-	-	-	-	1,050	-	-	1,050
Detyrime të tjera	291	-	-	-	-	-	-	291
Totali	114,458	5,511	7,623	34,924	50,320	-	-	212,836
Hendeku	(78,390)	321	9,315	(13,963)	41,915	43,911	16,173	19,282
Hendeku kumulativ	(78,390)	(78,069)	(68,754)	(82,717)	(40,802)	3,109	19,282	-

(e) Manaxhimi i rrezikut të kapitalit

Banka e menaxhon kapitalin e vet për të siguruar se do të jetë në gjendje të vazhdojë sipas parimit të vijueshmërisë ndërsa maksimizon kthimin tek aksionarët përmes përmirësimit të raportit të borxhit dhe kapitalit.

Struktura e kapitalit të Bankës përbëhet nga kapitali i aksionar, rezervat dhe fitimi i pashpërndarë.

Kapitali rregullator

Banka monitoron adekuatshmërinë e kapitalit duke përdorur ndër masa të tjera, rregullat dhe normat e vendosura nga Banka Qendrore e Kosovës (BQK). Raporti i mjaftueshmërisë së kapitalit është raporti i kapitalit rregullator ndaj pasurive të peshuara me rrezik, zërave jashtë bilancit dhe rreziqeve të tjerë, i shprehur në përqindje. Minimumi i kërkuar i Raportit të Adekuatshmërisë së Kapitalit është 8% për Kapitalin e Nivelit të Parë dhe 12% për totalin e fondeve të veta.

Pasuritë e peshuara me rrezikun (APR-të)

Pasuritë peshohen sipas kategorive të gjera të rrezikut kombëtar, duke iu caktuar një peshë rreziku në përputhje me shumën e vlerësuar të kapitalit që konsiderohet të jetë e nevojshme për t'i mbështetur ato. Zbatohen gjashtë kategori të peshimit të rrezikut: (0%, 20%, 50%, 75%,

100%, dhe 150%): për shembull instrumentet e tregut të parasë peshohen me rrezik 0%, i cili nënkupton që nuk nevojitet kapital për të mbështetur mbajtjen e këtyre pasurive. Pasuri afatgjata materiale peshohen me rrezik 100% çka nënkupton që ato duhet të mbështeten nga Kapital i Nivelit të Parë në shkallën 8% të vlerës kontabël. Angazhimet jashtë bilancit të lidhura me kreditimin merren në konsideratë. Shumat më pas peshohen me rrezikun duke përdorur përqindje të njëjta me atë të pasurive të bilancit.

	2018	2017
Pasuritë totale të peshuara me rrezik	174,797	160,864
Pasuritë totale të peshuar me rrezik për rrezikun operacional	17,127	15,488
Totali	191,924	176,352
Kapitali rregullator (Totali i kapitalit)	29,860	27,032
Raporti i adekuatshmërisë së kapitalit (Totali i kapitalit)	15.56%	15.33%

Nuk ka pasur ndryshime të rëndësishme në menaxhimin e kapitalit të Bankës gjatë periudhës.

25. Manaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

(e) Manaxhimi i rrezikut të kapitalit (vazhdim)

Leva financiare

Komiteti i manaxhimit të rrezikut të Bankës rishikon strukturën e kapitalit në baza të vazhdueshme. Si pjesë e këtij rishikimi, komiteti merr në konsiderat koston e kapitalit dhe rrezikun e lidhur me çdo klasë të kapitalit. Bazuar në rregulloren e BQK raporti minimal i levës është 7%.

Norma e levës financiare në fund të vitit ishte si në vijim:

	2018	2017
Gjithsej Pasuritë	281,113	239,325
Gjithsej ekuiteti dhe rezervat	29,361	26,161
Raporti i levës	10.44%	10.93%

26. Ngjarjet pasuese

Nuk ka ngjarje të rëndësishme pas datës së raportimit të cilat mund të kërkojnë rregullime ose shpjegime në pasqyrat financiare.

